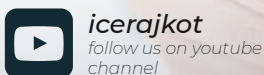

CURRENT AFFIARS

MIRACLES

EXCLUSIVE FOR GPSC

संपादक : भौतिक गोंधिया | VOLUME - 54 | 20 TO 26 Dec. 2021

INDEX

01

બંધારણ અને રાજ્ય વ્યવસ્થા..01

1. કર્ણાટક પ્રોટેક્શન ઑફ રાઈટ ટુ ફ્રીડમ ઑફ રિલિજિયન બિલ, 2021.....01
2. રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી.....02
3. NGOનું FCRA લાયસન્સ રદ.....03
4. મહારાષ્ટ્ર સરકારનું શક્તિ વિધેયક.....04
5. સંસદમાં વિક્ષેપ.....05
6. જૈવિક વિવિધતા બિલ, 2021 માં ફેરફારો.....06
7. મહારાષ્ટ્ર અને કર્ણાટક વચ્ચે બેલગાવી સીમા વિવાદ.....07
8. મેકેદાતુ વિવાદ.....08
9. ચૂંટણી પંચની નિષ્પક્ષતા પર સવાલ.....08
10. લેબર કોડ કેસ.....10
11. લિંચિંગ સંબંધિત બાબતો પર બિલની જરૂરિયાત.....11
12. વર્લ્ડ એન્ટી-ડોપિંગ એજન્સી (WADA) નિયમોના ઉલ્લંઘન પર અહેવાલ.....12
13. કર્ણાટક પોલીસમાં ટ્રાન્સજેન્ડર માટે અનામતની જાહેરાત કરવામાં આવી.....12
14. ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ, 2021.....13
15. પ્રશ્નોત્તરી.....14

02

અર્થતંત્ર.....16

1. વર્નાક્યુલર ઇનોવેશન પ્રોગ્રામ: નીતિ આયોગ.....16
2. ભારતીય રૂપિયાનું અવમૂલ્યન..17
3. વ્યાપક આર્થિક સહકાર કરાર.....18
4. CCAએ ટાટા સન્સ દ્વારા એર ઇન્ડિયાના અધિગ્રહણને મંજૂરી આપી.....18
5. ADB ભારતમાં શહેરી સેવાઓની ઍક્સેસ સુધારવા માટે \$350 મિલિયન પ્રદાન કરશે.....19
6. પ્રશ્નોત્તરી.....19

03

આંતરરાષ્ટ્રીય ઘટનાઓ.....20

1. અફઘાનિસ્તાન માટે માનવતાવાદી ટ્રસ્ટફંડ: OIC.....20
2. 'વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ'માં ભારતની સ્થિતિ અંગે કેન્દ્ર સરકાર અસંમત.....21
3. યુનાઈટેડ નેશન્સ હાઈ કમિશન ફોર રેફ્યુજીસ (UNHCR).....22
4. ભારત દ્વારા મ્યાનમારમાં લોકશાહીની વહેલી પુનઃસ્થાપનાની માંગ.....22
5. શિનજિયાંગ વિવાદ.....24
6. અફઘાન સહાય પર UN સુરક્ષા પરિષદનો ઠરાવ.....24
7. UAE : સિનેમેટિક રિલીઝમાં સેન્સરશીપના અંતની જાહેરાત.....25
8. WEF: દાવોસની બેઠક ઓમિક્રોનના કારણે મુલતવી.....25
9. પ્રશ્નોત્તરી.....26

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

04

વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી.....28

1. 'ઓલિવ રિડલી' કાયબા.....28
2. જંતુનાશક એપ્લિકેશનમાં ડ્રોનનો ઉપયોગ.....29
3. અગ્નિ પ્રાદમ મિસાઇલ.....29
4. ગ્રીન હાઇડ્રોજન.....31
5. જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ.....32
6. ભારતે પ્રલય મિસાઇલનું પરીક્ષણ કર્યું.....33
7. 'કૃત્રિમ સૂર્ય': ચીનનો નવો પ્રયોગ.....33
8. જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ મિશન.....34
9. 66 મિલિયન વર્ષ જૂનો ડાયનાસોર ભૂણ.....34
10. ગુરુના ચંદ્ર ગેનીમીડ નજીક કેપ્ચર કરાયેલો અવાજ જાહેર.....35
11. "માઈક્રોએજ" પ્રયોગ શું છે?.....35
12. કંટ્રોલ્ડ એસ્થિલ ડિલિવરી સિસ્ટમ.....36
13. મોરમુગાઓનું પ્રથમ દરિયાઈ પરીક્ષણ.....36
14. LogiXtics હેકાથોન.....37
15. પ્રશ્નોત્તરી.....37

05

યોજના/પોર્ટલ/રિપોર્ટ.....40

1. ઓડિશારાજ્યનાસૌથીલાંબાપુલનું ઉદ્દઘાટન.....40
2. પ્રથમ શિક્ષક યુનિવર્સિટી.....40
3. ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ફેબ્રિકેશન યુનિટ્સ સ્થાપવાનું આયોજન.....41
4. કેરળના સિલ્વરલાઈન પ્રોજેક્ટનો વિરોધ કેમ?.....41
5. પોષણ ટ્રેકર.....42
6. 'Meendam Manjappai' યોજના.....43
7. પ્રશ્નોત્તરી.....44

06

પર્યાવરણ અને ભૌગોલિક ઘટનાઓ.....45

1. 'કલાઈમેટ ચેન્જ'ને 'સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદ'માં લઈ જવાના પ્રસ્તાવનો વિરોધ.....45
2. ભારતમાં હાથીઓના અકુદરતી મૃત્યુ.....46
3. પ્રશ્નોત્તરી.....46

icerajkotofficial
join official telegram channel

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkot

07

ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિ.....47

1. રમના કાલી મંદિર: બાંગ્લાદેશ....47
2. પ્રશ્નોત્તરી.....48

08

અન્ય સંક્ષિપ્ત વર્તમાન
પ્રવાહો.....49

1. અલ્બાટ્રોસ.....49
2. શ્રી અરવિંદો.....49
3. 'ચિલ્લાઇ કલાન'.....50
4. પાર્વો વાયરસ.....50
5. HIVને રોકવા માટે એપ્રેટ્યુડ ઈન્જેક્શનને મંજૂરી.....51
6. 24 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક દિવસ.....51
7. અમેરિકા : COVID-19 માટે દવાને મંજૂરી.....51
8. 23 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ખેડૂત દિવસ.....52
9. સ્વદેશી આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વાહન આર્મીમાં સામેલ.....52
10. NCCનું "રાષ્ટ્રીય એકતા ગીત".....53
11. નદી ઉત્સવ 2021.....53
12. ગોવા મુક્તિ દિવસ.....53
13. કે. શ્રીકાંતે BWF વર્લ્ડ બેડમિન્ટન ચેમ્પિયનશિપમાં સિલ્વર મેડલ જીત્યો.....54
14. ગુડ ગવર્નન્સ વીક 2021.....54
15. ગેલ્લિયલ બોરિક.....55
16. 20 ડિસેમ્બર: આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ એકતા દિવસ.....56
17. મહારાષ્ટ્ર: 'કેનાઇન પેરવોવાયરસ'.....56
18. 22 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ગણિત દિવસ.....56
19. પ્રશ્નોત્તરી.....57

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

1 બંધારણ અને રાજ્યવ્યવસ્થા

કર્ણાટક પ્રોટેક્શન ઑફ રાઈટ ટુ ફ્રીડમ ઑફ રિલિજિયન બિલ, 2021

- તાજેતરમાં કર્ણાટક રાજ્ય વિધાનસભામાં કર્ણાટક પ્રોટેક્શન ઑફ રાઈટ ટુ ફ્રીડમ ઑફ રિલિજિયન બિલ, 2021 રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આ બિલ ખોટી રજૂઆત, બળજબરી, છેતરપિંડી, લાલચ અથવા લગ્ન દ્વારા એક ધર્મમાંથી બીજા ધર્મમાં પરિવર્તન પર પ્રતિબંધ મૂકે છે.
- અન્ય રાજ્યો જેમ કે અરુણાચલ પ્રદેશ, છત્તીસગઢ, ગુજરાત, હિમાચલ પ્રદેશ, ઝારખંડ, મધ્યપ્રદેશ, ઓડિશા, ઉત્તર પ્રદેશ અને ઉત્તરાખંડે પણ ધર્માતરણ પર પ્રતિબંધ મૂકતા કાયદા પસાર કર્યા છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- બિલની મુખ્ય જોગવાઈઓ:
- ઠંડની જોગવાઈઓ: ધર્માતરણ એ કોન્સિઝેબલ અને બિનજામીનપાત્ર ગુનો છે.
- સગીર, મહિલાઓ અને અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ સમુદાયની વ્યક્તિઓને બળજબરીથી ધર્મ પરિવર્તન કરાવવા માટે મજબૂર કરતી વખતે કાયદાનો ભંગ કરનારને ત્રણથી પાંચ વર્ષની જેલ અને રૂ. 25,000ના ઠંડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. 10 વર્ષ સુધી અને 50,000 રૂપિયાનો ઠંડ.
- લોકસ સ્ટેન્ડી લાગુ પડતું નથી: સૂચિત કાયદા મુજબ, પરિવારના સભ્યો અથવા સંબંધીઓ અથવા સંબંધિત સંસ્થામાં કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા ધર્માતરણની ફરિયાદ નોંધાવી શકાય છે.
- મુક્તિ: બિલ એવી વ્યક્તિના કિસ્સામાં મુક્તિ પ્રદાન કરે છે જે “તત્કાલ તેના ભૂતપૂર્વ ધર્મમાં પુનઃપરિવર્તન કરે છે”, કારણ કે તેને “આ કાયદા હેઠળ ધર્માતરણ માનવામાં આવશે નહીં”.
- રસ ધરાવનાર વ્યક્તિ માટે જોગવાઈ: કાયદો અમલમાં આવ્યા પછી અન્ય ધર્મમાં પરિવર્તિત થવાનો ઈરાદો ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિએ ઓછામાં ઓછા 30 દિવસ અગાઉ જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટને જાણ કરવી જોઈએ.
- આ પછી, ધર્માતરણના વાસ્તવિક હેતુ પાછળનું કારણ જાણવા માટે જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ પોલીસ મારફત તપાસ કરશે.
- જો જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટને જાણ કરવામાં નહીં આવે તો રૂપાંતરણ અમાન્ય જાહેર કરવામાં આવશે.

- ભારતમાં ધર્માતરણ વિરોધી કાયદા:
- બંધારણીય જોગવાઈઓ: કલમ 25 હેઠળનું ભારતીય બંધારણ ધર્મનો ઉપદેશ, પ્રચાર અને આચરણ કરવાની સ્વતંત્રતાની બાંધકરી આપે છે અને ધર્મના તમામ વર્ગોને તેમના ધર્મની બાબતોનું સંચાલન કરવાની મંજૂરી આપે છે; જો કે તે જાહેર વ્યવસ્થા, નૈતિકતા અને આરોગ્યને આધીન છે.
- જો કે, કોઈપણ વ્યક્તિ બળજબરીથી તેની ધાર્મિક માન્યતાઓને લાગુ કરી શકશે નહીં અને પરિણામે વ્યક્તિને તેની ઈચ્છા વિરુદ્ધ કોઈપણ ધર્મનું પાલન કરવાની ફરજ પાડવી જોઈએ નહીં.
- હાલના કાયદા: ધાર્મિક ધર્માતરણ પર પ્રતિબંધ કે નિયમન કરતો કોઈ કેન્દ્રીય કાયદો નથી.
- જો કે, 1954 થી, ધાર્મિક ધર્માતરણને નિયંત્રિત કરવા માટે સંસદમાં અનેક પ્રસંગોએ ખાનગી બિલો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે.
- આ સિવાય વર્ષ 2015માં કેન્દ્રીય કાયદા મંત્રાલયે કહ્યું હતું કે સંસદ પાસે ધર્માતરણ વિરોધી કાયદો પસાર કરવાની વિધાયક સત્તા નથી.
- વર્ષોથી, ઘણા રાજ્યોએ બળ, છેતરપિંડી અથવા પ્રલોભન દ્વારા ધર્મ પરિવર્તનને પ્રતિબંધિત કરવા માટે ‘ધાર્મિક સ્વતંત્રતા’ કાયદા ઘડ્યા છે.
- ધર્માતરણ વિરોધી કાયદા સંબંધિત મુદ્દાઓ:
- અનિશ્ચિત અને અસ્પષ્ટ પરિભાષા: અનિશ્ચિત અને અસ્પષ્ટ પરિભાષા જેમ કે ખોટી રજૂઆત, બળજબરી, છેતરપિંડી, પ્રલોભન તેના દુરુપયોગની ગંભીર તક રજૂ કરે છે.
- આ વધુ અસ્પષ્ટ અને વ્યાપક છે, જે ધાર્મિક સ્વતંત્રતાના રક્ષણની બહારના ઘણા વિષયોને આવરી લે છે.
- અલ્પસંખ્યકોનો વિરોધ: બીજો મુદ્દો એ છે કે વર્તમાન ધર્માતરણ વિરોધી કાયદાઓ ધાર્મિક સ્વતંત્રતા હાંસલ કરવા માટે ધર્માતરણના પ્રતિબંધ પર વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
- જો કે, પ્રતિબંધ પ્રતિબંધ અધિનિયમ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવામાં આવતી વ્યાપક ભાષાનો ઉપયોગ સત્તાવાળાઓ દ્વારા લઘુમતીઓ સામે જુલમ અને ભેદભાવ કરવા માટે કરવામાં આવી શકે છે.
- બિનસાંપ્રદાયિકતા વિરોધી: આ કાયદાઓ ભારતના બિનસાંપ્રદાયિક ફેબ્રિક અને આપણા સમાજના આંતરિક મૂલ્યો અને કાયદાકીય પ્રણાલીની આંતરરાષ્ટ્રીય ધારણાને જોખમમાં મૂકી શકે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- લગ્ન અને ધર્માતરણ પર સુપ્રીમ કોર્ટ:
- વર્ષ 2017નો હદિયા કેસ:-
- હાદિયા કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે 'પોતાની પસંદગી, ખોરાક, વિચારો અથવા વિચારધારાઓ અને પ્રેમ અને જીવનસાથીની પસંદગીની બાબત એ વ્યક્તિની ઓળખના કેન્દ્રીય પાસાઓમાંનું એક છે.
- આવા કિસ્સાઓમાં, ન તો રાજ્ય કે કાયદો વ્યક્તિને જીવનસાથીની પસંદગી અંગે કોઈ આદેશ આપી શકે છે, ન તો આવી બાબતોમાં નિર્ણય લેવાની વ્યક્તિની સ્વતંત્રતાને મર્યાદિત કરી શકે છે.
- પોતાની પસંદગીના જીવનસાથીને પસંદ કરવાનો અથવા તેની સાથે રહેવાનો અધિકાર એ નાગરિકના જીવન અને સ્વતંત્રતાના મૂળભૂત અધિકારનો એક ભાગ છે. (કલમ-21)
- કે.એસ પુટ્ટસ્વામી ચુકાદો (વર્ષ 2017):-
- વ્યક્તિની સ્વાયત્તા જીવનની મહત્વપૂર્ણ બાબતોમાં તેની નિર્ણય લેવાની ક્ષમતાને દર્શાવે છે.
- અન્ય નિર્ણયો:
- સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના વિવિધ ચુકાદાઓમાં જણાવ્યું છે કે જીવનસાથીની પસંદગીના મામલામાં પુખ્ત નાગરિકના અધિકારનો રાજ્ય અને અદાલતો પર કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી એટલે કે સરકાર કે અદાલત આ બાબતોમાં દખલ કરી શકે નહીં.
- સર્વોચ્ચ અદાલતે, તેના વિવિધ ચુકાદાઓમાં, જણાવ્યું છે કે રાજ્ય અને અદાલતોને જીવનસાથી પસંદ કરવાના પુખ્ત વયના સંપૂર્ણ અધિકાર પર કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.
- ભારત એક 'મુક્ત અને પ્રજાસત્તાક રાષ્ટ્ર' છે અને પુખ્ત વયના લોકોના પ્રેમ અને લગ્નના અધિકારમાં રાજ્યની દખલગીરી વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાના અધિકારને પ્રતિકૂળ અસર કરે છે.
- લગ્ન જેવી બાબતો વ્યક્તિની ગોપનીયતા હેઠળ આવે છે, લગ્નમાં કે બહાર જીવનસાથી પસંદ કરવાનો નિર્ણય એ વ્યક્તિની 'વ્યક્તિત્વ અને ઓળખ'નો ભાગ છે.
- જીવનસાથી પસંદ કરવાનો વ્યક્તિનો અબાધિત અધિકાર ઓછામાં ઓછો ધર્મ/શ્રદ્ધાથી પ્રભાવિત થતો નથી.

આગળ શું?/લવિધ્યના પગલાં

- આવા કાયદાઓ અમલમાં મૂકવા માટે, સરકારે એ સુનિશ્ચિત કરવું જરૂરી છે કે તેઓ વ્યક્તિના મૂળભૂત અધિકારોને મર્યાદિત ન કરે અને રાષ્ટ્રીય એકતાને નુકસાન ન પહોંચાડે; આવા કાયદાઓના કિસ્સામાં, સ્વતંત્રતા અને દૂષિત રૂપાંતરણ વચ્ચે સંતુલન જાળવવું ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે.

રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી

- આ વર્ષે જૂનમાં જમ્મુ અને કાશ્મીરના ભટિંડીમાં 'ઈમ્પ્રુવાઈઝ્ડ એક્સપ્લોઝિવ ડિવાઈસ (IED)'ની રિકવરી સંબંધમાં નેશનલ ઈન્વેસ્ટિગેશન એજન્સી (NIA) દ્વારા ત્રણ આરોપીઓ વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે.

પૃષ્ઠભૂમિ:

- તપાસ દરમિયાન જાણવા મળ્યું હતું કે ત્રણ આરોપીઓને વોટ્સએપ દ્વારા પાકિસ્તાન સ્થિત તેમના હેન્ડલર પાસેથી સૂચનાઓ મળી રહી હતી. તપાસમાં ભારત સરકાર સામે યુદ્ધ કરવા માટે સુરક્ષા કર્મચારીઓ અને જાહેર સ્થળોને નિશાન બનાવવા માટે કાશ્મીરમાં મોટી સંખ્યામાં કટ્ટરપંથી યુવાનોને સક્રિય કરવા અને ભરતી કરવાનું એક મોટું કાવતરું બહાર આવ્યું હતું.

રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી (NIA):

- રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી (NIA) સામાન્ય રીતે 'નેશનલ ઈન્વેસ્ટિગેશન એજન્સી' (NIA) તરીકે ઓળખાય છે.
- તે નીચેના કેસોમાં ગુનાઓની તપાસ અને કાર્યવાહી માટે કેન્દ્રીય એજન્સી છે:
- ભારતના સાર્વભૌમત્વ, સુરક્ષા અને અખંડિતતાને અસર કરતા ગુનાઓ, રાજ્યની સુરક્ષા, વિદેશી રાજ્યો સાથેના મૈત્રીપૂર્ણ સંબંધો.
- પરમાણુ અને પરમાણુ સ્થાપનો સામેના ગુનાઓ.
- ભારતીય નકલી ચલણની દાણચોરી.
- આ ઉપરાંત NIA 'સેન્ટ્રલ કાઉન્ટર ટેરરિઝમ લો એન્ફોર્સમેન્ટ એજન્સી' તરીકે પણ કામ કરે છે.
- તેની પાસે રાજ્યોની વિશેષ પરવાનગી વિના, રાજ્યોમાં આતંકવાદ સંબંધિત ગુનાઓનો સામનો કરવાની સત્તા છે.
- NIA ની સ્થાપના નેશનલ ઈન્વેસ્ટિગેશન એજન્સી એક્ટ 2008 હેઠળ કરવામાં આવી છે.
- તે ગૃહ મંત્રાલય હેઠળ કામ કરે છે.

અધિકારક્ષેત્ર:

- રાજ્ય સરકાર કેન્દ્ર સરકારને કેસની તપાસ NIAને સોંપવા વિનંતી કરી શકે છે, જો કે 'કેસ' NIA એક્ટની સૂચિમાં સમાવિષ્ટ ગુનાઓમાં આવતો હોય.
- કેન્દ્ર સરકાર NIAને ભારતમાં ક્યાંય પણ નોટિફાઈડ ગુનાની તપાસ કરવાનો આદેશ આપી શકે છે.
- રચના: રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી (NIA) ના અધિકારીઓ ભારતીય પોલીસ સેવા અને ભારતીય મહેસૂલ સેવામાંથી લેવામાં આવે છે.

NIA વિશેષ અદાલતો

- કેન્દ્ર સરકારના NIA એક્ટ હેઠળ કેટલીક વિશેષ અદાલતોને સૂચિત કરવામાં આવી છે.
- કોઈ ચોક્કસ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્ર પર કોઈ પ્રશ્ન હોય તો તેનો નિર્ણય કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા લેવામાં આવે છે.
- વિશેષ અદાલતની અધ્યક્ષતા એવા ન્યાયાધીશ દ્વારા કરવામાં આવે છે જેની નિમણૂક કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સંબંધિત વિસ્તારના ઉચ્ચ ન્યાયાલયના મુખ્ય ન્યાયાધીશની ભલામણ પર કરવામાં આવે છે.
- ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલત પાસે સ્પેશિયલ કોર્ટ સમક્ષ પડતર કોઈપણ કેસને તે રાજ્યની અથવા અન્ય કોઈ રાજ્યની વિશેષ અદાલતમાં ટ્રાન્સફર કરવાની સત્તા છે.

NIA વિશેષ અદાલતોની સત્તાઓ :

- NIAની વિશેષ અદાલતો પાસે કોઈપણ ગુનાનો પ્રયાસ કરવા માટે ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ, 1973 હેઠળ સેશન્સ કોર્ટની સત્તા અને સત્તા છે.

અપીલ:

- તથ્યો અને કાયદાના આધારે સ્પેશિયલ કોર્ટના કોઈપણ નિર્ણય, સજા અથવા હુકમ સામે અપીલ હાઈકોર્ટમાં થઈ શકે છે. રાજ્ય સરકારોને તેમના રાજ્યોમાં એક અથવા વધુ વિશેષ અદાલતોની નિમણૂક કરવાનો અધિકાર પણ આપવામાં આવ્યો છે.

NGOનું FCRA લાયસન્સ રદ

- તાજેતરમાં કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલય (MHA) એ વિદેશી યોગદાન (રેગ્યુલેશન) એક્ટ (FCRA), 2010 હેઠળ વિવિધ બિન-સરકારી સંસ્થાઓ (NGO) ની નોંધણી રદ કરી છે.
- FCRA લાઈસન્સ સસ્પેન્શનનો અર્થ એ છે કે NGO હવે દાતાઓ પાસેથી વિદેશી ભંડોળ પ્રાપ્ત કરી શકશે નહીં, સિવાય કે ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા તપાસ કરવામાં આવે. વિદેશી ભંડોળ મેળવવા માટે એસોસિએશનો અને બિન-સરકારી સંસ્થાઓ માટે FCRA નોંધણી ફરજિયાત છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- પૃષ્ઠભૂમિ:
- વડોદરા સ્થિત એનજીઓની એફસીઆરએ નોંધણી રદ કરવામાં આવી છે કારણ કે તેના પર CAA વિરોધી વિરોધને ભંડોળ આપવા સંબંધિત ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ, હિન્દુ સમુદાયના સભ્યોનું ગેરકાયદેસર રીતે ધર્માતરણ કરવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે.

- આ ઉપરાંત, અન્ય બે ક્રિશ્ચિયન NGO- તમિલનાડુ સ્થિત ન્યુ હોપ ફાઉન્ડેશન અને કર્ણાટકમાં પવિત્ર આત્મા મંત્રાલયની FCRA નોંધણી પણ રદ કરવામાં આવી છે.
- ઉપરાંત, અધિનિયમની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરવા બદલ ભૂતકાળમાં 'AFMI ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ' ની FCRA નોંધણી પણ રદ કરવામાં આવી હતી.
- ભૂતપૂર્વ સંદર્ભ શ્રેણી:
- હોમ ઓફિસે તેની વોચ લિસ્ટમાં 10 ઓસ્ટ્રેલિયન, અમેરિકન અને યુરોપિયન દાતાઓને ઉમેર્યા છે.
- જેના પગલે ભારતીય રિઝર્વ બેંકે તમામ બેંકોને પત્ર લખ્યો હતો કે આ વિદેશી દાતાઓ દ્વારા મોકલવામાં આવેલ કોઈપણ ભંડોળ મંત્રાલયના ધ્યાન પર લાવવામાં આવે અને પરવાનગી વિના તેને મંજૂરી ન આપવી જોઈએ.
- બધા દાતાઓ જેમને વોચલિસ્ટ અથવા 'પ્રી-રેફરન્સ કેટેગરી'માં મૂકવામાં આવ્યા છે તેઓ મોટે ભાગે આબોહવા પરિવર્તન, પર્યાવરણ અને બાળ અધિકારોના ક્ષેત્રોમાં કામ કરે છે.
- ફોરેન કોન્ટ્રીબ્યુશન (રેગ્યુલેશન) એક્ટ (FCRA), 2010:
- ભારતમાં વિદેશી ધિરાણ આ કાયદા હેઠળ નિયંત્રિત થાય છે અને ગૃહ મંત્રાલય દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવે છે.
- વ્યક્તિગત અથવા બિન-સરકારી સંસ્થાને ગૃહ મંત્રાલયની પરવાનગી વિના વિદેશી યોગદાન સ્વીકારવાની મંજૂરી છે.
- જો કે, આવા વિદેશી યોગદાનને મંજૂરી આપવા માટેની નાણાકીય મર્યાદા 25,000 રૂપિયાથી ઓછી હોવી જોઈએ.
- આ કાયદો સુનિશ્ચિત કરે છે કે વિદેશી ફાળો મેળવનાર તે હેતુ કરે છે જેના માટે આ પ્રકારનું યોગદાન પ્રાપ્ત થયું છે.
- સંસ્થાઓએ દર પાંચ વર્ષે એક્ટ હેઠળ નોંધણી કરાવવી જરૂરી છે.
- નોંધાયેલ એનજીઓ નીચેના પાંચ હેતુઓ માટે વિદેશી યોગદાન મેળવી શકે છે:
- સામાજિક, શૈક્ષણિક, ધાર્મિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક.
- વિદેશી યોગદાન નિયમન (સુધારો) બિલ, 2020:
- વિદેશી ફાળો સ્વીકારવા પર પ્રતિબંધ: કાયદો જાહેર સેવકોને વિદેશી ફાળો મેળવવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે .
- જાહેર સેવકમાં તે તમામ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થાય છે જેઓ સરકારની સેવામાં અથવા પગાર પર નોકરી કરે છે અથવા જેમને કોઈપણ જાહેર સેવા માટે સરકાર તરફથી મહેનતાણું આપવામાં આવે છે.
- વિદેશી યોગદાનનું ટ્રાન્સફર : આ કાયદો વિદેશી યોગદાન સ્વીકારવા માટે નોંધાયેલ કોઈપણ અન્ય વ્યક્તિને વિદેશી યોગદાનના ટ્રાન્સફરને પ્રતિબંધિત કરે છે.
- નોંધણી માટે આધાર: કાયદો ઓળખ દસ્તાવેજ તરીકે વિદેશી યોગદાન મેળવતા તમામ પદાધિકારીઓ, ડિરેક્ટરો અથવા મુખ્ય કાર્યકર્તાઓ માટે આધાર નંબર ફરજિયાત બનાવે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

- > FCRA ખાતું: બિલમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે વિદેશી ફાળો માત્ર સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (SBI), નવી દિલ્હીની એવી શાખામાં લેવામાં આવશે જે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવે.
- > વહીવટી હેતુઓ માટે વિદેશી યોગદાનના ઉપયોગમાં ઘટાડો: કાયદા મુજબ, પ્રાપ્ત કુલ વિદેશી ભંડોળના 20% થી વધુનો ઉપયોગ વહીવટી ખર્ચ માટે કરી શકાતો નથી. FCRA, 2010માં આ મર્યાદા 50% હતી.
- > પ્રમાણપત્રનું સરન્દર/કાઢી નાખવું: આ કાયદો કેન્દ્ર સરકારને વ્યક્તિની નોંધણીનું પ્રમાણપત્ર સોંપવાની મંજૂરી આપે છે.
- > FCRA સંબંધિત મુદ્દાઓ
- > FCRA ભારતમાં કાર્યરત NGOના ભંડોળના વિદેશી સ્ત્રોતોનું નિયમન કરે છે. તે “રાષ્ટ્રીય હિત માટે પ્રતિકૂળ કોઈપણ પ્રવૃત્તિ માટે” વિદેશી યોગદાનની પ્રાપ્તિને પ્રતિબંધિત કરે છે.
- > અધિનિયમ એ પણ જણાવે છે કે જો સરકારને લાગે છે કે એનજીઓને મળેલ દાન “જાહેર હિત” અથવા “રાજ્યના આર્થિક હિત” પર પૂર્વગ્રહયુક્ત અસર કરશે તો સરકાર પરવાનગીનો ઈનકાર કરી શકે છે.
- > જોકે, ‘જાહેર હિત’ નક્કી કરવા માટે કોઈ સ્પષ્ટ માર્ગદર્શિકા નથી.
- > FCRA પ્રતિબંધો બંધારણની કલમ 19(1)(A) અને 19(1)(C) હેઠળ અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા અને સંગઠનની સ્વતંત્રતા બંને પર ગંભીર પરિણામો લાવી શકે છે.
- > અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતાના અધિકારને બે રીતે અસર થાય છે:
- > માત્ર અમુક રાજકીય જૂથોને વિદેશી સહાય મેળવવાની મંજૂરી આપવી અને અન્યને નહીં, સરકારની તરફેણમાં પક્ષપાત કરી શકે છે.
- > જ્યારે એનજીઓ દ્વારા શાસન પ્રણાલીની ટીકા કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેઓએ ખૂબ કાળજી લેવાની જરૂર છે, કારણ કે સરકારની વધુ પડતી ટીકા તેમના અસ્તિત્વને જોખમમાં મૂકી શકે છે.
- > FCRA ધોરણો જાહેર હિતની વિરુદ્ધ જાહેર કરીને ટીકાત્મક અવાજોને દબાવી શકે છે. અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા પરની આ ઠંડી અસર ‘સ્વ-સેન્સરશિપ’ની રચના તરફ દોરી શકે છે.
- > સર્વોચ્ચ અદાલતે (SC) શ્રેયા સિંઘલ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા (2015) ના કેસમાં ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી એક્ટની કલમ 66A ને જાહેર હિતની અસ્પષ્ટ માર્ગદર્શિકા તરીકે ફગાવી દીધી હતી. સુપ્રીમ કોર્ટે કહ્યું કે આ કાયદાનો ઉપયોગ એવી રીતે થઈ શકે છે કે અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા પ્રભાવિત થાય.
- > વધુમાં, જોતાં કે સંગઠનની સ્વતંત્રતાનો અધિકાર ’ માનવ અધિકારોની સાર્વત્રિક ઘોષણા’ (કલમ 20) નો ભાગ છે, આ અધિકારનું ઉલ્લંઘન પણ માનવ અધિકારોનું ઉલ્લંઘન છે.

- > એપ્રિલ 2016 માં, શાંતિપૂર્ણ એસેમ્બલી અને એસોસિએશનની સ્વતંત્રતાના અધિકારો પર સંયુક્ત રાષ્ટ્રના સ્પેશિયલ રિપોર્ટર દ્વારા FCRA, 2010 નું કાનૂની વિશ્લેષણ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું.
- > તેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે FCRA હેઠળ લાગુ કરાયેલ ‘જાહેર હિત’ અને ‘આર્થિક હિત’ના નામે પ્રતિબંધો ‘કાયદેસર પ્રતિબંધો’ની કસોટીમાં નિષ્ફળ ગયા છે.
- > શરતો ખૂબ જ અસ્પષ્ટ હતી અને રાજ્યને આ જોગવાઈને મનસ્વી રીતે લાગુ કરવા માટે અપાર વિવેકાધીન સત્તાઓ આપવામાં આવી હતી.
- > આ સંદર્ભમાં, ભ્રષ્ટ એનજીઓનું નિયમન કરવું જરૂરી છે અને જાહેર હિત જેવી શરતો પર સ્પષ્ટતાની જરૂર છે.

આગળ શું?/ભવિષ્યના પગલાં

- > વિદેશી યોગદાનનું વધુ પડતું નિયમન NGOની કામગીરીને અસર કરી શકે છે જે પાયાના સ્તરે સરકારી યોજનાઓના અમલીકરણમાં નિમિત્ત છે. આ જગ્યાઓ ભરે છે જ્યાં સરકાર તેનું કામ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે.
- > આ નિયમન વૈશ્વિક સમુદાયના કામકાજ માટે જરૂરી રાષ્ટ્રીય સરહદો પર સંસાધનોના વિતરણમાં અવરોધરૂપ ન હોવું જોઈએ અને જ્યાં સુધી એવું માનવાનું કારણ ન હોય કે ભંડોળનો ઉપયોગ ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓને ટેકો આપવા માટે કરવામાં આવે છે ત્યાં સુધી તેને નિરાશ થવું જોઈએ નહીં.

મહારાષ્ટ્ર સરકારનું શક્તિ વિધેયક

- > તાજેતરમાં, ‘શક્તિ અપરાધિક કાયદા (સુધારો) બિલ, 2020’ પર મહારાષ્ટ્ર સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલી સંયુક્ત સમિતિએ તેનો અહેવાલ સુપરત કર્યો છે.

સમિતિ દ્વારા અહેવાલમાં કરવામાં આવેલી મુખ્ય ભલામણો:

- > બળાત્કારના કેસમાં મૃત્યુદંડ
- > ફરિયાદની નોંધણીની તારીખથી તપાસ પૂર્ણ કરવા માટે 30 દિવસની સમય મર્યાદા
- > સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ તેમજ પોલીસ તપાસ માટે ડેટા શેર કરવા માટે ઈન્ટરનેટ ડેટા પ્રદાન કરતી કંપનીઓની જવાબદારી છે.
- > મૂળ વિધેયકમાં ખોટી ફરિયાદોના કિસ્સામાં અથવા કોઈ પણ વ્યક્તિને જાણી જોઈને હેરાન કરવાના કિસ્સામાં ‘આગોતરા જામીન અરજી’ દાખલ કરવાની જોગવાઈ નથી. તેના પર વિચાર કરવા સમિતિ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવી છે.

મહારાષ્ટ્ર સરકાર દ્વારા નવો કાયદો બનાવવાનું કારણ:

- રાજ્યમાં હિંસા, ખાસ કરીને મહિલાઓ અને બાળકો સામેની જાતીય હિંસાના કેસોમાં વધારો રોકવા માટે નવો કાયદો લાવવામાં આવ્યો છે.

ડ્રાફ્ટ બિલમાં સૂચિત જોગવાઈઓ:

- ડ્રાફ્ટ બિલમાં, ભારતીય દંડ સંહિતા (IPC), ફોજદારી પ્રક્રિયાની સંહિતા (CrPC) અને જાતીય અપરાધોથી બાળકોની સુરક્ષા (POCSO) અધિનિયમમાં ફેરફારોની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે.
- બળાત્કાર, જાતીય હુમલો, એસિડ એટેક અને બાળ જાતીય શોષણ સંબંધિત હાલના કાયદાઓની કલમોમાં સુધારો કરવામાં આવશે.
- આ વિધેયક બળાત્કાર, સામૂહિક બળાત્કાર, પ્રભાવશાળી વ્યક્તિઓ દ્વારા બળાત્કાર, સગીરોનો જાતીય હુમલો અને એસિડ હુમલાથી ગંભીર રીતે ઘાયલ થવાના કેસમાં ફાંસીની સજાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે.
- જઘન્ય પ્રકૃતિના ગુનાઓ માટે જ્યાં પૂરતા પુરાવા ઉપલબ્ધ છે, અને સંજોગો અનુકરણીય મૃત્યુદંડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

સોશિયલ મીડિયા સંબંધિત ચોકકસ જોગવાઈઓ:

- પ્રસ્તાવિત બિલમાં સોશિયલ મીડિયા પર મહિલાઓ સાથે થતા દુર્વ્યવહારનો સામનો કરવા માટે વધારાના કાયદાનો પ્રસ્તાવ છે.
- કોઈ પણ કૃત્ય, લેખ અથવા શબ્દોનો ઉપયોગ અથવા દ્વેષપૂર્ણ ટિપ્પણીઓ ઈરાદાપૂર્વક 'સ્ત્રી માટે જોખમ, ઘાકઘમકી અને ઘાકઘમકીનું કારણ બને છે અને તેણીના ગૌરવને નુકસાન પહોંચાડે છે' તે પણ ગુનો ગણાશે અને બે વર્ષ સુધી કેદની સજાને પાત્ર થશે જે લંબાવી શકાય અને રૂ. 1 લાખના દંડની જોગવાઈ છે. અને આ માટે 'કલમ 354E' ઉમેરવામાં આવી છે.
- આમાં મહિલાઓના 'મોર્ફ' વીડિયો અપલોડ કરવા અથવા તેમની ગોપનીયતાનું ઉલ્લંઘન કરતા અથવા તેમની ગરિમાને ઠેસ પહોંચાડતા વીડિયો અથવા ફોટા અપલોડ કરવાની ધમકી આપવાનો સમાવેશ થાય છે.
- અગાઉ આ મામલે એક મહિના સુધીની સાદી કેદ અથવા રૂ. 5 લાખનો દંડ અથવા બંનેની જોગવાઈ હતી. હવે સમિતિએ ત્રણ મહિનાની જેલ અને 25 લાખ રૂપિયાનો દંડ અથવા બંનેની જોગવાઈની ભલામણ કરી છે.

'ખોટી માહિતી' અને "ગર્ભિત સંમતિ" સંબંધિત જોગવાઈઓ

- વિધેયક એક 'ખોટી ફરિયાદ' માટે જોગવાઈ કરે છે જેનો હેતુ કોઈ પણ વ્યક્તિને સીધો, અપમાનિત કરવા, ડરાવવા અથવા ગેરવસૂલી કરવા, બદનામ કરવા અથવા હેરાન કરવા અથવા કથિત ગુનાના સંદર્ભમાં ખોટી માહિતી પ્રદાન કરવા માટે છે,

જેમાં એક વર્ષ સુધીની મુદત માટે કોઈપણ વર્ષનની કેદની સજા થઈ શકે છે અથવા દંડ અથવા સજા બંને સાથે થઈ શકે છે.

- આ માટે કમિટીએ ઓછામાં ઓછી ત્રણ વર્ષની કેદ અથવા ત્રણ વર્ષ સુધીની કેદ અને એક લાખ રૂપિયાના દંડની દરખાસ્ત કરી છે. અગાઉ એક વર્ષ સુધીની સાદી કેદ અને દંડની જોગવાઈ હતી જેનો ઉલ્લેખ પણ નહોતો.

સંસદમાં વિક્ષેપ

- તાજેતરમાં, સંસદ ફરીથી સ્થગિત કરવામાં આવી હતી, લોકસભા અને રાજ્યસભાના પ્રિસાઈડિંગ અધિકારીઓએ સંસદમાં વારંવાર વિક્ષેપ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી.

આ સંસદીય સત્રમાં બંને ગૃહોની કામગીરી :

- રાજ્યસભામાં આ સત્રની 18 બેઠકો દરમિયાન, ફાળવવામાં આવેલા સમયનો માત્ર 9% ઉપયોગ થયો છે. રાજ્યસભામાં કુલ 95 કલાક અને છ મિનિટના બેઠક સમયમાં માત્ર 45 કલાકની કાર્યવાહી થઈ.
- ગૃહે આ સત્રમાં "તેની ક્ષમતાથી ઘણું ઓછું" પ્રદર્શન કર્યું છે. સત્રની શરૂઆતમાં રાજ્યસભાના 12 સભ્યોને સમગ્ર સત્ર માટે સ્થગિત કરવા તરફ દોરી ગયેલી પરિસ્થિતિએ સંસદમાં અગાઉ કરતાં ઘણી વહેલી તકે સંઘર્ષની રેખાઓ વધુ ઊંડી બનાવી છે.
- લોકસભામાં 18 કલાક 48 મિનિટના વિક્ષેપ સાથે 83 કલાક 20 મિનિટનું કામકાજ થયું હતું.

સંબંધિત કેસ:

- તાજેતરમાં, મુખ્ય ન્યાયાધીશ એન.વી. રમણે "સંસદમાં ચર્ચાની ખામી" વિશે અસંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો. આ એક "અફસોસજનક પરિસ્થિતિ" છે, તેમણે કહ્યું, અને સકારાત્મક અને ગુણવત્તાયુક્ત ચર્ચાઓની ગેરહાજરીમાં, કાયદાના ઘણા પાસાઓ અસ્પષ્ટ રહે છે, જે અદાલતો પર બોજ વધારે છે.

ઉપરાંત:

- આવી ટિપ્પણીઓને વિધાનસભાઓની કામગીરીના સંદર્ભમાં જોવી જોઈએ, જેમાં વારંવાર વિક્ષેપો, અનિયંત્રિત વર્તન અને હિંસક ક્રિયાઓ જોવા મળે છે અને જેની હાનિકારક અસરો હોય છે.
- આવી ટિપ્પણીઓનો જવાબ આપવાનો શ્રેષ્ઠ માર્ગ એ છે કે વિધાનસભાઓની ગરિમા અને ગરિમા અને તેમની યોગ્ય કામગીરીની ખાતરી કરવી, કારણ કે આવી ટિપ્પણીઓ વિધાનસભાઓના કામકાજ પ્રત્યેના લોકોના દૃષ્ટિકોણને અસર કરે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

ચિંતાઓ:

- અમારા કાયદાકીય કાર્યના પાયા તરીકે 'વિક્ષેપ'ને 'ચર્ચા' દ્વારા બદલવામાં આવે છે.
- PRS લેજિસ્લેટિવ રિસર્ચના અહેવાલ મુજબ, 15મી લોકસભા (2009-14) દરમિયાન સંસદીય કાર્યવાહીમાં વારંવાર વિક્ષેપને કારણે, લોકસભા અને રાજ્યસભામાં કુલ કામનો સમય અનુક્રમે 61 ટકા અને 66 ટકા હતો.
- અન્ય PRS અહેવાલમાં જણાવ્યા અનુસાર, 16 લોકસભા દરમિયાન સુનિશ્ચિત સમય (2014-19) ના 16% વિક્ષેપને કારણે વેડફાઈ જતી જાય છે. જોકે તે 15 લોકસભા (37%) કરતાં વધુ સારી છે પરંતુ 14 મી લોકસભામાં (13%) કરતાં વધુ ખરાબ હતી.
- 16મી લોકસભા દરમિયાન, રાજ્યસભામાં વિક્ષેપને કારણે તેના નિર્ધારિત સમયના 36 ટકા નુકસાન થયું હતું. 15મી અને 14મી લોકસભા દરમિયાન, રાજ્યસભામાં અનુક્રમે 32% અને 14% સમય નષ્ટ થયો હતો.

વિક્ષેપોનું કારણ:

- વિવાદાસ્પદ વિષયો અને જાહેર મહત્વની બાબતો પર ચર્ચા.
- વિક્ષેપો શાસક પક્ષ માટે જવાબદારીથી બચવામાં મદદરૂપ સાબિત થઈ શકે છે.
- અસૂચિબદ્ધ ચર્ચા માટે સમર્પિત સમયનો અભાવ.
- શિસ્તની શક્તિઓનો દુર્લભ ઉપયોગ.
- પક્ષીય રાજકારણ.

આવશ્યકતા:

- સંસદમાં અવ્યવસ્થાને રોકવા માટે સાંસદો અને ધારાસભ્યો માટે 'આચારસંહિતા'નો કડક અમલ કરવાની જરૂર છે.
- જે સાંસદો આચારસંહિતાનું પાલન ન કરે અને ગૃહના કામકાજમાં અવરોધ ઊભો કરે, તેમને પ્રિસાઈડિંગ ઓફિસરે સસ્પેન્ડ કરવા જોઈએ.
- વર્તમાન સરકાર માટે વધુ લોકતાંત્રિક બનવાની અને વિપક્ષોને મુક્તપણે તેમના વિચારો વ્યક્ત કરવાની તક આપવાની જરૂર છે.
- વિક્ષેપો અને મુલતવીઓ પર વેડફાયેલા કલાકોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં લેવા અને સંસદના બંને ગૃહોના રોજિંદા કામકાજની ઉત્પાદકતા પર દેખરેખ રાખવા માટે "ઉત્પાદકતા મીટર" ઘડવું જોઈએ.

નિષ્કર્ષ:

- મુદ્દાઓ પર સર્વસંમતિ અને અસંમતિ 'ચર્ચા' દ્વારા દર્શાવી શકાય છે, 'વિક્ષેપ' દ્વારા નહીં. ગૃહનું સુચારુ સંચાલન એ તમામ હિતધારકોની જવાબદારી છે અને તેની કાર્યવાહી સૌની સામૂહિક ઈચ્છા અને સંમતિથી થવી જોઈએ.

જૈવિક વિવિધતા બિલ, 2021 માં ફેરફારો

- સરકારે તાજેતરમાં લોકસભામાં 'જૈવિક વિવિધતા (સુધારા) બિલ, 2021' રજૂ કર્યું છે.

બિલના મુખ્ય મુદ્દાઓ:

- આ બિલ ઔષધીય છોડની ખેતીને પ્રોત્સાહિત કરીને 'જંગલી ઔષધીય વનસ્પતિઓ' પરના દબાણને ઘટાડવા માંગે છે.
- આ બિલ 'આયુષ પ્રેક્ટિશનરો'ને જૈવિક સંસાધનો અથવા જ્ઞાનની એક્સેસ માટે 'જૈવવિવિધતા બોર્ડ'ને જાણ કરવાથી મુક્તિ આપવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે.
- વિધેયકમાં, સંશોધનને ઝડપી બનાવવા, પેટન્ટ અરજીની પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા અને કેટલીક પ્રવૃત્તિઓને બિન-ગુનાહિત બનાવવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
- તે રાષ્ટ્રીય હિતો સાથે સમાધાન કર્યા વિના જૈવિક સંસાધનો, સંશોધન, પેટન્ટ અને વ્યાવસાયિક ઉપયોગોની શ્રેણીમાં વધુ રોકાણ લાવવા માંગે છે.
- જૈવિક સંસાધનો અને જ્ઞાનનો ઉપયોગ કોણ કરી શકે છે અને તેના ઉપયોગ પર કેવી રીતે નજર રાખવામાં આવશે તેના પર આ બિલ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
- બિલમાં 'રાજ્ય જૈવવિવિધતા બોર્ડ'ની ભૂમિકાને પણ સ્પષ્ટ અને મજબૂત કરવામાં આવી છે.

જૈવવિવિધતા એક્ટ 2002માં સુધારો કરવા માટેનું કારણ :

- સહયોગી સંશોધન અને રોકાણ માટે અનુકૂળ વાતાવરણ ઊભું કરવા માટે આયુષ તબીબી ક્ષેત્રની વ્યક્તિઓ દ્વારા સરકારને 'અનુપાલન-પ્રક્રિયા લોડ'ને સરળ બનાવવા, સુવ્યવસ્થિત કરવા અને ઘટાડવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી.
- તેઓએ પેટન્ટ એપ્લિકેશન પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા, સ્થાનિક સમુદાયો સાથે પહોંચ અને નફો વહેંચણીને વિસ્તૃત કરવાનો પણ પ્રયાસ કર્યો.

સંબંધિત ચિંતાઓ:

- ખરડાનું મુખ્ય ધ્યાન સ્થાનિક સમુદાયોના રક્ષણ, જૈવવિવિધતા અને જ્ઞાનના સંરક્ષણ પર હોવાને બદલે 'જૈવવિવિધતામાં વેપાર'ને સરળ બનાવવાનો છે.
- 'પ્રિ-લેજિસ્લેટિવ કન્સલ્ટેટિવ પોલિસી' હેઠળ ફરજિયાતપણે જાહેર અભિપ્રાય લીધા વિના આ બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે.
- 'સૂચિત સુધારા'ની જોગવાઈઓ 'જૈવવિવિધતાના ટકાઉ ઉપયોગ અને સંરક્ષણ'માં સ્થાનિક સમુદાયોના રક્ષણ, જાળવણી અથવા હિસ્સાને વધારવાના સંદર્ભમાં અસ્પષ્ટ છે.

- કાર્યકર્તાઓનું કહેવું છે કે આ સુધારા માત્ર 'આયુષ મંત્રાલય'ને "લાભ" કરવા માટે કરવામાં આવ્યા છે.
- બિલમાં, શબ્દ 'બાયો-ઉપયોગ' અવગણવામાં આવ્યો છે, એક્ટની એક મહત્વપૂર્ણ તત્વ છે. શબ્દ 'બાયો-ઉપયોગ' નોન-ઉપયોગ સાથે, વ્યાપારી હેતુ માટે મહત્વપૂર્ણ પ્રવૃત્તિઓ - વર્ગીકરણ, પ્રમોશન અને બાયો-નિબંધ બહાર છોડી આવશે.
- બિલમાં, ઉગાડવામાં આવતા ઔષધીય છોડને પણ કાયદાના દાયરામાં રાખવામાં આવ્યા છે, પરંતુ કયા છોડ ઉગાડવામાં આવે છે અને કયા જંગલી છોડ છે તે નક્કી કરવું વ્યવહારીક રીતે અશક્ય છે.

જૈવિક વિવિધતા અધિનિયમ, 2002:

- 'જૈવિક વિવિધતા અધિનિયમ, 2002' જૈવવિવિધતાના સંરક્ષણ, તેના ઘટકોના ટકાઉ ઉપયોગ અને જૈવિક સંસાધનોના સહજ લાભોના વાજબી અને સમાન વિતરણ અને તેની સાથે જોડાયેલ બાબતો માટે જોગવાઈ કરવા માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો.
- આ કાયદાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય ભારતની સમૃદ્ધ જૈવવિવિધતા અને સંબંધિત જ્ઞાનને વિદેશીઓ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાથી બચાવવાનો છે.
- આમાં, કેન્દ્રીય અને રાજ્ય બોર્ડ અને સ્થાનિક સમિતિઓના ત્રિ-સ્તરીય માળખું દ્વારા બાયો-ચોરીને રોકવા, જૈવિક વિવિધતા અને સ્થાનિક ઉત્પાદકોને બચાવવાની જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે.
- આ કાયદો 'સ્થાનિક સંસ્થાઓ'માં રાષ્ટ્રીય જૈવવિવિધતા સત્તામંડળ, રાજ્ય જૈવવિવિધતા બોર્ડ અને જૈવવિવિધતા વ્યવસ્થાપન સમિતિઓની સ્થાપના માટે જોગવાઈ કરે છે.
- નેશનલ બાયોડાયવર્સિટી ઓથોરિટી (NBA)ને સિવિલ કોર્ટ જેટલી જ સત્તા આપવામાં આવી છે.

મહારાષ્ટ્ર અને કર્ણાટક વચ્ચે બેલગાવી સીમા વિવાદ

- સ્વતંત્રતા સમયે અને 1956 માં 'ભાષાકીય રેખાઓ પર રાજ્યોનું પુનર્ગઠન' થયું ત્યારથી, કર્ણાટક અને મહારાષ્ટ્ર વચ્ચે ચાલી રહેલ 'આંતર-રાજ્ય વિવાદ' કર્ણાટકના બેલગાવી પ્રદેશમાં ફરીથી માથું ઊંચું કર્યું છે.
- તાજેતરની નાની ઘટનાઓએ વિવાદને વેગ આપ્યો છે, અને સરહદની બંને બાજુએ કનડ તરફી અને મરાઠી તરફી લાગણીઓ ભડકી છે.

વિવાદનું મૂળ:

- અગાઉના બોમ્બે પ્રેસિડેન્સી એ બહુભાષી પ્રાંત હતો, જેમાં વર્તમાન કર્ણાટક રાજ્યના બીજાપુર, બેલગાવી, ધારવાડ અને ઉત્તર-કનડ જિલ્લાઓનો સમાવેશ થતો હતો. મરાઠી, ગુજરાતી અને કનડ ભાષા બોલતા લોકો બોમ્બે પ્રેસિડેન્સીમાં રહેતા હતા.
- 1948 માં, બેલગામ શહેરી સંસ્થાએ વિનંતી કરી કે મુખ્યત્વે મરાઠી ભાષી વસ્તી ધરાવતા જિલ્લાને સૂચિત મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં સામેલ કરવામાં આવે.
- જોકે, બેલગામ અને બોમ્બે પ્રેસિડેન્સીના અન્ય 10 તાલુકાઓને સ્ટેટ્સ રિઓર્ગનાઈઝેશન એક્ટ, 1956 હેઠળ અગાઉના મૈસૂર રાજ્ય (જેનું નામ 1973માં કર્ણાટક રાખવામાં આવ્યું હતું)નો એક ભાગ બનાવવામાં આવ્યો હતો, જેણે રાજ્યોને ભાષાકીય અને વહીવટી લાઈન પર વિભાજિત કર્યા હતા.

મહાજન પંચનો અહેવાલ:

- રાજ્ય પુનર્ગઠન આયોગ દ્વારા, રાજ્યોનું સીમાંકન કરીને, 50 ટકાથી વધુ કનડ ભાષી વસ્તી ધરાવતા તાલુકાઓને મૈસૂર રાજ્યમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા.
- આ વિસ્તારને મૈસૂરમાં સામેલ કરવા સામે ઘણો વિરોધ થયો હતો. વિરોધ કરનારાઓએ કહ્યું કે આ વિસ્તારમાં મરાઠી બોલનારાઓની સંખ્યા 1956 માં અહીં રહેતા કનડ ભાષીઓ કરતાં વધી ગઈ છે.
- સપ્ટેમ્બર 1957 માં, તેમના માંગ બોમ્બે સરકાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવી હતી અને વિરોધ કેન્દ્ર છે, જે પરિણામે સાથે ઘુસી આવ્યો હતો માં રચના ની મહાજન કમિશન માં ઓક્ટોબર 1966 હેઠળ ભૂતપૂર્વ મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ મેહેર ચંદ મહાજન ની અધ્યક્ષતા.

કમિશનની ભલામણ:

- પંચ દ્વારા ઓગસ્ટ 1967માં તેના અહેવાલમાં ભલામણ કરવામાં આવી હતી - 264 ગામોને મહારાષ્ટ્ર (જેની રચના 1960માં થઈ હતી) અને બેલગામ અને 247 ગામોને કર્ણાટકમાં સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવશે.

પછીની ઘટનાઓ:

- મહારાષ્ટ્ર દ્વારા અહેવાલને નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો અને તેને પક્ષપાતી અને અતાર્કિક ગણાવી સમીક્ષાની માંગણી કરી હતી.
- કર્ણાટક આ અહેવાલને આવકારે છે અને તેના અમલીકરણ માટે દબાણ કરી રહ્યું છે, જોકે તેને કેન્દ્ર દ્વારા ઔપચારિક રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યો નથી.
- મહારાષ્ટ્ર બેલગામ શહેર સહિત સરહદ પરના 814 થી વધુ ગામો પર દાવો કરે છે, જે હાલમાં કર્ણાટકનો ભાગ છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- આ વિસ્તારોને મહારાષ્ટ્રની સરકારો દ્વારા રાજ્યમાં સામેલ કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે - જ્યારે કર્ણાટક આ દાવાઓનો વિરોધ કરે છે.

મેકેદાતુ વિવાદ

- તાજેતરમાં, કર્ણાટકે તેની આગામી બેઠકમાં 'કાવેરી વોટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી' (CWMA) દ્વારા 'મેકેદાતુ સંતુલિત જળાશય પ્રોજેક્ટ' પર 'વિગતવાર પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ' (DPR) ની મંજૂરીની માંગ કરી છે.

સંબંધિત કેસ:

- મેકેદાતુ ખાતે કાવેરી નદી પર જળાશય બનાવવાના કર્ણાટકના પગલા સામે તમિલનાડુ વિરોધ કરી રહ્યું છે. જો કે કર્ણાટક સરકાર જાળવી રાખે છે કે 'મેકેદાતુ પ્રોજેક્ટ'થી કોઈ "ખતરો" નથી અને આ પ્રોજેક્ટ રાજ્ય દ્વારા હાથ ધરવામાં આવશે.

ઉકેલ ઉપાય:

- દરમિયાન, કેન્દ્ર સરકારે કહ્યું છે કે આ પ્રોજેક્ટ માટે 'કાવેરી વોટર મેનેજમેન્ટ ઓથોરિટી' (CWMA) ની પરવાનગી લેવી જરૂરી છે.
- કર્ણાટક દ્વારા મોકલવામાં આવેલ 'DPR' (વિગતવાર પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ) મંજૂરી માટે CWMA સમક્ષ ઘણી વખત રજૂ કરવામાં આવી છે, પરંતુ આ મુદ્દા પર ચર્ચા થઈ નથી કારણ કે સંબંધિત રાજ્યો, કર્ણાટક અને તમિલનાડુ વચ્ચે સર્વસંમતિ બની શકી હતી.
- ઉપરાંત, 'કાવેરી વોટર ડિસ્ચ્યુટ્સ ઓથોરિટી'ના અંતિમ નિર્ણય મુજબ, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો, 'જલશક્તિ મંત્રાલય' દ્વારા 'વિગતવાર પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ' (DPR) ને પહેલા CWMA ની મંજૂરી મેળવવાની જરૂર છે.
- આ પ્રોજેક્ટ આંતર-રાજ્ય નદી પર પ્રસ્તાવિત હોવાથી, 'આંતરરાજ્ય જળ વિવાદ અધિનિયમ' મુજબ પ્રોજેક્ટ માટે ડાઉનસ્ટ્રીમ રાજ્યોની મંજૂરી મેળવવી પણ જરૂરી છે.

'મેકેદાતુ પ્રોજેક્ટ' વિશે:

- 'મેકેદાતુ' એક બહુહેતુક (પાણી અને વીજળી) પ્રોજેક્ટ છે.
- પ્રોજેક્ટ હેઠળ, કર્ણાટકના રામનગર જિલ્લામાં કનકપુરા નજીક એક 'બેલેન્સિંગ રિઝર્વોયર' બાંધવાની દરખાસ્ત છે.
- આ પ્રોજેક્ટનો ઉદ્દેશ બેંગલુરુ શહેર અને તેની આસપાસના વિસ્તારો માટે પીવાના પાણી (75 TMC)નો સંગ્રહ અને સપ્લાય કરવાનો છે. આ પ્રોજેક્ટ દ્વારા લગભગ 400 મેગાવોટ વીજળી ઉત્પન્ન કરવાની પણ દરખાસ્ત છે.
- આ પ્રોજેક્ટનો અંદાજિત ખર્ચ 9,000 કરોડ રૂપિયા છે.

તમિલનાડુએ પ્રોજેક્ટનો વિરોધ શા માટે કર્યો તે કારણો:

- તમિલનાડુનું કહેવું છે કે 'સુપ્રીમ કોર્ટ' અને 'કાવેરી વોટર ડિસ્ચ્યુટ્સ ટ્રિબ્યુનલ' (CWDT) મુજબ 'કાવેરી બેસિન'માં ઉપલબ્ધ હાલની સંગ્રહ સુવિધાઓ પાણીના સંગ્રહ અને વિતરણ માટે પૂરતી છે, તેથી કર્ણાટકની આ દરખાસ્ત પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ અસમર્થ છે. અને તેને સંપૂર્ણ રીતે બરતરફ કરવું જોઈએ.
- તમિલનાડુ અનુસાર - સૂચિત જળાશય માત્ર પીવાના પાણી માટે બનાવવામાં આવી રહ્યું નથી, પરંતુ સિંચાઈની માત્રામાં વધારો કરશે, જે 'કાવેરી જળ વિવાદ ચુકાદા'નું સ્પષ્ટ ઉલ્લંઘન છે.
- ટ્રિબ્યુનલ અને સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયો:
- 'કાવેરી વોટર ડિસ્ચ્યુટ્સ ટ્રિબ્યુનલ' (CWDT) ની રચના વર્ષ 1990 માં કરવામાં આવી હતી અને વર્ષ 2007 માં આપવામાં આવેલા તેના અંતિમ ચુકાદામાં, તમિલનાડુને 419 TMC ft, કર્ણાટકને 270 TMC ft, કેરળને 30 TMC ft અને પુડુચેરીને 7 TMC ft આપવામાં આવ્યું હતું. ફીટ પાણી વહેંચાઈ ગયું. ટ્રિબ્યુનલ, વરસાદની અછતના વર્ષોમાં, તમામ રાજ્યો માટે પાણીની ફાળવણીની માત્રામાં ઘટાડો કરશે.
- જો કે, તમિલનાડુ અને કર્ણાટક બંનેએ વિભાજન અંગેના રાજગી વ્યક્ત કરી હતી અને પાણીની વહેંચણી અંગે બંને રાજ્યોમાં વિરોધ અને હિંસા થઈ હતી. આ પછી સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આ મામલાની સુનાવણી કરવામાં આવી હતી અને વર્ષ 2018ના ચુકાદામાં, તમિલનાડુના પૂર્વ નિર્ધારિત ભાગને વિભાજીત કરીને, કર્ણાટકને 14.75 TMC ફૂટ પાણી આપવામાં આવ્યું હતું.
- આમ, નવા વિતરણ મુજબ, તમિલનાડુને 404.25 TMC ફૂટ અને કર્ણાટકને 284.75 TMC ફૂટ આપવામાં આવ્યા છે. કેરળ અને પુડુચેરીનો હિસ્સો યથાવત રહ્યો હતો.

ચૂંટણી પંચની નિષ્પક્ષતા પર સવાલ

- તાજેતરમાં, મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર (CEC) સુશીલ ચંદ્રા અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરો રાજીવ કુમાર અને અનૂપ ચંદ્ર પાંડેએ 'વડાપ્રધાન કાર્યાલય' (PMO) દ્વારા બોલાવવામાં આવેલા ઓનલાઈન સંવાદમાં ભાગ લીધો હતો, વિપક્ષે આગામી પાંચ રાજ્યોમાં થનાર ચૂંટણીની નિષ્પક્ષતા પર સવાલ ઉઠાવ્યા હતા.
- ટીકાકારોનું કહેવું છે કે 'ચૂંટણી પંચ' એક સ્વતંત્ર સંસ્થા છે અને PMO દ્વારા 'ચૂંટણી પંચ'ને આવી વાતચીત માટે બોલાવી શકાય નહીં.

કેન્દ્ર સરકારનો જવાબ:

- 'ચૂંટણી પંચ' વહીવટી રીતે 'કાયદા મંત્રાલય' હેઠળ આવે છે. કાયદા મંત્રાલય દ્વારા જારી કરાયેલા એક સત્તાવાર સંચારમાં, આ પ્રકરણ વિશે સ્પષ્ટતા કરતા, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે આ બેઠક ચૂંટણી સુધારણા પર ચર્ચા કરવા માટે બોલાવવામાં આવી હતી. ઉપરાંત, મંત્રાલયે ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે બેઠક માત્ર "અનૌપચારિક વાતચીત" હતી.

સંબંધિત મુદ્દાઓ:

- વડાપ્રધાન કાર્યાલય (PMO) દ્વારા જારી કરાયેલા "નિર્દેશો" ચૂંટણી પંચની સ્વતંત્ર કામગીરી અંગે ચિંતા પેદા કરે છે. વારંવાર 'મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરો' 'ચૂંટણી પંચ'ની સ્વાયત્તાના રક્ષણ માટે ઉત્સાહી પ્રયાસો કરવામાં આવે છે.
- ખાસ કરીને મહત્વના રાજ્યોમાં ચૂંટણી નજીક આવી રહી છે ત્યારે આ "અનૌપચારિક સંવાદ" પંચની નિષ્પક્ષતા પર પણ સવાલો ઉભા કરે છે.
- બંધારણમાં ચૂંટણી પંચની જવાબદારીઓ અને સત્તાઓ:
- ચૂંટણી પંચ એ બંધારણીય સત્તા છે, ચૂંટણી પંચની જવાબદારીઓ અને સત્તાઓ બંધારણની કલમ 324માં નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે.

- ચૂંટણી પંચ વહીવટી દખલથી મુક્ત રહે છે.
- સામાન્ય ચૂંટણીઓ હોય કે પેટાચૂંટણીઓ - ચૂંટણી યોજવા માટે ચૂંટણી પંચ દ્વારા ચૂંટણી સમયપત્રક નક્કી કરવામાં આવે છે.
- મતદાન મથકોનું સ્થાન, મતદાતાઓ માટે મતદાન મથકોની ફાળવણી, મતગણતરી કેન્દ્રોનું સ્થાન, મતદાન મથકો અને મતગણતરી કેન્દ્રોની આસપાસની વ્યવસ્થા અને તમામ સંબંધિત બાબતો અંગે ચૂંટણી પંચ પોતે જ નિર્ણય લે છે.
- ચૂંટણી પંચના નિર્ણયોને યોગ્ય પિટિશન દ્વારા હાઈકોર્ટ અને ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં પડકારી શકાય છે.
- લાંબા સમયથી ચાલતી પરંપરા અને ઘણા ન્યાયિક નિર્ણયો મુજબ, એકવાર ચૂંટણીની વાસ્તવિક પ્રક્રિયા શરૂ થઈ જાય પછી, ન્યાયતંત્ર ચૂંટણીના વાસ્તવિક સંચાલનમાં દખલ કરતું નથી.

ચૂંટણી પંચ અને સરકાર વચ્ચે સંચાર:

- ચૂંટણી પંચ, ચૂંટણી સંબંધિત બાબતો પર સરકાર (ક્યાં તો તેનું વહીવટી મંત્રાલય એટલે કે 'કાયદા મંત્રાલય' અથવા 'ગૃહ મંત્રાલય') સાથે ચૂંટણી દરમિયાન સુરક્ષા દળોની તૈનાતી માટે અમલદારશાહી દ્વારા વાતચીત કરે છે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ટોપર્સ વિદ્યાર્થીઓ માટેનું નં. 1 મેગેઝિન

ICE® **MAGIC**

અર્ધવાર્ષિક કરન્ટ અફેર્સ

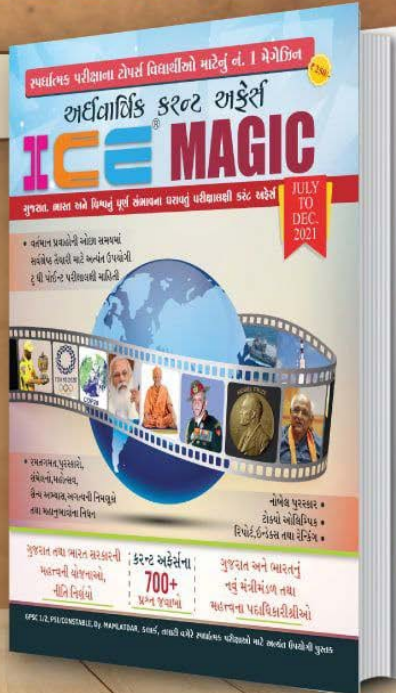

NOW AVAILABLE

July to December

આ પુસ્તક તમામ અગ્રગણ્ય બુક સ્ટોર અને ICEONLINE.IN પર ઉપલબ્ધ છે

GPSC 1/2, Dy.SO, Dy.MAMLATDAR, RFO, ઓફિસ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ, બિનસચિવાલય, તલાટી, PSI, ASI, CONSTABLE તથા વર્ગ - 3 સહિતની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે ઉપયોગી

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- આવા કિસ્સાઓમાં, ગૃહ સચિવને ઘણીવાર 'સંપૂર્ણ કમિશન' સમક્ષ આમંત્રિત કરવામાં આવે છે, જેમાં ત્રણેય ચૂંટણી કમિશનર હાજર હોય છે.
- કાયદા મંત્રાલય દ્વારા જમીનના કાયદાની વિશિષ્ટતાઓ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે, અને મંત્રાલય દ્વારા ખાતરી કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી પંચની સ્વાયત્તતાને સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેના દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ બંધારણીય સલામતીનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવશે નહીં.

આવી તાજેતરની ઘટનાઓ:

- 2019ની લોકસભા ચૂંટણી દરમિયાન, મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર સુનીલ અરોરાની આગેવાની હેઠળના ચૂંટણી પંચે વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીને એક કેસમાં ક્લીનચીટ આપી હતી. જેમાં વડાપ્રધાને લાતુરમાં એક ચૂંટણી રેલીમાં સશસ્ત્ર દળો વતી અપીલ સાથે તેમના અભિયાનનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો.
- 2019ની લોકસભા ચૂંટણી દરમિયાન આદર્શ આચાર સંહિતાના અનેક ઉલ્લંઘનો પણ થયા છે.
- આ વર્ષે, ગંભીર રોગચાળા વચ્ચે ચૂંટણી ઝુંબેશ પર પ્રતિબંધ મૂકવાના કમિશનના વિલંબિત નિર્ણય પર પણ પ્રશ્નો ઉભા થયા હતા.

લેબર કોડ કેસ

- ભારતમાં, વેતન, સામાજિક સુરક્ષા, વ્યવસાયિક સલામતી અને ઔદ્યોગિક સંબંધો પરની "ચાર શ્રમ સંહિતા" 2022 થી શરૂ થતા આવતા નાણાકીય વર્ષ સુધીમાં લાગુ કરવામાં આવે તેવી શક્યતા છે.
- આ નવા કોડ હેઠળ સામાન્ય, ઘણા રોજગાર અને કામ સંસ્કૃતિ સાથે સંબંધિત પાસાઓ - જેમ કે કર્મચારીઓ દ્વારા પ્રાપ્ત વેતન, કામના કલાકો અને સપ્તાહ કામ દિવસોની સંખ્યા વગેરે - બદલી શકે છે.

વિરોધ:

- જો કે, ત્રણ કૃષિ કાયદાઓ રદ કરવાના સરકારના નિર્ણયને પગલે, ટ્રેડ યુનિયનો આ લેબર કોડ્સ સામે તેમના આંદોલનને વધુ તીવ્ર બનાવવાની યોજના ધરાવે છે.
- ટ્રેડ યુનિયનોની માંગણીઓ:
- ટ્રેડ યુનિયનોનું કહેવું છે કે અમે વેતન અને સામાજિક સુરક્ષા પર બનેલા કોડને સ્વીકારીએ છીએ અને તેનો તાત્કાલિક અમલ થવો જોઈએ.
- 'ઔદ્યોગિક સંબંધો' અને 'ઓક્યુપેશનલ સેફ્ટી' પર ટ્રેડ યુનિયનો દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કોડ સામે વાંધો ઉઠાવીને તેમની સમીક્ષા કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે.

'લેબર કોડ્સ' વિશે:

- કાયદાઓનો આ નવો સમૂહ 44 મજૂર કાયદાઓને 'ચાર કોડ્સ'માં એકીકૃત કરે છે: વેતન કોડ, સામાજિક સુરક્ષા કોડ, 'વ્યવસાયિક સલામતી,' આરોગ્ય અને કાર્યકારી સ્થિતિ સંહિતા અને ઔદ્યોગિક સંબંધો કોડ.
- આ ચારેય કોડ સંસદ દ્વારા પહેલાથી જ પસાર કરવામાં આવ્યા છે અને તેના માટે રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી પણ મેળવી લેવામાં આવી છે.

આ ચાર કોડ છે:

- મજૂરી સંહિતા, 2019 (The Code on Wages, 2019): આ કોડ સંગઠિત અને અસંગઠિત ક્ષેત્રના તમામ કર્મચારીઓને લાગુ પડે છે. તેનો ઉદ્દેશ્ય તમામ રોજગારમાં 'પગાર'/'વેતન' અને બોનસની ચુકવણીનું નિયમન કરવાનો છે, અને દરેક ઉદ્યોગ, વ્યવસાય, વ્યવસાય અથવા ઉત્પાદનમાં સમાન પ્રકૃતિનું કામ કરતા કર્મચારીઓને સમાન મહેનતાણું પૂરું પાડવાનો છે.
- 'ઓક્યુપેશનલ સેફ્ટી, હેલ્થ એન્ડ વર્કિંગ કન્ડીશન્સ કોડ' 2020 (Occupational Safety, Health & Working Conditions Code, 2020): તેનો ઉદ્દેશ્ય 10 કે તેથી વધુ કામદારો સાથેની સંસ્થાઓમાં અને તમામ ખાણો અને બંદરો/ગોદાઓમાં કામદારોના આરોગ્ય અને સુખાકારીનું રક્ષણ કરવાનો છે. સુરક્ષાની સ્થિતિને નિયંત્રિત કરવાની છે.
- સામાજિક સુરક્ષા કોડ, 2020 (Social Security Code, 2020): સામાજિક સુરક્ષા હેઠળ અને માતૃત્વ લાભ સંબંધિત નવ કાયદાઓનું સંકલન કરવામાં આવ્યું છે.
- ઔદ્યોગિક સંબંધો કોડ, 2020 (Industrial Relations Code, 2020): તેના ત્રણ શ્રમ કાયદા હેઠળ, એટલે કે; ટ્રેડ યુનિયન્સ અધિનિયમ, 1926, ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્થાયી હુકમો) A ધ એક્ટ 1946 અને ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, 1947ને એકીકૃત કરવામાં આવ્યા છે. તેનો ઉદ્દેશ્ય ઉદ્યોગો પરના શ્રમ કાયદાના પાલનના બોજને નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડીને, દેશમાં વ્યવસાયિક વાતાવરણને સુધારવાનો છે.

આ કોડ સાથે સમસ્યાઓ:

- નિયમિત કામદારો માટે કામના કલાકોની જોગવાઈઓમાં 'દિવસના આઠ કલાકથી વધુ કામના કલાકો નક્કી કરવા' માટે કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી નથી.
- આ કોડ્સમાં પાર્ટ-ટાઈમ કર્મચારીઓ માટે સમાન જોગવાઈઓ મૂકવામાં આવી નથી.
- કર્મચારીઓના વેતનને અસર કરતી જોગવાઈઓનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- શ્રમ સંહિતામાં, જોગવાઈઓનું પાલન ન કરવા બદલ અને બીજો ગુનો કરવા બદલ વ્યવસાયો પર દંડ લાદવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. વર્તમાન રોગચાળાની સ્થિતિમાં,

મોટાભાગના નાના ઉદ્યોગો લેબર કોડમાં કરાયેલા ફેરફારોને અપનાવવા અને અમલમાં મૂકવાની સ્થિતિમાં નથી.

લિંગિંગ સંબંધિત બાબતો પર બિલની જરૂરિયાત

- 18 ડિસેમ્બરે, અમૃતસરના શ્રી હરમંદિર સાહિબ ગુરુદ્વારા (ગોલ્ડન ટેમ્પલ) ખાતે શીખ ધર્મના પવિત્ર ગ્રંથ શ્રી ગુરુ ગ્રંથ સાહિબનો કથિત અનાદર કરવાનો પ્રયાસ કરવા બદલ શીખ સંગત (શીખ ધર્મના ભક્તો) દ્વારા એક વ્યક્તિની મારપીટ કરીને હત્યા કરવામાં આવી હતી.
- અહેવાલો અનુસાર, હત્યા કરનાર જૂથનો આરોપ છે કે તે શ્રી ગુરુ ગ્રંથ સાહિબને અપમાનિત કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો હતો.

સંબંધિત કેસ:

- નોંધનીય છે કે, આ પહેલીવાર નથી જ્યારે શીખ ધર્મ સાથે જોડાયેલા પવિત્ર પુસ્તકના અપવિત્રના આરોપમાં કોઈની હત્યા કરવામાં આવી હોય. તાજેતરના ભૂતકાળમાં આવી લિંગિંગની અનેક ઘટનાઓ સામે આવી છે.
- હજુ સુધી, પવિત્ર ગ્રંથનો અનાદર કરવા બદલ લોકો કાયદો પોતાના હાથમાં લે છે અને તેમને લિંગિંગ કરવા વિશે કોઈ પણ રાજકીય નેતા કે પોલીસે એક શબ્દ પણ બોલ્યો નથી.

મોબ લિંગિંગની તાજેતરની ઘટનાઓ:

- ગયા મહિને, આસામમાં એક 23 વર્ષીય વિદ્યાર્થી નેતાની ભીડ દ્વારા કથિત રીતે હત્યા કરવામાં આવી હતી.
- ઓક્ટોબરમાં, એક માણસને કથિત રીતે માર મારવામાં આવ્યો હતો, તેના અંગો કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા અને 'ત્રણ ફૂલિ કાયદા' સામે ખેડૂતોના વિરોધના સ્થળ સિંધુ સરહદ પર તેને મરવા માટે છોડી દેવામાં આવ્યો હતો.
- ઓગસ્ટમાં, ઈન્દોરમાં એક બંગડી વેચનારને કથિત રીતે તેની ઓળખ છુપાવવા બદલ ટોળાએ માર માર્યો હતો. આ વ્યક્તિ કોઈક રીતે બચી ગયો હતો અને બાદમાં તેને ન્યાયિક કસ્ટડીમાં મોકલવામાં આવ્યો હતો.
- આ વર્ષે મે મહિનામાં, ગુરુગ્રામના 25 વર્ષીય વ્યક્તિની કથિત રીતે હત્યા કરવામાં આવી હતી જ્યારે તે દવા ખરીદવા બહાર ગયો હતો.

'લિંગિંગ' નો અર્થ:

- મોબ લિંગિંગ એ ધર્મ, જાતિ, વંશીયતા, લિંગ, જન્મ સ્થળ, ભાષા, ખાવાની ટેવો, જાતીય અભિગમ, રાજકીય જોડાણ, વંશીયતા અથવા અન્ય કોઈપણ સંબંધિત આધારને આધારે

ટોળા દ્વારા કરવામાં આવતી હિંસા અથવા તાત્કાલિક હિંસા અથવા ઉશ્કેરણીનાં કૃત્યો વગેરે કહેવાય છે.

- આમાં, દોષિતને તેના ગુના માટે અનિયંત્રિત ટોળા દ્વારા અથવા ક્યારેક માત્ર અફવાઓના આધારે, ગુનો કર્યા વિના સજા કરવામાં આવે છે અથવા તેને માર મારવામાં આવે છે.

આવા કેસો કેવી રીતે હાથ ધરવામાં આવે છે?

- વર્તમાન 'ભારતીય ઇન્ડ સંહિતા' (IPC) હેઠળ આવી ઘટનાઓ માટે કોઈ "અલગ" વ્યાખ્યા નથી. લિંગિંગની ઘટનાઓ પર 'IPC'ની કલમ 300 અને 302 હેઠળ કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.
- ભારતીય ઇન્ડ સંહિતાની કલમ 302 મુજબ, જે કોઈ પણ વ્યક્તિની હત્યા કરે છે તેને મૃત્યુદંડ અથવા આજીવન કારાવાસ તેમજ ઇન્ડની સજા થશે. 'હત્યા કરવી' એ બિનજામીનપાત્ર, કોગ્નિઝેબલ અને નોન કમ્પાઉન્ડેબલ ગુનો છે.

આ અંગે સુપ્રીમ કોર્ટની માર્ગદર્શિકા:

- લિંગિંગ એ 'અલગ ગુનો' હશે અને ટ્રાયલ કોર્ટોએ જો આરોપીઓને દોષિત ઠેરવવામાં આવે તો મહત્તમ સજા આપીને મોબ લિંગિંગ માટે મજબૂત ઉદાહરણ સ્થાપિત કરવું જોઈએ.
- રાજ્ય સરકારોએ દરેક જિલ્લામાં એક વરિષ્ઠ પોલીસ અધિકારીને મોબ લિંગિંગ અને હિંસા અટકાવવા પગલાં લેવા માટે અધિકૃત કરવા જોઈએ. રાજ્ય સરકારોએ એવા જિલ્લાઓ, તાલુકાઓ, ગામોની ઓળખ કરવી જોઈએ જ્યાં તાજેતરમાં મોબ લિંગિંગની ઘટનાઓ બની છે.
- નોડલ અધિકારીઓ રાજ્યના DGP સાથે મોબ લિંગિંગ સંબંધિત જિલ્લા સ્તરે સંકલન મુદ્દાઓ રજૂ કરશે.
- કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોએ રેડિયો, ટેલિવિઝન અને અન્ય સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ પર પ્રસારિત કરવું પડશે કે કોઈપણ પ્રકારની મોબ લિંગિંગ અને હિંસાની ઘટનામાં સંડોવણી માટે કાયદા અનુસાર સજા થઈ શકે છે.
- કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો રેડિયો, ટેલિવિઝન અને અન્ય મીડિયા પ્લેટફોર્મ પર મોબ લિંગિંગ અને હિંસાના ભયંકર પરિણામો વિશે પ્રસારણ કરશે.
- રાજ્ય પોલીસ દ્વારા લેવામાં આવેલા પગલાં છતાં, મોબ લિંગિંગ જેવી ઘટનાઓ બને તો સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશન તરત જ એફઆઈઆર નોંધશે.
- રાજ્ય સરકારો મોબ લિંગિંગથી પ્રભાવિત લોકો માટે વળતર યોજના શરૂ કરશે.
- જો કોઈ પોલીસ અધિકારી કે જિલ્લા વહીવટી તંત્રનો કોઈ અધિકારી પોતાની ફરજ બજાવવામાં નિષ્ફળ જશે તો તેને જાણી જોઈને કરવામાં આવેલી બેદરકારી ગણવામાં આવશે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

સમયની આવશ્યકતા:

- જ્યારે પણ ઓનર કિલિંગ, હેટ-ક્રાઇમ, ડાકણ-હત્યા કે મોબ લિલિંગની ઘટનાઓ બને છે, ત્યારે આ ગુનાઓનો સામનો કરવા માટે વિશેષ કાયદાની માંગણી કરવામાં આવે છે.
- પરંતુ, હકીકત એ છે કે આ ગુનાઓ હત્યા સિવાય બીજું કંઈ નથી અને IPC અને CrPC હેઠળની હાલની જોગવાઈઓ આવા ગુનાઓનો સામનો કરવા માટે પૂરતી છે.
- પૂનાવાલા કેસમાં નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકા સાથે, અમે મોબ લિલિંગનો સામનો કરવા માટે પૂરતા સક્ષમ છીએ. આ ગુનાઓનો સામનો કરવા માટે હાલના કાયદાઓ અને અમલીકરણ એજન્સીઓને વધુ જવાબદાર બનાવવાની જરૂર છે.

આ સંદર્ભે વિવિધ રાજ્યો દ્વારા કરાયેલા પ્રયાસો:

- મણિપુર સરકાર દ્વારા વર્ષ 2018માં આ સંદર્ભમાં કેટલીક તાર્કિક અને સંબંધિત જોગવાઈઓ સામેલ કરતું એક બિલ પસાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- રાજસ્થાન સરકાર દ્વારા ઓગસ્ટ 2019માં લિલિંગ વિરુદ્ધ એક બિલ પસાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- પશ્ચિમ બંગાળ સરકારે મોબ લિલિંગ સામે કડક જોગવાઈઓ સાથેનું બિલ પણ રજૂ કર્યું હતું.

વર્લ્ડ એન્ટી-ડોપિંગ એજન્સી (WADA) નિયમોના ઉલ્લંઘન પર અહેવાલ

- વર્લ્ડ એન્ટી ડોપિંગ એજન્સી (WADA) એ તાજેતરમાં “નિયમોના ઉલ્લંઘન” પર તેનો અહેવાલ પ્રકાશિત કર્યો.

રિપોર્ટના મુખ્ય તારણો

- 2019 માં ભારતમાં અપરાધીઓની સંખ્યામાં વધારો થયો છે, જેનાથી ભારત વિશ્વના સૌથી મોટા ડોપિંગ ઉલ્લંઘન કરનારાઓમાં ટોચના-ત્રણમાં સામેલ છે.
- બોડી બિલ્ડિંગ, વેઈટ લિફ્ટિંગ અને એથલેટિક્સ ભારતના શરમજનક રેકોર્ડમાં મોટો ફાળો આપ્યો છે.
- 2019 માં, 152 એન્ટી-ડોપિંગ નિયમ ઉલ્લંઘન (ADRVs), જે વિશ્વના કુલ 17 ટકા હિસ્સો ધરાવે છે, ભારતમાં નોંધાયેલા છે.
- કુલ અપરાધીઓમાંથી, સૌથી વધુ ડોપ અપરાધીઓ બોડી બિલ્ડિંગ (57)માંથી નોંધાયા હતા.
- ઓલિમ્પિક ગેમ્સમાં, વેઈટલિફ્ટિંગમાં 25 ADRV સાથે આગળ છે. તે પછી એથલેટિક્સ (20) અને કુસ્તી (10) આવે છે.
- બોક્સિંગ અને જુડોએ ચાર ADRV નો અહેવાલ આપ્યો છે.
- ચાર ક્રિકેટરોએ 2019માં ADRV (એન્ટી-ડોપિંગ નિયમનું ઉલ્લંઘન) પણ કર્યું હતું.

વૈશ્વિક દૃશ્ય

- વિશ્વભરમાં, રશિયા 167 ADRV સાથે યાદીમાં ટોચ પર છે. 157 ADRV સાથે રશિયા પછી ઈટાલી આવે છે. બ્રાઝિલ 78 ADRV સાથે ચોથા સ્થાને છે અને ઈરાન 70 ADRV સાથે પાંચમા સ્થાને છે.

રશિયામાં ADRVs

- રશિયાને તેની રાષ્ટ્રીય ટીમને ટોક્યો ઓલિમ્પિક્સમાં મોકલવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો કારણ કે તેણે આંતરરાષ્ટ્રીય એન્ટી-ડોપિંગ નિયમોનું પાલન કર્યું ન હતું. તેને હવે ઉલ્લંઘન કરનારાઓની યાદીમાં ટોચ પર મૂકવામાં આવ્યું છે. રશિયામાં 2018 કરતાં વધુ કેસ નોંધાયા છે.

વર્લ્ડ એન્ટી ડોપિંગ એજન્સી (WADA)

- WADA એ ઈન્ટરનેશનલ ઓલિમ્પિક કમિટી દ્વારા શરૂ કરાયેલું ફાઉન્ડેશન છે. તે સ્વતંત્રતામાં ડ્રગના દુરુપયોગ સામેની લડાઈને પ્રોત્સાહન, સંકલન અને દેખરેખ રાખવા માટે કેનેડામાં સ્થિત છે. ફાઉન્ડેશનની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓમાં વૈજ્ઞાનિક સંશોધન, ડોપિંગ વિરોધી ક્ષમતાઓનો વિકાસ, વિશ્વ ડોપિંગ વિરોધી સંહિતાનું શિક્ષણ અને દેખરેખનો સમાવેશ થાય છે.

કર્ણાટક પોલીસમાં ટ્રાન્સજેન્ડર માટે અનામતની જાહેરાત કરવામાં આવી

- કર્ણાટક સરકારે ટ્રાન્સજેન્ડર માટે પોલીસમાં 1% અનામતની જાહેરાત કરી છે.

મહત્વના મુદ્દા

- તેમને પોલીસ વિભાગમાં તમામ રેન્કમાં અનામત આપવામાં આવશે.
- આ પગલું ટ્રાન્સજેન્ડરો પ્રત્યેની ધારણાને બદલવામાં મદદ કરશે. આનાથી તેઓ મુખ્ય પ્રવાહમાં આવશે અને સમાજમાં તેમની સામેના તમામ પૂર્વગ્રહો દૂર થશે.
- કર્ણાટક પોલીસ વિભાગ પુરૂષો અને મહિલાઓ બંનેને સમાન તકો આપીને ભરતી કરે છે.
- ત્રણ-ચાર દાયકા પહેલા પોલીસ વિભાગમાં મહિલાઓ માટે અનામત હતી. પરંતુ હવે વિભાગનો હેતુ પોલીસ દળમાં 25% મહિલાઓ સુધી પહોંચવાનો છે.

કર્ણાટક પોલીસ

- કર્ણાટકમાં પોલીસને થોથી, તલવાર, કટ્ટુબીડી, ઉંબલીધર, નિરાગંતી વગેરે જેવા અલગ-અલગ પ્રદેશોમાં અલગ-અલગ નામથી બોલાવવામાં આવતી હતી. રાજ્યમાં પ્રથમ પોલીસ

મહાનિરીક્ષકની નિમણૂક બાદ વર્તમાન પોલીસિંગ સિસ્ટમનો પાયો નાખવામાં આવ્યો હતો.

રાજ્ય પોલીસ ઇતિહાસ

- મૈસુર રાજ્ય ક્ષાટક રાજ્યનું પુરોગામી રાજ્ય હતું, જે 1 નવેમ્બર, 1965ના રોજ બનાવવામાં આવ્યું હતું. એલ. રિકેટ્સને અગાઉ પોલીસ મહાનિરીક્ષક તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. અગાઉ રાજ્ય પોલીસ પાસે કોઈ દરજ્જો, માળખું અને સત્તા ન હતી. 1883 દરમિયાન, તલવાર, થોટી, કાવલુગાર, નીરગોન્ટિસ, પટેલલા, અમરાગારુ, અંકમલે, શ્યાનુભોગ વગેરે પોલીસિંગ કરતા હતા. મૈસુરના મહારાજાઓના શાસન દરમિયાન પોલીસ વિવિધ સ્વરૂપોમાં અસ્તિત્વમાં હતી.

ભારતમાં પ્રથમ ટ્રાન્સજેન્ડર પોલીસ

- કે. પ્રિતિકા યાશિની ભારતની પ્રથમ ટ્રાન્સજેન્ડર મહિલા પોલીસ અધિકારી છે. તેમને તમિલનાડુમાં સબ-ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા છે.

ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ, 2021

- આધારને મતદાર યાદી સાથે લિંક કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર લોકસભામાં 'ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ, 2021' રજૂ કરી શકે છે.

મહત્વના મુદ્દા

- ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ 2021, એકવાર પસાર થઈ ગયા પછી, ચૂંટણી અધિકારીઓને મતદાર તરીકે નોંધણી

ना रुकना है, ना झूकना है, अब खाखी रंग लगाना है

PSI કોન્સ્ટેબલ

શારીરિક ફસોટીમાં પાસ થનાર
વિદ્યાર્થીઓ માટે સ્પેશીયલ બેચનું આયોજન

નવી બેચ
શરૂ

ફ્રી ટ્રાયલ
લેકચર
સવારે 8 થી 11

Prelims
+
Mains ની
પરિણામલક્ષી તૈયારી

રજિસ્ટ્રેશન ફરજિયાત

76985-01110 / 76986-01110

ICE[®]
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

Perry plaza complex, 2nd floor,
Near Alkapuri society,
Zanzarda Road, JUNAGATH

જૂનાગઢ

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

કરાવવા ઈચ્છતા લોકોના આધાર નંબર માંગવાની મંજૂરી આપશે. તેઓ ઓળખ સ્થાપિત કરવા માટે આધાર નંબર માંગશે.

- આ ખરડો મતદાર નોંધણી અધિકારીઓને પહેલાથી જ મતદાર યાદીમાં સમાવિષ્ટ વ્યક્તિઓ પાસેથી આધાર નંબર માંગવાની મંજૂરી આપવા માંગે છે. આ મતદાર યાદીમાંની એન્ટ્રીઓને પ્રમાણિત કરવા તેમજ એક કરતાં વધુ મતદારયાદીની મતદાર યાદીમાં એક જ વ્યક્તિના નામની નોંધણી અથવા એક જ મતવિસ્તારમાં એકથી વધુ વખત નામની નોંધણીને ઓળખવા માટે કરવામાં આવે છે.

કયા કાયદાઓમાં સુધારો કરવામાં આવશે?

- આ બિલ લોકપ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, 1950 અને 1951ની કેટલીક કલમોમાં સુધારો કરશે.
- મતદાર યાદીના ડેટાને આધાર સાથે લિંક કરવાની મંજૂરી આપવા માટે એક્ટ 1950ની કલમ 23માં સુધારો કરવામાં આવશે. આ સુધારો અલગ અલગ જગ્યાએ એક જ વ્યક્તિના બહુવિધ નોમિનેશનના જોખમને રોકવામાં મદદ કરશે.

પ્રશ્નોત્તરી

1) ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ, 2021 વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

- આ બિલ લોકપ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, 1950 અને 1951ની કેટલીક કલમોમાં સુધારો કરશે.
- મતદાર યાદીના ડેટાને આધાર સાથે લિંક કરવાની મંજૂરી આપવા માટે એક્ટ 1950ની કલમ 23માં સુધારો કરવામાં આવશે.
- ચૂંટણી કાયદા (સુધારા) બિલ 2021, એકવાર પસાર થઈ ગયા પછી, ચૂંટણી અધિકારીઓને મતદાર તરીકે નોંધણી કરાવવા ઈચ્છતા લોકોના આધાર નંબર માંગવાની મંજૂરી આપશે.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

2) કર્ણાટક પોલીસમાં ટ્રાન્સજેન્ડર માટે અનામતની જાહેરાત કરવામાં આવી તેના વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

- કર્ણાટક સરકારે ટ્રાન્સજેન્ડર માટે પોલીસમાં 25% અનામતની જાહેરાત કરી છે.
- તેમને પોલીસ વિભાગમાં અમુક જ રેન્કમાં અનામત આપવામાં આવશે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

3) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

- 2019 માં ભારતમાં અપરાધીઓની સંખ્યામાં વધારો થયો છે, જેનાથી ભારત વિશ્વના સૌથી મોટા ડોપિંગ ઉલ્લંઘન કરનારાઓમાં ટોચના-ત્રણમાં સામેલ છે.
- WADA એ ઈન્ટરનેશનલ ઓલિમ્પિક કમિટી દ્વારા શરૂ કરાયેલું ફાઉન્ડેશન છે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

4) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

- રાજસ્થાન સરકાર દ્વારા ઓગસ્ટ 2019માં લિંગિંગ વિરુદ્ધ એક બિલ પસાર કરવામાં આવ્યું હતું.
- વર્તમાન 'ભારતીય દંડ સંહિતા' (IPC) હેઠળ આવી ઘટનાઓ માટે કોઈ "અલગ" વ્યાખ્યા નથી. લિંગિંગની ઘટનાઓ પર 'IPC'ની કલમ 300 અને 306 હેઠળ કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને (D) એકપણ નહીં

5) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

- મજૂરી સંહિતા, 2019 (The Code on Wages, 2019) કોડ સંગઠિત અને અસંગઠિત ક્ષેત્રના તમામ કર્મચારીઓને લાગુ પડે છે.
- 'ઓક્યુપેશનલ સેફ્ટી, હેલ્થ એન્ડ વર્કિંગ કન્ડીશન્સ કોડ' 2020 (Occupational Safety, Health & Working Conditions Code, 2020) નો ઉદ્દેશ્ય 10 કે તેથી વધુ કામદારો સાથેની સંસ્થાઓમાં અને તમામ ખાણો અને બંદરો/ગોદાઓમાં કામદારોના આરોગ્ય અને સુખાકારીનું રક્ષણ કરવાનો છે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

6) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

- 'ચૂંટણી પંચ' વહીવટી રીતે 'કાયદા મંત્રાલય' હેઠળ આવે છે.
- ચૂંટણી પંચ એ ઔપચારિક સંસ્થા છે, ચૂંટણી પંચની જવાબદારીઓ અને સત્તાઓ બંધારણમાં નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- 7) મેકેટાટુ પ્રોજેક્ટ સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. પ્રોજેક્ટ હેઠળ, કર્ણાટકના રામનગર જિલ્લામાં કનકપુરા નજીક એક 'બેલેન્સિંગ રિઝર્વોયર' બાંધવાની દરખાસ્ત છે.
 2. આ પ્રોજેક્ટ દ્વારા લગભગ 100 મેગાવોટ વીજળી ઉત્પન્ન કરવાની દરખાસ્ત છે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 8) મહારાષ્ટ્ર અને કર્ણાટક વચ્ચે બેલગાવી સીમા વિવાદ સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. અગાઉના બોમ્બે પ્રેસિડેન્સી એ બહુભાષી પ્રાંત હતો, જેમાં વર્તમાન કર્ણાટક રાજ્યના બીજાપુર, બેલગાવી, ધારવાડ અને ઉત્તર-કન્નડ જિલ્લાઓનો સમાવેશ થતો હતો.
 2. રાજ્ય પુનર્ગઠન આયોગ દ્વારા, રાજ્યોનું સીમાંકન કરીને, 50 ટકાથી વધુ કન્નડ ભાષી વસ્તી ધરાવતા તાલુકાઓને મૈસૂર રાજ્યમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 9) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. CGD નેટવર્કમાં 50 ટકા સુધીનું ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશ્રણ વ્યાપક અપનાવવા માટે લાગુ કરી શકાય છે.
 2. રિન્યુએબલ/નવીનીકરણીય એનર્જીનો ઉપયોગ કરીને 'ઈલેક્ટ્રોલિસિસ' દ્વારા ઉત્પાદિત હાઈડ્રોજનને 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તેમાં કાર્બનનો કોઈ અંશ હોતો નથી.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 10) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. 16મી લોકસભા દરમિયાન, રાજ્યસભામાં વિક્ષેપને કારણે તેના નિર્ધારિત સમયના 36 ટકા નુકસાન થયું હતું.
 2. 15મી અને 14મી લોકસભા દરમિયાન, રાજ્યસભામાં અનુક્રમે 32% અને 14% સમય નષ્ટ થયો હતો.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- 11) મહારાષ્ટ્રના 'શક્તિ અપરાધિક કાયદા (સુધારો) બિલ, 2020' સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. ફરિયાદની નોંધણીની તારીખથી તપાસ પૂર્ણ કરવા માટે 30 દિવસની સમય મર્યાદા
 2. સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ તેમજ પોલીસ તપાસ માટે ડેટા શેર કરવા માટે ઈન્ટરનેટ ડેટા પ્રદાન કરતી કંપનીઓની જવાબદારી જરૂરી ગણવામાં આવી નથી.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 12) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. FCRA પ્રતિબંધો બંધારણની કલમ 19(1) (A) અને 19(1)C) હેઠળ અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા અને સંગઠનની સ્વતંત્રતા બંને પર ગંભીર પરિણામો લાવી શકે છે.
 2. એપ્રિલ 2016 માં, શાંતિપૂર્ણ એસેમ્બલી અને એસોસિએશનની સ્વતંત્રતાના અધિકારો પર સંયુક્ત રાષ્ટ્રના સ્પેશિયલ રિપોર્ટર દ્વારા FCRA, 2010 નું કાનૂની વિશ્લેષણ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 13) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. કોઈ ચોક્કસ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્ર પર કોઈ પ્રશ્ન હોય તો તેનો નિર્ણય કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા લેવામાં આવે છે.
 2. NIA 'સેન્ટ્રલ કાઉન્ટર ટેરરિઝમ લો એન્ફોર્સમેન્ટ એજન્સી' તરીકે પણ કામ કરે છે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
-
- 14) કર્ણાટક પ્રોટેક્શન ઓફ રાઈટ ટુ ફ્રીડમ ઓફ રિલિજિયન બિલ, 2021 વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. સગીર, મહિલાઓ અને અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ સમુદાયની વ્યક્તિઓને બળજબરીથી ધર્મ પરિવર્તન કરાવવા માટે મજબૂર કરતી વખતે કાયદાનો ભંગ કરનારને ત્રણથી પાંચ વર્ષની જેલ અને રૂ. 25,000ના દંડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
 2. કલમ 25 હેઠળનું ભારતીય બંધારણ ધર્મનો ઉપદેશ, પ્રચાર અને આચરણ કરવાની સ્વતંત્રતાની બાંધધરી આપે છે અને ધર્મના તમામ વર્ગોને તેમના ધર્મની બાબતોનું સંચાલન કરવાની મંજૂરી આપે છે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

વર્નાક્યુલર ઇનોવેશન પ્રોગ્રામ: નીતિ આયોગ

- તાજેતરમાં અટલ ઇનોવેશન મિશન (AIM), NITI આયોગે તેના પ્રકારનો પ્રથમ વર્નાક્યુલર ઇનોવેશન પ્રોગ્રામ (VIP) શરૂ કર્યો છે, જે દેશના ઇનોવેટર્સ અને ઉદ્યોગસાહસિકોને ભારત સરકારની 22 અનુસૂચિત ભાષાઓમાં ઇનોવેશન ઇકો-સિસ્ટમને એક્સેસ કરવામાં સક્ષમ બનાવશે.

મુખ્ય મુદ્દા

- પરિચય:
- VIP એ નવીનતા અને સાહસિકતાના ક્ષેત્રમાં ભાષાના અવરોધને દૂર કરવાની પહેલ છે, તે રચનાત્મક અભિવ્યક્તિઓ અને વ્યવહારોની ભાષાઓને વ્યવસ્થિત રીતે અલગ કરશે.
- AIM એ VIPs માટે જરૂરી ક્ષમતા ઊભી કરવા માટે 22 અનુસૂચિત ભાષાઓમાંની દરેકમાં વર્નાક્યુલર ટાસ્ક ફોર્સ (VTF) ને ઓળખી કાઢી છે અને તેને તાલીમ આપશે.
- દરેક ટાસ્ક ફોર્સમાં સ્થાનિક ભાષાના શિક્ષકો, વિષય નિષ્ણાતો, ટેકનિકલ લેખકો અને પ્રાદેશિક અટલ ઇન્ક્યુબેશન સેન્ટર્સ (AICs)નો સમાવેશ થાય છે.
- મહત્વ:
- ભારતીય ઇનોવેશન અને એન્ટરપ્રિન્યોરશિપ ઇકોસિસ્ટમના વિકાસમાં આ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું હશે, જે યુવા અને મહત્વાકાંક્ષી લોકોના જ્ઞાનાત્મક અને ડિઝાઇન અભિગમને મજબૂત બનાવશે.
- તે ભારતને ડિઝાઇન નિષ્ણાતો અને સંશોધનકારોનું મજબૂત સ્થાનિક નેટવર્ક બનાવવામાં મદદ કરશે.
- તે ભાષાના અવરોધોને દૂર કરવામાં અને દેશના દૂરના વિસ્તારોમાં સંશોધકોને સશક્ત કરવામાં મદદ કરશે.
- આનાથી ભારતીય વસ્તીના 90% પ્રતિનિધિત્વ કરતા સ્થાનિક સંશોધકો માટે સમાન તકો ઊભી થશે.
- 2011ની વસ્તી ગણતરી મુજબ, માત્ર 10.4% ભારતીયો અંગ્રેજી બોલે છે, જેમાં મોટાભાગના લોકો તેનો બીજી, ત્રીજી કે ચોથી ભાષા તરીકે ઉપયોગ કરે છે.
- માત્ર 0.02% ભારતીયો તેમની પ્રાથમિક ભાષા તરીકે અંગ્રેજી બોલતા હતા.
- AIM પોતાની ભાષા અને સંસ્કૃતિમાં શીખવાની એક્સેસ પ્રદાન કરીને સ્થાનિક, પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને વૈશ્વિક ઇનોવેશન પાર્થપલાઈન્સને સમૃદ્ધ બનાવવા માટે આતુર છે.

- નવીનતા/ઉદ્યોગસાહસિકતાને લગતી અન્ય પહેલો:
- ઈન્ડિયા ઇનોવેશન ઇન્ડેક્સ
- IMPRINT (સંશોધન ઇનોવેશન અને ટેકનોલોજીને પ્રભાવિત કરતા)
- ઉચ્ચતર આવિષ્કાર યોજના (UAY)
- સ્ટાર્ટઅપ ઇન્ડિયા પહેલ
- મિશન ઇનોવેશન 2.0
- ઉદ્દેશ્ય:
- AIM-iCREST: નીતિ આયોગ
- અટલ કોમ્યુનિટી ઇનોવેશન સેન્ટર
- અટલ ટિંકરિંગ લેબ્સ
- અટલ ઇનોવેશન મિશન (AIM)

અટલ ઇનોવેશન મિશન વિશે

- AIM એ દેશમાં નવીનતા અને ઉદ્યોગસાહસિકતાની સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ભારત સરકારની મુખ્ય પહેલ છે. નીતિ આયોગ દ્વારા તેની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.
- ઉદ્દેશ્ય:
- અર્થતંત્રના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં નવીનતાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે નવા કાર્યક્રમો અને નીતિઓ વિકસાવવી, વિવિધ હિસ્સેદારોને સહયોગ માટે મંચો અને તકો પ્રદાન કરવી, જાગરૂકતા ઊભી કરવી અને દેશના ઇનોવેશન ઇકોસિસ્ટમ પર દેખરેખ રાખવા માટે એક છત્ર માળખું બનાવવું.
- અટલ ઇનોવેશન મિશન હેઠળ લેવામાં આવેલ પહેલ:
- મુખ્ય સફળતા:
- AIM ની પહેલ હેઠળ, ભારત વર્ષ 2015 માં વૈશ્વિક ઇનોવેશન ઇન્ડેક્સમાં 81 માં અને વર્ષ 2020માં 48માં ક્રમે આવ્યું છે.

આઠમી સૂચિ

- ભારતીય પ્રજાસત્તાકની સત્તાવાર ભાષાઓ આ સૂચિમાં સૂચિબદ્ધ છે. ભારતીય બંધારણના ભાગ XVII માં સમાવિષ્ટ આર્ટિકલ 343 થી 351 સત્તાવાર ભાષાઓ સાથે વ્યવહાર કરે છે.
- જો કે, એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આઠમી અનુસૂચિમાં કોઈપણ ભાષાના સમાવેશ માટે કોઈ નિશ્ચિત માપદંડ નથી.
- નીચેની 22 ભાષાઓનો બંધારણની આઠમી અનુસૂચિમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- આસામી, બંગાળી, ગુજરાતી, હિન્દી, કન્નડ, કાશ્મીરી, કોંકણી, મલયાલમ, મણિપુરી, મરાઠી, નેપાળી, ઓડિયા, પંજાબી, સંસ્કૃત, સિંધી, તમિલ, તેલુગુ, ઉર્દૂ, બોડો, સંથાલી, મૈથિલી અને ડોગરી.

- આ ભાષાઓમાંથી બંધારણની શરૂઆતમાં જ 14 ભાષાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.
- વર્ષ 1967માં 21મા બંધારણીય સુધારા કાયદા દ્વારા સિંઘી ભાષાને આઠમી અનુસૂચિમાં સામેલ કરવામાં આવી હતી.
- કોંકણી, મણિપુરી અને નેપાળીનો 71મા સુધારા કાયદા દ્વારા વર્ષ 1992માં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.
- બોડો, ડોગરી, મૈથિલી અને સંથાલીને વર્ષ 2003માં 92મા બંધારણીય સુધારા કાયદા દ્વારા આઠમી અનુસૂચિમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા જે વર્ષ 2004થી અમલમાં આવ્યા હતા.

ભારતીય રૂપિયાનું અવમૂલ્યન

- સપ્ટેમ્બર-ડિસેમ્બર 2021 ક્વાર્ટરમાં ભારતીય ચલણમાં 2.2%નો ઘટાડો થયો હતો. ચલણનું આ અવમૂલ્યન દેશના શેરબજારમાંથી \$4 બિલિયનના મૂલ્યના વૈશ્વિક ભંડોળના એક્ટ્રેટને કારણે છે.
- ચલણના મૂલ્યમાં આ ઘટાડાથી ભારતીય રૂપિયો એશિયામાં સૌથી ખરાબ પ્રદર્શન કરનાર ચલણ બની ગયો છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- અવમૂલ્યન વિશે:
- ચલણનું અવમૂલ્યન એ ફ્લોટિંગ વિનિમય દર સિસ્ટમમાં ચલણના મૂલ્યમાં ઘટાડો છે.
- રૂપિયાનું અવમૂલ્યન એટલે ડોલર સામે રૂપિયાનું નબળું પડવું.
- મતલબ કે રૂપિયો હવે પહેલા કરતા નબળો પડી ગયો છે.
- ઉદાહરણ તરીકે, પહેલા એક યુએસ ડોલર 70 રૂપિયા જેટલો હતો. હવે એક યુએસ ડોલર 76 રૂપિયા બરાબર છે એટલે કે ડોલર સામે રૂપિયાનું અવમૂલ્યન થયું છે એટલે કે એક ડોલર ખરીદવા માટે વધુ રૂપિયા લે છે.
- ભારતીય રૂપિયાના અવમૂલ્યનની અસર:
- ભારતીય રિઝર્વ બેંક માટે રૂપિયામાં ઘટાડો એ બેધારી તલવાર (નકારાત્મક અને સકારાત્મક) જેવો છે.
- સકારાત્મક અસર: રોગચાળા દરમિયાન નવી આર્થિક રિકવરી વચ્ચે નબળા ચલણ નિકાસને પ્રોત્સાહિત કરી શકે છે.
- નકારાત્મક અસર: આ આયાતી કુગાવાનું જોખમ ઊભું કરે છે અને મધ્યસ્થ બેંક માટે લાંબા ગાળા માટે રેકોર્ડ સ્તરે વ્યાજદર જાળવી રાખવાનું મુશ્કેલ બનાવી શકે છે.

ચલણની પ્રશંસા અને અવમૂલ્યન

- બજાર દળો (નાણાંની માંગ અને પુરવઠો) ફ્લોટિંગ વિનિમય દર સિસ્ટમમાં ચલણની કિંમત નક્કી કરે છે.
- ચલણની પ્રશંસા: તે અન્ય ચલણની તુલનામાં એક ચલણના મૂલ્યમાં વધારો છે.

- સરકારી નીતિ, વ્યાજ દરો, વેપાર સંતુલન અને વેપાર ચક્ર સહિત વિવિધ કારણોસર નાણાંના મૂલ્યમાં વધારો થાય છે.
- ચલણની વૃદ્ધિ દેશની નિકાસ પ્રવૃત્તિને નિરુત્સાહિત કરે છે કારણ કે વિદેશમાંથી માલ ખરીદવો સસ્તો બને છે, જ્યારે વિદેશી વેપારીઓ દ્વારા દેશમાંથી માલ ખરીદવો મોંઘો બની જાય છે.
- ચલણનું અવમૂલ્યન: લવચીક વિનિમય દર સિસ્ટમમાં ચલણના મૂલ્યમાં આ ઘટાડો છે.
- આર્થિક ઈન્ફ્લાસ્ટ્રક્ચર, રાજકીય અસ્થિરતા અથવા જોખમ ટાળવાના કારણે ચલણનું અવમૂલ્યન થઈ શકે છે.
- ચલણનું અવમૂલ્યન દેશની નિકાસ પ્રવૃત્તિને પ્રોત્સાહિત કરે છે કારણ કે વિદેશમાંથી માલ ખરીદવો મોંઘો બની જાય છે, જ્યારે વિદેશી વેપારીઓ માટે સંબંધિત દેશમાંથી માલ ખરીદવો સસ્તો બને છે.

અવમૂલ્યન

- સામાન્ય રીતે, અવમૂલ્યન અને અવમૂલ્યનનો વારંવાર એકબીજાના બદલે ઉપયોગ થાય છે.
- બંનેની સમાન અસર છે - ચલણના મૂલ્યમાં ઘટાડો જે આયાતને વધુ ખર્ચાળ બનાવે છે અને નિકાસ વધુ સ્પર્ધાત્મક બનાવે છે.
- જો કે તેમના અમલીકરણની રીતમાં તફાવત છે.
- અવમૂલ્યન ત્યારે થાય છે જ્યારે દેશની મધ્યસ્થ બેંક તેના વિનિમય દરને નિશ્ચિત અથવા અર્ધ-નિશ્ચિત વિનિમય દરમાં ઘટાડવાનો નિર્ણય લે છે.
- જ્યારે ચલણના મૂલ્યમાં અસ્થાયી વિનિમય દરમાં ઘટાડો થાય છે ત્યારે અવમૂલ્યન થાય છે.
- ભારતીય રૂપિયાના હાલના અવમૂલ્યનનું કારણ:
- રેકોર્ડ-ઊંચી વેપાર ખાધ: ઊંચી આયાત વચ્ચે નવેમ્બરમાં ભારતની વેપાર ખાધ લગભગ \$23 બિલિયન થઈ ગઈ.
- આ વધતી જતી વેપાર ખાધ તેલના ભાવમાં ઉછાળાને કારણે છે.
- આરબીઆઈ અને ફેડરલ રિઝર્વ વચ્ચે પોલિસી ગેપ: યુએસ અર્થતંત્રમાં સારી વૃદ્ધિની અપેક્ષાઓ અને ફેડરલ રિઝર્વ (યુએસ સેન્ટ્રલ બેંક) દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતા સાનુકૂળ વ્યાજની અપેક્ષા અનુસાર યુએસડીનું મજબૂતીકરણ.
- રિઝર્વ બેન્ક તેના અનામતો બનાવવા અને કોઈપણ અસ્થિરતા માટે પોતાને તૈયાર કરવા માટે સતત ડોલર ખરીદી રહી છે.
- મૂડીનો પ્રવાહ: ઈક્વિટીમાંથી વિદેશી મૂડીના પ્રવાહે બેન્ચમાર્ક 'S&P BSE સેન્સેક્સ ઈન્ડેક્સ'ને ઓક્ટોબર 2021માં તેના સર્વકાલીન ઉચ્ચ સ્તરેથી લગભગ 10% નીચે ઘડેલી દીધો છે.
- Omicron ચિંતાઓ: Omicron વાયરસ વેરિયન્ટ ચિંતાઓ હાલમાં વૈશ્વિક બજારોમાં હલચલ મચાવી રહી છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

વ્યાપક આર્થિક સહકાર કરાર

- ભારત અને ઓસ્ટ્રેલિયા વચ્ચે દ્વિપક્ષીય 'વ્યાપક આર્થિક સહકાર કરાર' (CECA) સંબંધિત વાટાઘાટો ઝડપી ગતિએ ચાલી રહી છે.

ભારત-ઓસ્ટ્રેલિયા દ્વિપક્ષીય વેપાર:

- નાણાકીય વર્ષ 2011 માં, ભારતે ઓસ્ટ્રેલિયામાં \$4.04 બિલિયનની નિકાસ કરી હતી, જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયામાંથી \$8.24 બિલિયનની આયાત કરવામાં આવી હતી.
- ઓસ્ટ્રેલિયામાં નિકાસ કરાયેલી મુખ્ય વસ્તુઓમાં પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનો, દવાઓ, પોલિશ્ડ હીરા, સોનાના આભૂષણો, વસ્ત્રો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે, જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયા મુખ્યત્વે કોલસો, લિક્વિડ નાઇટ્રોજન ગેસ (LNG), એલ્યુમિના અને નોન-મોનેટરી ગોલ્ડ વગેરેની આયાત કરે છે.
- સેવા ક્ષેત્રમાં, ભારતની નિકાસમાં મુસાફરી, ટેલિકોમ્યુનિકેશન્સ અને કમ્પ્યુટર્સ, સરકારી અને નાણાકીય સેવાઓ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે, જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયામાંથી સેવા ક્ષેત્રની આયાતમાં મુખ્યત્વે શિક્ષણ અને ખાનગી મુસાફરીનો સમાવેશ થાય છે.
- વર્ષ 2020માં, ભારત ઓસ્ટ્રેલિયાનું મુખ્યત્વે કોલસા અને આંતરરાષ્ટ્રીય શિક્ષણના વેપારને કારણે સાતમું સૌથી મોટું વેપારી ભાગીદાર અને છઠ્ઠું સૌથી મોટું નિકાસ સ્થળ હતું.

CECA અને CEPA વચ્ચેનો તફાવત:

- CECA નો અર્થ 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક કોઓપરેશન એગ્રીમેન્ટ' છે, જ્યારે
- CEPA નો અર્થ 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક પાર્ટનરશિપ એગ્રીમેન્ટ' છે.
- CECA અને CEPA વચ્ચેનો મુખ્ય "તકનીકી" તફાવત એ છે કે, 'વ્યાપક આર્થિક સહકાર કરાર' (CECA) માં 'નેગેટિવ લિસ્ટ' અને ટેરિફ રેટ ક્વોટા (TRQ)માં સમાવિષ્ટ/સિવાયની તમામ વસ્તુઓ પર તબક્કાવાર રીતે. ફક્ત "ટેરિફમાં ઘટાડો/ નાબૂદી" શામેલ છે.
- 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક પાર્ટનરશિપ એગ્રીમેન્ટ' (CEPA) હેઠળ, સેવાઓમાં વેપાર, રોકાણ અને 'આર્થિક ભાગીદારીના અન્ય ક્ષેત્રો' પણ સામેલ છે.
- તેથી, 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક કોઓપરેશન એગ્રીમેન્ટ' (CECA) કરતાં CEPA વધુ વ્યાપક છે, અને તેનો અવકાશ વધુ છે.
- સામાન્ય રીતે, 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક કોઓપરેશન એગ્રીમેન્ટ' (CECA) પર પહેલા દેશ સાથે હસ્તાક્ષર કરવામાં આવે છે અને પછી 'કોમ્પ્રિહેન્સિવ ઇકોનોમિક પાર્ટનરશિપ એગ્રીમેન્ટ' (CEPA) માટે વાટાઘાટો શરૂ કરવામાં આવે છે.

CCAએ ટાટા સન્સ દ્વારા એર ઇન્ડિયાના અધિગ્રહણને મંજૂરી આપી

- 20 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, ટાટા સન્સની સંપૂર્ણ માલિકીની પેટાકંપની, ટેલેસ દ્વારા, એર ઇન્ડિયા, એર ઇન્ડિયા SATS એરપોર્ટ અને એર ઇન્ડિયા એક્સપ્રેસના સંપાદન માટે કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (CCI) એ મંજૂરી આપી.

મહત્વના મુદ્દા

- હાલમાં એર ઇન્ડિયાની સંપૂર્ણ માલિકી સરકારની છે.
- એર ઇન્ડિયા, AIXL સાથે, મુખ્યત્વે ડોમેસ્ટિક શેડ્યુલ એર પેસેન્જર ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ, એર કાર્ગો ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ અને ઇન્ટરનેશનલ શેડ્યુલ એર પેસેન્જર ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસીસ પ્રદાન કરવાના વ્યવસાયમાં સંકળાયેલી છે.
- એર ઇન્ડિયા SATS એરપોર્ટ સર્વિસીસ દિલ્હી, હૈદરાબાદ, બેંગલુરુ, મેંગલુરુ અને તિરુવનંતપુરમના એરપોર્ટ પર ગ્રાઉન્ડ હેન્ડલિંગ સેવાઓ પૂરી પાડે છે. તે બેંગલુરુ એરપોર્ટ પર કાર્ગો હેન્ડલિંગ સેવાઓ પણ પૂરી પાડે છે.

એર ઇન્ડિયા એક્વિઝિશન

- ટાટા જૂથે ઓક્ટોબર 2021માં એર ઇન્ડિયા, એર ઇન્ડિયા એક્સપ્રેસ અને AISATSમાં કેન્દ્રનો હિસ્સો ખરીદવા કેન્દ્ર સરકાર સાથે શેર ખરીદી કરાર કર્યો હતો. ત્યારબાદ, ટાટા ગ્રુપને એક લેટર ઓફ ઇન્ટેન્ટ (LoI) જારી કરવામાં આવ્યો.
- ટાટા સન્સની પેટાકંપની ટેલ્સ ડિસઇન્વેસ્ટમેન્ટ પ્રક્રિયાના ભાગરૂપે એર ઇન્ડિયા માટે સૌથી વધુ બોલી લગાવનાર તરીકે ઉભરી આવી હતી. ટેલ્સે કેન્દ્રના 100 ટકા ઇક્વિટી હિસ્સા માટે રૂ. 18,000 કરોડની બિડ કરી હતી. 18000 કરોડમાંથી, ટેલ્સ રૂ. 15300 કરોડ જાળવી રાખશે જ્યારે બાકીની રકમ કેન્દ્ર સરકારને રોકડ ઘટક તરીકે ચૂકવવામાં આવશે.

કોમ્પિટિશન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા (CCI)

- CCI એ ભારતમાં પ્રીમિયર રાષ્ટ્રીય સ્પર્ધા નિયમનકાર છે. તે એક વૈધાનિક સંસ્થા છે, જે કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રાલય હેઠળ કામ કરે છે. તે સ્પર્ધાને પ્રોત્સાહન આપવા અને પ્રવૃત્તિઓને રોકવા માટે કોમ્પિટિશન એક્ટ, 2002 લાગુ કરવા માટે જવાબદાર છે.

ADB ભારતમાં શહેરી સેવાઓની ઍક્સેસ સુધારવા માટે \$350 મિલિયન પ્રદાન કરશે

- એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેંક (ADB) સમગ્ર ભારતમાં શહેરી સેવાઓની ઍક્સેસને સુધારવા માટે \$350 મિલિયનની લોન આપશે.

મહત્વના મુદ્દા

- નીચેના માધ્યમો દ્વારા શહેરી સેવાઓની ઍક્સેસમાં સુધારો કરવામાં આવશે:
- સેવા વિતરણ સુધારા
- શહેરી સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં કામગીરી આધારિત કેન્દ્રીય નાણાકીય ટ્રાન્સફરને પ્રોત્સાહન
- ADB કાર્યક્રમના અમલીકરણ, દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન માટે આવાસ અને શહેરી બાબતોના મંત્રાલયને જ્ઞાન અને સલાહકાર સહાય પણ આપશે.
- ADB ખાસ કરીને શહેરી સ્થાનિક સંસ્થાઓને નીતિ સુધારણા અમલમાં મૂકવા, રોકાણ યોજનાઓ તૈયાર કરવા તેમજ જાતિ સમાનતા, આબોહવા પરિવર્તન, સામાજિક સમાવેશ અને પર્યાવરણીય અને સામાજિક સુરક્ષાના પગલાંના મૂલ્યાંકન જેવા મુદ્દાઓ પર ભલામણો પ્રદાન કરવા માટે ઓછી આવક ધરાવતા રાજ્યોમાં ભલામણો પ્રદાન કરે છે.

ટકાઉ શહેરી વિકાસ અને સેવા વિતરણ કાર્યક્રમ હેઠળના પેટા કાર્યક્રમો

- સસ્ટેનેબલ અર્બન ડેવલપમેન્ટ એન્ડ સર્વિસ ડિલિવરી પ્રોગ્રામ હેઠળ નાણા મંત્રાલય દ્વારા પ્રથમ \$350 મિલિયન પેટા-પ્રોગ્રામ માટે લોન કરાર પર પણ હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા. આ પેટા-કાર્યક્રમ રાષ્ટ્રીય સ્તરે શહેરી સુધારણા માટે જરૂરી નીતિઓ અને માર્ગદર્શિકા સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ કરે છે. આ કાર્યક્રમ સરકારના રાષ્ટ્રીય મુખ્ય કાર્યક્રમો સાથે સુસંગત છે, જે શહેરોને આર્થિક વિકાસના એન્જિન તરીકે પ્રોત્સાહિત કરે છે.

આસામમાં સ્કિલ યુનિવર્સિટી માટે ADBની લોન

- ADB આસામમાં કૌશલ્ય યુનિવર્સિટી સ્થાપવા માટે \$112 મિલિયનની લોન પણ આપવા જઈ રહ્યું છે. આ માટે ભારત સરકાર અને ADBએ 17 ડિસેમ્બરે એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. આ યુનિવર્સિટી આસામમાં ઉદ્યોગ-સંબંધિત અને લવચીક કૌશલ્ય શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ પ્રણાલીને મજબૂત કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવશે.

પ્રશ્નોત્તરી

- વર્નાક્યુલર ઇનોવેશન પ્રોગ્રામ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. AIM ની પહેલ હેઠળ, ભારત વર્ષ 2015 માં વૈશ્વિક ઇનોવેશન ઇન્ડેક્સમાં 81 માં અને વર્ષ 2020માં 48માં ક્રમે આવ્યું છે.
 2. AIM એ દેશમાં નવીનતા અને ઉદ્યોગસાહસિકતાની સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ભારત સરકારની મુખ્ય પહેલ છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. આર્થિક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, રાજકીય અસ્થિરતા અથવા જોખમ ટાળવાના કારણે ચલણનું અવમૂલ્યન થઈ શકે છે.
 2. ઇક્વિટીમાંથી વિદેશી મૂડીના પ્રવાહે બેન્ચમાર્ક 'S&P BSE સેન્સેક્સ ઇન્ડેક્સ'ને ઓક્ટોબર 2021માં તેના સર્વકાલીન ઉચ્ચ સ્તરેથી લગભગ 10% નીચે ઘટાડી દીધો છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. નાણાકીય વર્ષ 2020 માં, ભારતે ઓસ્ટ્રેલિયામાં \$4.04 બિલિયનની નિકાસ કરી હતી, જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયામાંથી \$8.24 બિલિયનની આયાત કરવામાં આવી હતી.
 2. 'કોમ્પ્રીહેન્સિવ ઇકોનોમિક પાર્ટનરશિપ એગ્રીમેન્ટ' (CEPA) હેઠળ, સેવાઓમાં વેપાર, રોકાણ અને 'આર્થિક ભાગીદારીના અન્ય ક્ષેત્રો' પણ સામેલ છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- ટાટા સન્સ દ્વારા એર ઇન્ડિયાના અધિગ્રહણને મંજૂરી સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. ટાટા જૂથે ઓક્ટોબર 2021માં એર ઇન્ડિયા, એર ઇન્ડિયા એક્સપ્રેસ અને AISATSમાં કેન્દ્રનો હિસ્સો ખરીદવા કેન્દ્ર સરકાર સાથે શેર ખરીદી કરાર કર્યો હતો.
 2. ટેલ્સે કેન્દ્રના 100 ટકા ઇક્વિટી હિસ્સા માટે રૂ. 18,000 કરોડની બિડ કરી હતી.
 3. એર ઇન્ડિયા SATS એરપોર્ટ સર્વિસીસ દિલ્હી, હૈદરાબાદ, બેંગલુરુ, મેંગલુરુ અને તિરુવનંતપુરમના એરપોર્ટ પર ગ્રાઉન્ડ હેન્ડલિંગ સેવાઓ પૂરી પાડે છે. ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) 1 અને 3	(D) 1, 2 અને 3

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

અફઘાનિસ્તાન માટે માનવતાવાદી ટ્રસ્ટ ફંડ: OIC

- ઓર્ગેનાઇઝેશન ઓફ ઇસ્લામિક કોઓપરેશન (OIC) ના વિદેશ મંત્રીઓની બેઠકમાં અફઘાનિસ્તાનમાં વધતી જતી આર્થિક કટોકટીનો સામનો કરવા માટે માનવતાવાદી ટ્રસ્ટ ફંડની સ્થાપના કરવા પર સંમતિ દર્શાવવામાં આવી છે, જે આ આર્થિક સંકટને કારણે લાખો લોકો શિયાળામાં ભૂખે મરતા હોય છે.
- યુએસ સમર્થિત સરકારના પતન પછી અફઘાનિસ્તાન પર આ સૌથી મોટી બેઠક છે.
- જુલાઈ 2021 માં, ભારતે પાકિસ્તાન અને ભારત વચ્ચેની વાટાઘાટોમાં મદદ કરવા માટે OICની ઓફરને નકારી કાઢી હતી.

મુખ્ય મુદ્દા

- માનવતાવાદી ટ્રસ્ટ ફંડ :
- અન્ય જૂથો સાથે સંકલનમાં અફઘાનિસ્તાનને સહાય પૂરી પાડવા માટે ઇસ્લામિક ડેવલપમેન્ટ બેંક હેઠળ ફંડની સ્થાપના કરવામાં આવશે.
- અફઘાનિસ્તાનને તેના નાણાકીય સંસાધનો સુધી પહોંચવાની મંજૂરી આપવી એ તેના આર્થિક પતનને રોકવા માટે ચાવીરૂપ બનશે અને કહ્યું કે અફઘાનિસ્તાનના તાળાબંધી કેન્દ્રીય બેંક અનામતમાંથી અબજો ડોલર કાઢવા માટે વાસ્તવિક માર્ગો શોધવા જોઈએ.
- આ બેઠકે આંતરરાષ્ટ્રીય સમુદાયને અફઘાનિસ્તાન તેમજ અફઘાન શરણાર્થીઓને આશ્રય આપતા મુખ્ય દેશોને તાત્કાલિક અને સતત માનવતાવાદી સહાય પૂરી પાડવા માટે પણ આહ્વાન કર્યું હતું.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા ટ્રસ્ટ ફંડ:
- યુનાઈટેડ નેશન્સ (UN) એ અફઘાનવાસીઓને તાત્કાલિક જરૂરી રોકડ સીધી જ સિસ્ટમ દ્વારા પૂરી પાડવા માટે એક વિશેષ ટ્રસ્ટ ફંડની સ્થાપના કરી છે જેણે ઓગસ્ટમાં તાલિબાન દ્વારા કબજો મેળવ્યા પછી અફઘાનિસ્તાનની સેન્ટ્રલ બેંક રિઝર્વમાંથી અબજો ડોલર ખેંચી લીધા છે.
- તેની સ્થાપના અફઘાન પરિવારોની આર્થિક સ્થિતિ સુધારવાના ઉદ્દેશ્યથી કરવામાં આવી હતી જેથી કરીને તેઓ તેમના વતનમાં આગામી શિયાળામાં જીવી શકે.
- જર્મની આ ફંડમાં પ્રથમ ફાળો આપનાર છે. તેણે આ માટે 50 મિલિયન યુરો (USD58 મિલિયન) પ્રતિબદ્ધ કર્યા.

ઓર્ગેનાઇઝેશન ઓફ ઇસ્લામિક કોઓપરેશન (OIC)

- પરિચય:
- 57 દેશોના કુલ સભ્યપદ સાથે, તે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (યુએન) પછી બીજી સૌથી મોટી આંતરસરકારી સંસ્થા છે.
- આ સંગઠન વિશ્વભરના મુસ્લિમ વિશ્વના સમૂહનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. તે વિશ્વના વિવિધ દેશોના લોકોમાં આંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ અને સંવાદિતાની ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપતી વખતે વિશ્વના મુસ્લિમ સમુદાયોના હિતોનું રક્ષણ અને રક્ષણ કરવાનો પ્રયાસ કરે છે.
- તેની રચના સપ્ટેમ્બર 1969 માં મોરોક્કોના રાબાતમાં ઐતિહાસિક સમિટ દરમિયાન કરવામાં આવી હતી.
- મુખ્ય મથક: જેદાહ (સાઉદી અરેબિયા)
- એક સંસ્થા તરીકે OIC સાથે ભારતના સંબંધો:
- વર્ષ 2018 માં, વિદેશ મંત્રીઓના 45મા સત્રના સમિટમાં, યજમાન બાંગ્લાદેશ દ્વારા એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું કે વિશ્વની 10% થી વધુ મુસ્લિમ વસ્તી ભારતમાં રહે છે, તેથી ભારતને નિરીક્ષકનો દરજ્જો આપવો જોઈએ, પરંતુ પાકિસ્તાને આ પ્રસ્તાવનો વિરોધ કર્યો હતો. કર્યું.
- વર્ષ 2019 માં, ભારતે OIC વિદેશ મંત્રીઓની બેઠકમાં “ગેસ્ટ ઓફ ઓનર” તરીકે તેની પ્રથમ રજૂઆત કરી.
- OICની બેઠકમાં પ્રથમ વખત ભારતના આમંત્રણને ભારતની રાજદ્વારી જીત તરીકે જોવામાં આવે છે, ખાસ કરીને એવા સમયે જ્યારે પુલવામા હુમલા બાદ પાકિસ્તાન સાથે ભારતનો તણાવ વધી ગયો હતો.
- OIC સભ્ય દેશો સાથે ભારતના સંબંધો:
- ભારત OICનું સભ્ય નથી. જો કે, વર્ષ 2019 માં, વિદેશ મંત્રી પરિષદના 46માં સત્રમાં ભારતને વિશેષ અતિથિ તરીકે આમંત્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.
- વ્યક્તિગત સ્તરે ભારતના લગભગ તમામ સભ્ય દેશો સાથે સારા સંબંધો છે.
- સંયુક્ત આરબ અમીરાત અને સાઉદી અરેબિયા સાથેના સંબંધો તાજેતરના વર્ષોમાં ખાસ કરીને નોંધપાત્ર રીતે સુધર્યા છે.
- અબુ ઘાબી (UAE) ના કાઉન પ્રિન્સ 2017 માં 68 માં પ્રજાસત્તાક દિવસની ઉજવણીમાં વિશેષ મુખ્ય અતિથિ હતા.

ઇસ્લામિક વિકાસ બેંક

- ઇસ્લામિક વિકાસ બેંક વિશે:
- ઇસ્લામિક ડેવલપમેન્ટ બેંકની સ્થાપના ડિસેમ્બર 1973માં જેદાહમાં આયોજિત મુસ્લિમ દેશોના નાણા મંત્રીઓની

પરિષદમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાતના અનુસંધાને આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંસ્થા તરીકે કરવામાં આવી હતી અને બેંકે ઓક્ટોબર 1975 માં ઔપચારિક રીતે કામગીરી શરૂ કરી હતી.

- બેંકનો હેતુ શરિયત એટલે કે ઇસ્લામિક કાયદાના સિદ્ધાંતો અનુસાર વ્યક્તિગત રીતે તેમજ સંયુક્ત રીતે સભ્ય રાષ્ટ્રો અને મુસ્લિમ સમુદાયોના આર્થિક વિકાસ અને સામાજિક પ્રગતિને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે .
- બેંકની હેડ ઓફિસ સાઉદી અરેબિયાના જેદાહમાં આવેલી છે.
- કાર્ય:
- બેંકના કાર્યો ઇક્વિટી મૂડીમાં ભાગ લેવા અને ઉત્પાદક પ્રોજેક્ટ્સ અને સાહસો માટે લોન આપવા ઉપરાંત સભ્ય દેશોને આર્થિક અને સામાજિક વિકાસ માટે વિવિધ માધ્યમો દ્વારા નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવાનું છે.
- સભ્ય:
- હાલમાં 56 દેશો બેંકના સભ્ય છે.
- સભ્યપદ માટેની મૂળભૂત શરત એ છે કે સંભવિત સભ્ય દેશ OICનો સભ્ય હોવો જોઈએ, બેંકની મૂડીમાં ફાળો આપવો જોઈએ અને OIC બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સ દ્વારા નિર્ધારિત નિયમો અને શરતોને સ્વીકારવા માટે તૈયાર હોવો જોઈએ.

‘વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ’માં ભારતની સ્થિતિ અંગે કેન્દ્ર સરકાર અસંમત

- મીડિયા વોચડોગ ‘રિપોર્ટર્સ વિધાઉટ બોર્ડર્સ’ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ‘વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ’માં ભારતના નીચલા સ્થાન સાથે કેન્દ્ર સરકારે અસંમત છે.

સંબંધિત કેસ:

- કેન્દ્ર સરકારે કહ્યું છે કે અહેવાલ નાના નમૂનાના કદ પર આધારિત છે અને “લોકશાહીના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો” ને ઓછું અથવા કોઈ મહત્વ આપ્યું નથી.
- ઇન્ડેક્સમાં ભારતનું રેન્કિંગ અને ચિંતાનું કારણ:
- રિપોર્ટર્સ વિધાઉટ બોર્ડર્સે માર્ચમાં જારી કરેલા એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે જ્યારે પ્રેસની સ્વતંત્રતાની વાત આવે છે, ત્યારે ભારત 180 દેશોમાંથી 142માં ક્રમે છે.
- વધુમાં, ભારતને પત્રકારત્વ માટે “ખરાબ” તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ મુજબ, આ વર્ષે વિશ્વભરમાં માર્ચ ગયેલા પત્રકારોના સંદર્ભમાં, ભારત પાંચ સૌથી ખતરનાક દેશોમાં સામેલ છે.
- ઉપરાંત, અહેવાલ સર્વેક્ષણ માટે અપનાવવામાં આવેલી પદ્ધતિ પર ‘પ્રશ્નો’ ઉઠાવે છે. વધુમાં, રિપોર્ટમાં ‘પ્રેસની સ્વતંત્રતા’ની કોઈ સ્પષ્ટ વ્યાખ્યા આપવામાં આવી નથી.

- વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ 2021- મુખ્ય મુદ્દાઓ:
- નોર્વે સતત પાંચ વર્ષથી ઇન્ડેક્સમાં ટોચના સ્થાને છે.
- રિપોર્ટમાં 132 દેશોને “ખૂબ જ ખરાબ”, “ખરાબ” અથવા “સમસ્યાવાળા” જૂથોમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યા છે.
- અહેવાલમાં જણાવાયું છે કે રોગચાળાનો ઉપયોગ પત્રકારોની પહોંચને નકારવા અને કોવિડ-19 ફાટી નીકળવા અંગે સરકાર દ્વારા પ્રાયોજિત પ્રચારને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કરવામાં આવ્યો છે.

ઇન્ડેક્સમાં ભારત અને પડોશી દેશોનું પ્રદર્શન:

- 180 દેશોની યાદીમાં ભારતને 142મું સ્થાન મળ્યું છે.
- ભારતને બ્રાઝિલ, મેક્સિકો અને રશિયાની સાથે “ખરાબ” શ્રેણીમાં મૂકવામાં આવ્યું છે.
- રિપોર્ટમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે, પત્રકારો પોતાનું કામ યોગ્ય રીતે કરવાનો પ્રયાસ કરી રહેલા પત્રકારો માટે ભારત વિશ્વના સૌથી ખતરનાક દેશોમાંનો એક છે.
- વર્ષ 2016માં ભારત 133માં ક્રમે હતું જે વર્ષ 2020માં 135મી ઘટીને 142માં સ્થાને આવી ગયું છે.
- “સરકારની ટીકા કરવાની હિંમત” કરતા પત્રકારો સામે “સોશિયલ મીડિયા પર અત્યંત હિંસક નફરતની ગુંબેશ” ચલાવવા બદલ ભારતની આકરી ટીકા થઈ છે.
- ઇન્ડેક્સમાં દક્ષિણ એશિયામાં નેપાળ 106માં, શ્રીલંકા 127માં, મ્યાનમાર 140માં, પાકિસ્તાન 145માં અને બાંગ્લાદેશ 152માં ક્રમે છે.
- ચીન 177માં અને અમેરિકા 44મા ક્રમે છે.

‘વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ’ વિશે:

- 2002 થી રિપોર્ટર્સ વિધાઉટ બોર્ડર્સ દ્વારા દર વર્ષે પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે, વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઇન્ડેક્સ 180 દેશોમાં મીડિયા સ્વતંત્રતાના સ્તરને માપે છે.
- આ ઇન્ડેક્સ મીડિયાની સ્વતંત્રતાના મૂલ્યાંકનના આધારે તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં મીડિયામાં બહુમતીવાદ, મીડિયા દ્વારા માણવામાં આવતી સ્વતંત્રતા, કાયદાકીય વ્યવસ્થાની ગુણવત્તા અને પત્રકારોની સુરક્ષા વગેરેનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું છે.
- ઇન્ડેક્સમાં દરેક ક્ષેત્રમાં મીડિયા સ્વતંત્રતાના ઉલ્લંઘનના સ્તર પરના સૂચકાંકોનો પણ સમાવેશ થાય છે.
- વિશ્વભરના નિષ્ણાતો દ્વારા 20 ભાષાઓમાં તૈયાર કરવામાં આવેલી પ્રશ્નાવલી દ્વારા સૂચકાંકનું સંકલન કરવામાં આવ્યું છે.
- આ ગુણાત્મક પૃથ્થકરણ મૂલ્યાંકન સમયગાળા દરમિયાન પત્રકારો સામે હિંસા અને દુર્વ્યવહાર અંગેના માત્રાત્મક ડેટા સાથે જોડાયેલું છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

યુનાઈટેડ નેશન્સ હાઈ કમિશન ફોર રેફ્યુજીસ (UNHCR)

- તાજેતરમાં, વોડાફોન દ્વારા વિશ્વના પ્રથમ 'શોર્ટ મેસેજ સર્વિસ' એટલે કે SMSને નોન-ફંગીબલ ટોકન (NFT) તરીકે હરાજી કરવાની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી. કંપનીના જણાવ્યા મુજબ, હવે એક બિડરે "ટૂંકા સંદેશ" પહેલા "સંચાર પ્રોટોકોલની નકલ" માટે 107,000 યુરો ચૂકવ્યા છે. આ પ્રતિકૃતિને 'નોન-રિડીમેબલ ટોકન' (NFT) તરીકે રાખવામાં આવશે, એટલે કે તે અન્ય કોઈને વેચવામાં કે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવશે નહીં.
- આ રકમ વોડાફોન દ્વારા UN શરણાર્થી એજન્સી UNHCRને દાનમાં આપવામાં આવશે જે 82.4 મિલિયન લોકોને મદદ કરશે જેઓ સંઘર્ષ અને સતાવણીને કારણે તેમના ઘર છોડીને ભાગી જવા માટે મજબૂર છે.

વિશ્વનો પ્રથમ SMS:

- વિશ્વનો પ્રથમ SMS લગભગ ત્રણ દાયકા પહેલા 3 ડિસેમ્બર 1992ના રોજ વોડાફોન નેટવર્ક દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હતો. આ SMS વોડાફોનના કર્મચારી રિચર્ડ જર્વિસ દ્વારા પ્રાપ્ત થયો હતો, જેમાં 15-અક્ષરનો સંદેશ "મેરી ક્રિસમસ" લખવામાં આવ્યો હતો.

નોન-ફંગીબલ ટોકન (NFT) શું છે?

- 'નોન-ફંગીબલ ટોકન' (NFT) તેના પ્રકારનું એક અનન્ય ડિજિટલ સંગ્રહ છે. આનો અર્થ એ છે કે તે અનન્ય છે અને તેને કોઈપણ અન્ય કોમોડિટીમાં અથવા કોઈપણ કરાર હેઠળ બદલી શકાતી નથી. કોઈપણ ગીત, મૂવી, આર્ટવર્ક, ફોટોગ્રાફ, સોશિયલ મીડિયા પોસ્ટ, GIF વગેરે જે ડિજિટલ રીતે સંગ્રહિત કરી શકાય છે તે આ 'વર્ચ્યુઅલ ટોકન' તરીકે સુરક્ષિત કરી શકાય છે.

'યુનાઈટેડ નેશન્સ હાઈ કમિશન ફોર રેફ્યુજીસ' (UNHCR)

વિશે :

- શરણાર્થીઓ માટે યુનાઈટેડ નેશન્સ હાઈ કમિશનર (UNHCR) એ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર શરણાર્થી સંસ્થા અને એક વૈશ્વિક સંસ્થા છે જે શરણાર્થીઓના જીવન બચાવવા, તેમના અધિકારોનું રક્ષણ કરવા અને તેમના માટે વધુ સારા ભવિષ્યના નિર્માણ માટે સમર્પિત છે.
- તે 1950 માં લાખો યુરોપિયનોને મદદ કરવા માટે બનાવવામાં આવ્યું હતું જેમના ઘરો બીજા વિશ્વ યુદ્ધ દરમિયાન નાશ પામ્યા હતા અથવા ભાગી જવાની ફરજ પડી હતી.
- તેનું મુખ્ય મથક જીનીવા, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડમાં આવેલું છે.

ભારત દ્વારા મ્યાનમારમાં લોકશાહીની વહેલી પુનઃસ્થાપનાની માંગ

- તાજેતરમાં, ભારતે મ્યાનમારના સૈન્ય શાસકોને સંદેશ આપ્યો છે કે તે મ્યાનમારમાં લોકશાહીમાં વહેલી તકે પરત પુનઃસ્થાપિત કરવા માંગે છે.
- સંબંધિત કેસ:
- વિરોધ કરી રહેલા નાગરિકો પર હિંસક કાર્યવાહીના કારણે મ્યાનમાર આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે અલગ પડી ગયું છે.
- ભારતની માંગણીઓ:
- મ્યાનમારમાં લોકશાહીનું વહેલી પુનઃસ્થાપના;
- અટકાયત કરાયેલ વ્યક્તિઓ અને કેદીઓની મુક્તિ;
- વાતચીત દ્વારા મુદ્દાઓનું નિરાકરણ;
- તમામ પ્રકારની હિંસા બંધ.

ભારતના પગલાનું મહત્વ:

- 2 ફેબ્રુઆરીથી, મ્યાનમારમાં લોકશાહી તત્વો વિરુદ્ધ ભારતના ચાલી રહેલા સૈન્ય અભિયાન પર ચિંતા વ્યક્ત કરવામાં આવી રહી છે. પરંતુ, તાજેતરના આ નિવેદનનું વધારાનું મહત્વ છે, કારણ કે સરકારે પ્રથમ વખત સંકેત આપ્યો છે કે ભારત આ કટોકટીનો અંત લાવવા વિવિધ પક્ષો વચ્ચે મધ્યસ્થી કરવા તૈયાર છે.

મ્યાનમારમાં બનેલી તાજેતરની ઘટનાઓ:

- આ જ વર્ષે 1 ફેબ્રુઆરીએ, મ્યાનમારની સૈન્યએ નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતા આંગ સાન સુ કીની લોકશાહી રીતે ચૂંટાયેલી સરકાર સામે બળવો શરૂ કર્યો. સૈન્યએ ગયા વર્ષે નવેમ્બરમાં યોજાયેલી ચૂંટણીમાં આંગ સાન સુ કીની સત્તાધારી પાર્ટી પર છેતરપિંડીનો આરોપ લગાવ્યો હતો.
- જો કે, સેના દ્વારા કરવામાં આવેલા આ આરોપને દેશના અગાઉના ચૂંટણી પંચ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વોયડોગ્સ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યા છે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં મ્યાનમાર પ્રત્યે ભારતનો દૃષ્ટિકોણ:

- ભારતે મ્યાનમાર સામે શસ્ત્ર પ્રતિબંધ લાદવાના ઠરાવ પર યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલી (UNGA) મતમાં ભાગ લીધો ન હતો.
- 119 દેશોએ આ ઠરાવની તરફેણમાં મતદાન કર્યું, જ્યારે મ્યાનમારના પાડોશી દેશો ભારત, બાંગ્લાદેશ, ભૂતાન, ચીન, નેપાળ, થાઈલેન્ડ અને લાઓસ સહિત 36 દેશોએ મતદાનમાં ભાગ લીધો ન હતો. બેલારુસ એકમાત્ર એવો દેશ હતો જેણે ઠરાવની વિરુદ્ધ મતદાન કર્યું હતું.

ભારતે મતદાનમાં લાગુ ન લીધો તેના કારણો :

- ભારત કહે છે કે 'જનરલ એસેમ્બલી' દ્વારા પસાર કરવામાં આવે તે પહેલાં 'ડ્રાફ્ટ રિઝોલ્યુશન'માં અમારા મંતવ્યો પ્રતિબિંબિત થયા હોય તેવું લાગતું નથી.
- ભારત માને છે કે આ સમયે આ ઠરાવનો સ્વીકાર કરવો 'મ્યાનમારમાં લોકતાંત્રિક પ્રક્રિયાને મજબૂત કરવાના અમારા સંયુક્ત પ્રયાસો માટે અનુકૂળ નથી'.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રના ઠરાવ વિશે:

- યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલીએ મ્યાનમારની સૈન્ય સરકાર સામે વ્યાપક વૈશ્વિક વિરોધ વ્યક્ત કરતો ઠરાવ પસાર કરીને દેશમાં લશ્કરી બળવાની નિંદા કરી છે.
- ઠરાવમાં, મ્યાનમાર સામે શસ્ત્ર પ્રતિબંધ અને લોકતાંત્રિક રીતે ચૂંટાયેલી સરકારની પુનઃસ્થાપના માટે પણ કહેવામાં આવ્યું છે.
- ઠરાવ મ્યાનમારના સશસ્ત્ર દળોને 8 નવેમ્બર, 2020 ના રોજ યોજાયેલી સામાન્ય ચૂંટણીના પરિણામો દ્વારા મુક્તપણે વ્યક્ત કરાયેલ લોકોની ઈચ્છાને માન આપવાનું આહ્વાન કરે છે.
- આસિયાન દ્વારા એક પહેલ અને મ્યાનમારના સંદર્ભમાં ભારત દ્વારા સમર્થિત 'ફાઈવ પોઈન્ટ એગ્રીમેન્ટ'ને આના દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવી રહ્યું છે :
- તેમાં શામેલ છે:
- હિંસા પર તાત્કાલિક રોક
- શાંતિપૂર્ણ ઉકેલ માટે મ્યાનમારમાં તમામ હિતધારકો વચ્ચે સંવાદ
- આર્બિટ્રેશન માટે વિશેષ આસિયાન પ્રતિનિધિની નિમણૂક
- મ્યાનમાર માટે સહાય પૂરી પાડવી
- આસિયાનના પ્રતિનિધિ દ્વારા મ્યાનમારની મુલાકાત

મ્યાનમારની સ્થિતિ અંગે ભારતે શા માટે ચિંતા કરવી જોઈએ?

- ભારત માટે, મ્યાનમારની પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં ઘણું જોખમ છે, કારણ કે મ્યાનમારની અંદર સતત અસ્થિરતા ઉત્તરપૂર્વીય ક્ષેત્ર માટે ગંભીર અસરો કરી શકે છે.
- ગેરિલા જૂથો /ગેરિલા સંગઠનો મ્યાનમારમાં તેમની પ્રવૃત્તિઓ ફરી શરૂ કરવાના અહેવાલો છે, અને દેશમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાનો ભંગ ઉત્તરપૂર્વ ભારતમાં આતંકવાદી જૂથોને તક ઝડપી લેવાની તક આપશે.

ભારતનો આગામી પ્રતિભાવ:

- આ વખતે ભારતનો પ્રતિભાવ અલગ હોઈ શકે છે. ભારત મ્યાનમારમાં લોકશાહીની ચિંતા કરે છે અને તેનું મહત્વ જાણીને લશ્કરી બળવાનો વિરોધ કરવાનું પોષાય તેમ નથી. કારણ કે:
- મ્યાનમારની સૈન્ય સાથે ભારતના સુરક્ષા સંબંધો ગાઢ બન્યા છે, અને મ્યાનમારની સૈન્યને બળવાખોર જૂથોથી તેની ઉત્તર-

પૂર્વીય સરહદોને સુરક્ષિત કરવામાં સહાયની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને 'સંબંધોના પુલ'ને બાળી નાખવું ભારત માટે મુશ્કેલ બનશે.

- 'આંગ સાન સુ કી'ની ઈમેજમાં બદલાવ: લોકશાહીના પ્રતીક અને નોબેલ શાંતિ પુરસ્કાર વિજેતા તરીકે સુ કીની છબી તેમના કાર્યકાળ દરમિયાન કલંકિત થઈ છે. 2015 માં તેમના કાર્યકાળ દરમિયાન, સુ કી સેનાને રખાઈન રાજ્યમાં રોહિંગ્યા સમુદાય પર નિર્દયતાથી રોકવામાં નિષ્ફળ રહી હતી અને આ કેસમાંથી સેનાનો બચાવ પણ કર્યો હતો.
- ચીન માટે ફાયદો: અમેરિકાની જેમ ભારતના આકરા જવાબથી મુખ્યત્વે ચીનને ફાયદો થશે. USએ ધમકી આપી છે કે જો સૈન્ય કબજો ખતમ નહીં કરે તો "બળવા" માટે જવાબદાર લોકો સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.
- વ્યૂહાત્મક ચિંતાઓ ઉપરાંત, ભારતે મ્યાનમારમાં અનેક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ્સમાં રોકાણ કર્યું છે. ભારત આ પ્રોજેક્ટ્સને 'આસિયાન દેશો અને પૂર્વના પ્રવેશદ્વાર' તરીકે જુએ છે (ઉદાહરણ તરીકે: ભારત-મ્યાનમાર-થાઈલેન્ડ ત્રિપક્ષીય હાઈવે અને સિત્તવે ડીપ-વોટર બંદર પર કલાદાન મલ્ટિ-મોડલ ટ્રાન્ઝિટ ટ્રાન્સપોર્ટ નેટવર્ક)
- વધુમાં, ભારત હજુ પણ બાંગ્લાદેશમાં સ્થળાંતર કરી રહેલા રોહિંગ્યા શરણાર્થીઓના મુદ્દાને ઉકેલવામાં મદદ કરશે તેવી અપેક્ષા છે અને તે આ વિષય પર મ્યાનમાર સરકાર સાથે વાતચીત ચાલુ રાખવા માંગે છે. કેટલાક રોહિંગ્યા શરણાર્થીઓ પણ ભારત આવી ગયા છે.

મ્યાનમારનું લશ્કરી બંધારણ :

- 2008 માં મ્યાનમારમાં સૈન્ય દ્વારા બંધારણ ઘડવામાં આવ્યું હતું, અને તે જ વર્ષના એપ્રિલમાં એક પ્રશ્નાર્થ લોકમત યોજવામાં આવ્યો હતો.
- આ બંધારણ લશ્કરે તૈયાર કરેલો 'લોકશાહીનો રોડમેપ' હતો, જેને પશ્ચિમી દેશોના દબાણમાં સેનાએ તૈયાર કર્યો હતો.
- તદુપરાંત, લશ્કરી શાસનને સમજાયું હતું કે મ્યાનમારને બહારની દુનિયા માટે ખોલવું એ હવે એક વિકલ્પ નથી પણ એક ગંભીર જરૂરિયાત છે.
- પરંતુ સેનાએ બંધારણમાં તેની ભૂમિકા અને રાષ્ટ્રીય બાબતોમાં સર્વોચ્ચતા સુનિશ્ચિત કરી હતી.
- બંધારણની જોગવાઈઓ હેઠળ, સંસદના બંને ગૃહોમાં 25 ટકા બેઠકો સૈન્ય માટે આરક્ષિત છે, જેના પર લશ્કરી અધિકારીઓનું નામાંકન કરવામાં આવે છે.
- ઉપરાંત, એક પ્રતિનિધિ રાજકીય પક્ષની રચના કરવામાં આવી હતી જે લશ્કર વતી ચૂંટણીમાં ભાગ લે છે.

શિનજિયાંગ વિવાદ

- ચીને દેશના ઉત્તર પશ્ચિમ શિનજિયાંગ ક્ષેત્રમાં દુરુપયોગની ફરિયાદો પર ચીની અધિકારીઓ પર લાદવામાં આવેલા દંડના જવાબમાં US સરકારના ધાર્મિક સ્વતંત્રતા માટેના આંતરરાષ્ટ્રીય કમિશનના ચાર સભ્યો પર પ્રતિબંધોની જાહેરાત કરી છે.

પૃષ્ઠભૂમિ:

- અમેરિકાએ ચીનની કેટલીક બાયોટેક અને સર્વેલન્સ કંપનીઓ પર 'શિનજિયાંગ પ્રાંત'માં કરવામાં આવી રહેલી કાર્યવાહી માટે નવા પ્રતિબંધો લગાવ્યા છે. ચીનના પશ્ચિમી ક્ષેત્રમાં 'ઉઈગર મુસ્લિમો'ના માનવાધિકારના ઉલ્લંઘનને લઈને બેઈજિંગ વિરુદ્ધ અમેરિકાનું આ નવીનતમ પગલું છે.

સંબંધિત કેસ:

- કેટલાક દેશોએ ચીનને શિનજિયાંગમાં મુસ્લિમ ઉઈગર સમુદાય માટે "કાયદાના શાસનનું સંપૂર્ણ સન્માન સુનિશ્ચિત કરવા" હાકલ કરી છે.
- વિશ્વસનીય અહેવાલો દર્શાવે છે કે શિનજિયાંગમાં એક મિલિયનથી વધુ લોકોને મનસ્વી રીતે અટકાયતમાં લેવામાં આવ્યા છે અને ઉઈગર અને અન્ય લઘુમતી સમુદાયોના સભ્યોને અયોગ્ય રીતે નિશાન બનાવીને વ્યાપક દેખરેખ હાથ ધરવામાં આવી રહી છે, અને ઉઈગર સંસ્કૃતિ અને મૂળભૂત સ્વતંત્રતાઓને પ્રતિબંધિત કરવામાં આવી છે.

ચીનનો જવાબ:

- નોંધપાત્ર પુરાવા હોવા છતાં, ચાઈના ઉઈગર સાથેના દુર્વ્યવહારને નકારે છે, અને ભારપૂર્વક કહે છે કે, ઉગ્રવાદનો સામનો કરવા માટે રચાયેલ "વ્યાવસાયિક તાલીમ" કેન્દ્રો જ ચલાવે છે.

ઉઈગર કોણ છે?

- ઉઈગર એ મુખ્યત્વે મુસ્લિમ લઘુમતી તુર્કી વંશીય જૂથ છે જેમના મૂળના નિશાન 'મધ્ય અને પૂર્વ એશિયા'માં શોધી શકાય છે.
- ઉઈગર સમુદાય તેની પોતાની ભાષા બોલે છે જે તુર્કિક ભાષા સાથે નજીકથી સંબંધિત છે, અને પોતાને સાંસ્કૃતિક અને વંશીય રીતે મધ્ય એશિયાના દેશોની નજીક માને છે.
- ચીન માત્ર આ સમુદાયને પ્રાદેશિક લઘુમતી તરીકે ઓળખે છે અને તેમને સ્વદેશી જૂથ તરીકે ઓળખવાનો ઈનકાર કરે છે.
- હાલમાં, ઉઈગર વંશીય સમુદાયની સૌથી વધુ વસ્તી ચીનના શિનજિયાંગ પ્રદેશમાં રહે છે.

- ઉઈગરોની મોટી વસ્તી પડોશી મધ્ય એશિયાના દેશો જેમ કે ઉઝબેકિસ્તાન, કિર્ગિસ્તાન અને કઝાકિસ્તાનમાં પણ જોવા મળે છે.
- દાયકાઓથી, ઉઈગર મુસ્લિમો આતંકવાદ અને અલગતાવાદના ખોટા આરોપો પર ચીની સરકાર દ્વારા સતાવણી, બળજબરીથી અટકાયત, સઘન તપાસ, દેખરેખ અને ગુલામીને પણ આધિન છે.

અફઘાન સહાય પર UN સુરક્ષા પરિષદનો ઠરાવ

- 22 ડિસેમ્બર, 2021ના રોજ, સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદ (UNSC) એ સર્વસંમતિથી તાલિબાન સામેના પ્રતિબંધોમાં છૂટછાટ આપવાનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો.

ઓફરની વિશેષતાઓ

- આ છૂટ અફઘાનિસ્તાનમાં માનવતાવાદી સહાય પહોંચાડવા માટે આપવામાં આવી રહી છે.
- આમાં અફઘાનિસ્તાનમાં મૂળભૂત માનવતાવાદી જરૂરિયાતોને ટેકો આપવા માટે તાત્કાલિક માનવતાવાદી સહાય અને અન્ય પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થાય છે.
- તે મુખ્યત્વે ગરીબ અથવા જોખમી વસ્તીને લાભ કરશે.
- કેટલીક સર્પોર્ટ અને પ્રવૃત્તિઓમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:
- આશ્રય અને પતાવટ સહાય
- ખાદ્ય સુરક્ષા
- શિક્ષણ
- આજીવિકા આધાર
- ઊર્જા અને પાણી
- કોવિડ સંબંધિત સહાય સહિત સ્વચ્છતા અને આરોગ્ય
- પોષણ અને સ્વચ્છતા

UNSC ઠરાવ 2615

- UNSC દરખાસ્ત દર છ મહિને મુક્તિની સમીક્ષા કરવાનો આદેશ આપે છે. તે સહાય પ્રદાતાઓને પ્રોત્સાહિત કરે છે કે તેઓ પ્રયાસ કરે અને ખાતરી કરે કે લાભો 1988 પ્રતિબંધોની સૂચિમાં ઉલ્લેખિત સંસ્થાઓને ન જાય. તે ઈમરજન્સી રિલીફ કોઓર્ડિનેટરને દર છ મહિને મદદના વિતરણ અંગે UNSC ને જાણ કરવા વિનંતી કરે છે. તેણે તમામ પક્ષોને માનવાધિકારનો આદર કરવા અને આંતરરાષ્ટ્રીય માનવતાવાદી કાયદાનું પાલન કરવા અપીલ કરી હતી.

ભારતનો અભિપ્રાય

- અફઘાનિસ્તાનની અડધી વસ્તી ખોરાકની અસુરક્ષાનો સામનો કરે છે, તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને ભારતે

પ્રતિબંધોમાંથી મુક્તિ આપવાના UNSCના પ્રસ્તાવને સમર્થન આપ્યું છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ભારતના સ્થાયી પ્રતિનિધિ ટી.એસ. તિરુમૂર્તિએ કહ્યું કે સહાયનું વિતરણ યોગ્ય રીતે થવું જોઈએ. તે તટસ્થતા, નિષ્પક્ષતા અને સ્વતંત્રતાના સિદ્ધાંતો પર આધારિત હોવું જોઈએ. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે વંશીયતા, ધર્મ અથવા રાજકીય માન્યતાઓને ધ્યાનમાં લીધા વિના તમામ માટે સહાય સુલભ હોવી જોઈએ અને મહિલાઓ, બાળકો અને લઘુમતીઓ સહિત સૌથી વધુ સંવેદનશીલ લોકો સુધી પહોંચવી જોઈએ.

સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદ (UNSC)

- UNSC એ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) ના 6 મુખ્ય અંગોમાંથી એક છે. તેની પાસે આંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ અને સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવાનું કાર્ય છે. યુનાઈટેડ નેશન્સ ચાર્ટરમાં કોઈપણ ફેરફારોને મંજૂરી આપવા ઉપરાંત, આ સંસ્થા યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલીમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રના નવા સભ્યોના પ્રવેશની ભલામણ પણ કરે છે. તેની પાસે પીસકીપિંગ ઓપરેશન્સ સ્થાપિત કરવાની, લશ્કરી કાર્યવાહીને અધિકૃત કરવા અને આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રતિબંધો લાગુ કરવાની સત્તા છે.

UAE : સિનેમેટિક રિલીઝમાં સેન્સરશીપના અંતની જાહેરાત

- 19 ડિસેમ્બર, 2021ના રોજ, સંયુક્ત આરબ અમીરાત (UAE) એ સિનેમેટિક રિલીઝમાં સેન્સરશીપ સમાપ્ત કરવાની જાહેરાત કરી.

મહત્વના મુદ્દા

- વિદેશીઓને આકર્ષવા માટે, UAE પ્રશાસને સેન્સરશીપ સમાપ્ત કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
- તાજેતરની જાહેરાત મુજબ, સરકાર ઇસ્લામિક લાગણીઓને ઠેસ પહોંચાડતા સંવેદનશીલ દ્રશ્યોને કાપશે નહીં.
- વહીવટીતંત્રે દર્શકો માટે '21 વર્ષથી ઉપર'ની નવી શ્રેણી પણ રજૂ કરી છે.
- હવે, ફિલ્મો તેમના આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્કરણ અનુસાર સિનેમાઘરોમાં પ્રદર્શિત કરવામાં આવશે અને UAE માં મીડિયા સામગ્રી માટેના ધોરણોના આધારે વર્ગીકૃત કરવામાં આવશે.

પહેલા માપદંડ શું હતા?

- અગાઉ, UAEમાં ફિલ્મોમાંથી નગ્નતા અને અન્ય અયોગ્ય સામગ્રી દર્શાવતા દ્રશ્યો દૂર કરવામાં આવ્યા હતા. આ ક્યારેક ફિલ્મોના પ્લોટને પ્રભાવિત કરતું હતું.

આંતરરાષ્ટ્રીય કર્મચારીઓને આકર્ષવા માટેના અન્ય સરકારી નિર્ણયો

- તાજેતરમાં, સંયુક્ત આરબ અમીરાતની સરકારે દેશમાં કામકાજના સપ્તાહમાં ફેરફાર કર્યો છે. આ નિર્ણય એટલા માટે લેવામાં આવ્યો છે કારણ કે સત્તાવાળાઓ આંતરરાષ્ટ્રીય કામદારોને આકર્ષવા માટે UAEને પ્રોત્સાહન આપવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. સરકારે તેના ઇસ્લામિક કાનૂની કોડમાં પણ સુધારો કર્યો છે. સરકારી કર્મચારીઓ માટે કામકાજનું અઠવાડિયું સોમવારથી શુક્રવાર અને શુક્રવારે અડધો દિવસ રહેશે.
- આ ઉપરાંત, UAEએ કેટલાક સામાજિક અથવા “સેક્યુલર-ઝોક સુધારા” પણ રજૂ કર્યા છે. UAEએ દાડના સેવનને અપરાધ જાહેર કર્યો હતો અને લગ્નની બહાર સહવાસને મંજૂરી આપી હતી.

WEF: દાવોસની બેઠક ઓમિક્રોનના કારણે મુલતવી

- વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમ (WEF) એ કોરોનાવાયરસના ઓમિક્રોન સંસ્કરણ પર સતત અનિશ્ચિતતાને કારણે દાવોસમાં તેની વાર્ષિક મીટિંગ સ્થગિત કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- મીટિંગ 17-21 જાન્યુઆરી, 2022 ના રોજ નક્કી કરવામાં આવી હતી.
- તેમાં વ્યાપાર, રાજનીતિ અને રાજદ્વારી ક્ષેત્રના મહાનુભાવો હાજરી આપે છે.
- હવે આ બેઠક ઉનાળામાં યોજાશે.
- આ મીટિંગની 2021 આવૃત્તિ પણ COVID-19 રોગચાળાને કારણે રદ કરવામાં આવી હતી.
- WEF વૈશ્વિક નેતાઓ સાથે વાર્તાલાપ કરવા માટે ઓનલાઈન “સ્ટેટ ઓફ ધ વર્લ્ડ” સત્ર યોજાશે.

વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમ (WEF)

- WEF એ આંતરરાષ્ટ્રીય બિન-સરકારી સંસ્થા છે. તેનું મુખ્ય મથક કોલોન, સ્વિટ્ઝરલેન્ડમાં છે. ક્લાઉસ શ્વાબે 24 જાન્યુઆરી, 1971ના રોજ WEFની સ્થાપના કરી હતી.

WEF વાર્ષિક સભા

- WEF જાન્યુઆરીના અંત દર વર્ષે ડેવોસમાં તેની વાર્ષિક બેઠક ધરાવે છે. આ મીટિંગ લગભગ 3,000 ચૂકવણી કરનારા સભ્યો અને બિઝનેસ લીડર્સ, રોકાણકારો, રાજકીય નેતાઓ, અર્થશાસ્ત્રીઓ, પત્રકારો અને સેલિબ્રિટીઓ સહિત પસંદ

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

કરેલા સહભાગીઓને એકસાથે લાવે છે. 500 સત્રોમાં પાંચ દિવસ માટે વૈશ્વિક મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરવામાં આવે છે.

દાવોસ

- દાવોસ એ આલ્પાઈન રિસોર્ટ ટાઉન છે અને સ્વિટ્ઝર્લેન્ડના દાવોસ પ્રદેશમાં આવેલી નગરપાલિકા છે. તેની કાયમી વસ્તી 10,832 છે. તે રેટિઅન આલ્પ્સમાં, લેન્ડવાસર નદી પર સ્થિત છે.

રહેતીયન આલ્પ્સ

- રાઈટિયન આલ્પ્સ એ પૂર્વીય આલ્પ્સની પર્વતમાળા છે.

શિખરો

- આલ્પ્સ એ ઉચ્ચતમ અને સૌથી વધુ વ્યાપક પર્વતમાળા છે, જે સંપૂર્ણપણે યુરોપમાં સ્થિત છે. તે આઠ આલ્પાઈન દેશો - ફ્રાન્સ, સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ, મોનાકો, ઈટાલી, લિક્ટેન્સ્ટેઈન, ઓસ્ટ્રિયા, જર્મની અને સ્લોવેનિયામાં લગભગ 1,200 કિમી સુધી વિસ્તરે છે.

પ્રશ્નોત્તરી

- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - 57 દેશોના કુલ સભ્યપદ સાથે, તે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (યુએન) પછી બીજી સૌથી મોટી આંતરસરકારી સંસ્થા છે.
 - ઈસ્લામિક ડેવલપમેન્ટ બેંકની સ્થાપના ડિસેમ્બર 1973માં જેદાહમાં આયોજિત મુસ્લિમ દેશોના નાણા મંત્રીઓની પરિષદમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાતના અનુસંધાને આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંસ્થા તરીકે કરવામાં આવી હતી ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ
- 'વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઈન્ડેક્સ' વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - 2002 થી રિપોર્ટર્સ વિધાઉટ બોર્ડર્સ દ્વારા દર વર્ષે પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે, વર્લ્ડ પ્રેસ ફ્રીડમ ઈન્ડેક્સ 180 દેશોમાં મીડિયા સ્વતંત્રતાના સ્તરને માપે છે.
 - ઈન્ડેક્સમાં દરેક ક્ષેત્રમાં મીડિયા સ્વતંત્રતાના ઉલ્લંઘનના સ્તર પરના સૂચકાંકોનો પણ સમાવેશ થતો નથી. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- 'યુનાઈટેડ નેશન્સ હાઈ કમિશન ફોર રેફ્યુજીસ' (UNHCR)નું મુખ્ય મથક ક્યાં આવેલું છે?

(A) જીનીવા (B) ટોક્યો
(C) સંઘાઈ (D) ન્યુયોર્ક

- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - 2008 માં મ્યાનમારમાં સૈન્ય દ્વારા બંધારણ ઘડવામાં આવ્યું હતું, અને તે જ વર્ષના એપ્રિલમાં એક પ્રશ્નાર્થ લોકમત યોજવામાં આવ્યો હતો.
 - ભારત માટે, મ્યાનમારની પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં ઘણું જોખમ છે, કારણ કે મ્યાનમારની અંદર સતત અસ્થિરતા ઉત્તરપૂર્વીય ક્ષેત્ર માટે ગંભીર અસરો કરી શકે છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - અમેરિકાએ ચીનની કેટલીક બાયોટેક અને સર્વેલન્સ કંપનીઓ પર 'ઝિનજિયાંગ પ્રાંત'માં કરવામાં આવી રહેલી કાર્યવાહી માટે નવા પ્રતિબંધો લગાવ્યા છે.
 - ઉઈગુર એ મુખ્યત્વે મુસ્લિમ લઘુમતી તુર્કી વંશીય જૂથ છે જેમના મૂળ 'મધ્ય અને પૂર્વ એશિયા'માં છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - UNSC દરખાસ્ત દર છ મહિને મુક્તિની સમીક્ષા કરવાનો આદેશ આપે છે.
 - UNSC એ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN) ના 6 મુખ્ય અંગોમાંથી એક છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

7) UAE : સિનેમેટિક રિલીઝમાં સેન્સરશીપના અંતની જાહેરાત સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. વિદેશીઓને આકર્ષવા માટે, UAE પ્રશાસને સેન્સરશીપ સમાપ્ત કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
2. તાજેતરની જાહેરાત મુજબ, સરકાર ઈસ્લામિક લાગણીઓને ઠેસ પહોંચાડતા સંવેદનશીલ દ્રશ્યોને કાપશે.
3. વહીવટીતંત્રે દર્શકો માટે '21 વર્ષથી ઉપર'ની નવી શ્રેણી પણ રજૂ કરી છે.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

(A) માત્ર 1

(B) માત્ર 2

(C) 1 અને 3

(D) 1, 2 અને 3

8) દાવોસની બેઠક ઓમિક્રોનના કારણે મુલતવી રાખવામાં આવી આ સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. મીટિંગ 17-21 જાન્યુઆરી, 2022 ના રોજ નક્કી કરવામાં આવી હતી.
2. તેમાં વ્યાપાર, રાજનીતિ અને રાજદ્વારી ક્ષેત્રના મહાનુભાવો હાજરી આપે છે.
3. હવે આ બેઠક ઉનાળામાં યોજાશે.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

(A) માત્ર 1

(B) માત્ર 2

(C) 1 અને 3

(D) 1, 2 અને 3

GPSC 1/2, PI, PSI/CONSTABLE, S.T.I., Dy.SO, નાયબ મામલતદાર, ગિનરચિવાલય ક્લાર્ક, તલાટી, TET, TAT વગેરે વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક

LATEST 2020

ગુજરાત તથા ભારત સરકારની યોજના

પ્રિલિમ તથા મુખ્ય પરીક્ષા માટે ઉપયોગી

જાહેર વહીવટ, પંચાયતી રાજ અને વિજ્ઞાન & ટેકનોલોજી સાથે સંલગ્ન યોજનાઓ સમાવિષ્ટ

મહત્વના વેબ પોર્ટલ અને મોબાઈલ એપ યાદ રાખવા **QUICK TABLE**

મંત્રાલયો મુજબ યોજનાઓનું વર્ગીકરણ **400** થી વધુ મહત્વની યોજનાઓ

સરકારના દરેક ક્ષેત્રોની યોજનાઓનું **360°** કવરેજ

હાઈસ્કોર કરવા માટે FACTS & DATAનું વિભાગવાર સંકલન

દરેક યોજનાની ટેગલાઈન, લોગો, તારીખ, સ્થળ અને લાભાર્થી સાથેની વિસ્તૃત અને વિવરણાત્મક માહિતી

અગાઉની પરીક્ષામાં પૂછાયેલી યોજનાનું સંકલન

Source
Authorised Data From

Government Ministries
Press Information Bureau
www.india.gov.in (National Portal of India)
Government Declarations

સંપાદક
મૌલિક ગોવિયા

ICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

‘ઓલિવ રિડલી’ કાયબા

- ઝૂઓલોજિકલ સર્વે ઓફ ઇન્ડિયા (ZSI) ના સંશોધકો ત્રણ સ્થળોએ ‘ઓલિવ રિડલી’ કાયબાને ટેગ કરી રહ્યા છે - ગહીરમાથા, દેવી નદીનું મુખ અને રૂષિકુલ્યા.
- લગભગ 25 વર્ષના સમયગાળા પછી જાન્યુઆરી 2021 માં ઓડિશામાં આ ક્વાયત હાથ ધરવામાં આવી હતી અને 1,556 કાયબાને ટેગ કરવામાં આવ્યા હતા.

મુખ્ય મુદ્દા

- ટેગીંગ અને તેનું મહત્વ:
- કાયબા પરના ધાતુના ટેગ્સ બિન-કાટકારક હોય છે, તેને પછીથી દૂર કરી શકાય છે અને તે કાયબાના શરીરને નુકસાન કરતા નથી.
- આ ટેગ્સ અનન્ય રીતે નંબરવાળા હોય છે, જેમાં સંસ્થાનું નામ, દેશ-કોડ અને ઈમેલ એડ્રેસ જેવી વિગતો હોય છે.
- જો અન્ય દેશોના સંશોધકો ટેગ કરેલા કાયબા શોધી કાઢે છે, તો તેઓ ભારતના સંશોધકોને રેખાંશ અને અક્ષાંશમાં તેમનું સ્થાન ઈમેલ કરશે. આમ તે કાયબા પર કામ કરતું સ્થાપિત નેટવર્ક છે.
- આનાથી તેમને સ્થળાંતરનો માર્ગ ઓળખવામાં મદદ મળશે અને દરિયાઈ સરિસૃપ ભેગા થયા પછી અને માળો બાંધ્યા પછી જાય છે.

ઓલિવ રિડલી કાયબા

- પરિચય:-
- ઓલિવ રિડલી કાયબા વિશ્વમાં જોવા મળતા તમામ દરિયાઈ કાયબાઓમાં સૌથી નાના અને મોટા કાયબા છે.
- આ કાયબાઓ માંસાહારી છે અને તેમના પાછળના કીડા ઓલિવ કલર્ડ કેરાપેસના છે, જેના આધારે તેમને આ નામ મળ્યું છે.
- આ કાયબાઓ તેમના અરીબાડાના અનોખા સામૂહિક માળખા માટે જાણીતા છે, જ્યાં હજારો માદાઓ ઈંડા મૂકવા માટે એક જ બીચ પર એક સાથે આવે છે.
- આવાસ:-
- તેઓ મુખ્યત્વે પેસિફિક, એટલાન્ટિક અને હિંદ મહાસાગરોના ગરમ પાણીમાં જોવા મળે છે.
- ઓડિશામાં આવેલ ગહીરમાથા દરિયાઈ અભયારણ્ય વિશ્વમાં દરિયાઈ કાયબા માટેના સૌથી મોટા સંવર્ધન સ્થળ તરીકે જાણીતું છે.

- સંરક્ષણ સ્થિતિ:
- IUCN રેડ લિસ્ટ: સંવેદનશીલ
- CITES: પરિશિષ્ટ-1
- વાઇલ્ડલાઇફ પ્રોટેક્શન એક્ટ, 1972: શેડ્યૂલ- 1
- કટોકટી:
- દરિયાઈ પ્રદૂષણ અને કચરો.
- માનવ વપરાશ: આ કાયબાનો શિકાર તેમના માંસ, ચામડી, ચામડા અને ઈંડા માટે કરવામાં આવે છે.
- પ્લાસ્ટીકનો કચરો: પ્રવાસીઓ અને માછીમારી કામદારો દ્વારા ફેંકવામાં આવતો પ્લાસ્ટિક, માછીમારીની જાળીઓ, પોલીથીન અને અન્ય કચરાના સતત વધતા જતા ભંગાર.
- માછીમારીના ટ્રોલર્સ: ટ્રોલર્સના ઉપયોગ દ્વારા દરિયાઈ સંસાધનોનો વધુ પડતો ઉપયોગ ઘણીવાર દરિયાઈ અભયારણ્યની અંદર 20 કિમીના અંતરમાં માછીમારી ન કરવાના નિયમનું ઉલ્લંઘન કરે છે.
- કેટલાંક મૃત કાયબાઓ પર ઈજાઓ મળી આવી હતી, જે દર્શાવે છે કે તેઓ ટ્રોલર અથવા ગિલ જાળમાં ફસાઈ ગયા હોઈ શકે છે.

ઓલિવ રિડલી ટર્ટલ સંરક્ષણ પહેલ

- ઓપરેશન ઓલિવિયા:
- વાર્ષિક ધોરણે આયોજિત, ભારતીય કોસ્ટ ગાર્ડનું “ઓપરેશન ઓલિવિયા” 1980 ના દાયકાની શરૂઆતમાં ઓલિવ રિડલી કાયબાને બચાવવામાં મદદ કરવા માટે શરૂ થયું કારણ કે તેઓ સંવર્ધન અને માળો બાંધવા માટે નવેમ્બરથી ડિસેમ્બર સુધી ઓડિશાના દરિયાકાંઠે ભેગા થાય છે.
- તે ગેરકાયદેસર ફસાવવાની પ્રવૃત્તિઓને પણ અટકાવે છે.
- ટર્ટલ એક્સકલુઝન ડિવાઇસ (TED) નો ફરજિયાત ઉપયોગ:
- ભારતમાં આકસ્મિક મૃત્યુની ઘટનાઓ ઘટાડવા માટે, ઓડિશા સરકારે ટ્રોલ્સ માટે ટર્ટલ એક્સકલુડર ડિવાઇસીસ (TED) નો ઉપયોગ કરવાનું ફરજિયાત બનાવ્યું છે, ખાસ કરીને એક્ઝોસ્ટ કવર સાથે ડિઝાઇન કરાયેલ ફાંસો જે કાયબાને સુરક્ષિત કરી શકે છે. જ્યારે તેઓ પકડાય છે ત્યારે તેમને બચવામાં મદદ કરે છે.

ભારતીય પ્રાણીશાસ્ત્રીય સર્વેક્ષણ (ZSI)

- ભારતીય પ્રાણીશાસ્ત્રીય સર્વેક્ષણ (ZSI), પર્યાવરણ અને વન મંત્રાલય હેઠળની સંસ્થા છે. તેની સ્થાપના વર્ષ 1916 માં કરવામાં આવી હતી.

- તે સમૃદ્ધ જીવનના વિવિધ પાસાઓ પર માહિતી પ્રદાન કરવા માટે અગ્રણી સંસાધનોના સર્વેક્ષણ અને સંશોધન માટેનું રાષ્ટ્રીય કેન્દ્ર છે.
- તેનું મુખ્ય મથક કોલકાતામાં છે અને હાલમાં 16 પ્રાદેશિક સ્ટેશનો દેશના વિવિધ ભૌગોલિક સ્થળોએ સ્થિત છે.

જંતુનાશક એપ્લિકેશનમાં ડ્રોનનો ઉપયોગ

- તાજેતરમાં, કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલયે કૃષિ ક્ષેત્રે ડ્રોનની અરજી માટે માનક ઓપરેટિંગ પ્રક્રિયાઓ (SOPs) જારી કરી છે.
- સામાન્ય રીતે ડ્રોન તરીકે ઓળખાતા માનવરહિત એરિયલ વ્હીકલ (UAVs) નો ઉપયોગ ભારતીય કૃષિમાં ક્રાંતિ લાવવા અને દેશની ખાદ્ય સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવાની મોટી ક્ષમતા ધરાવે છે.
- તીડના હુમલાને રોકવા માટે દેશના વિવિધ રાજ્યોમાં પ્રથમ વખત ડ્રોનનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.
- અગાઉ, આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલયે ડ્રોન આધારિત રસી વિતરણ મોડલ લોન્ચ કર્યું હતું જેનું નામ ડ્રોન રિસ્પોન્સ એન્ડ આઉટરીચ ઈન ધ નોર્થ ઈસ્ટ (i-ડ્રોન) હતું.

મુખ્ય મુદ્દા

- સ્ટાન્ડર્ડ ઓપરેટિંગ પ્રોસિજર (SOP): જંતુનાશકોના ઉપયોગના ડ્રોન નિયમન માટે SOP માં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:
- કાયદાકીય જોગવાઈઓ, ફ્લાઈટ પરવાનગીઓ, વિસ્તારના અંતર પ્રતિબંધો, વજન વર્ગીકરણ, ભીડભાડવાળા વિસ્તારો પરના નિયંત્રણો, ડ્રોનની નોંધણી, સલામતી વીમો, પાઈલોટ પ્રમાણપત્ર, ઓપરેશનલ પ્લાનિંગ, એર ફ્લાઈટ વિસ્તાર, હવામાન પરિસ્થિતિઓ જેવા મહત્વપૂર્ણ પાસાઓ.
- ઓપરેશન પહેલાં, પછી અને ઓપરેશન દરમિયાન ઈમર્જન્સી મેનેજમેન્ટ પ્લાન ઓફ પ્રમાણભૂત ઓપરેટિંગ પ્રક્રિયાઓ.
- જંતુનાશકોની અરજીમાં ડ્રોન ટેકનોલોજી:
- જંતુનાશકો: જંતુનાશકો મોટી સંખ્યામાં જંતુઓથી પાકના રક્ષણ માટે એક મહત્વપૂર્ણ કૃષિ ઈનપુટ્સ છે અને તે આવશ્યક ઈનપુટ્સ તરીકે કાર્ય કરે છે, જેનાથી ખેડૂતોને નોંધપાત્ર લાભ મળે છે.
- જંતુનાશકોનો પરંપરાગત છંટકાવ : જંતુનાશક છંટકાવની પરંપરાગત પદ્ધતિઓને લીધે ઘણી સમસ્યાઓ ઊભી થાય છે જેમ કે:
- રસાયણોનો વધુ પડતો ઉપયોગ સ્ત્રેની એકઝપ્તા ઘટાડે છે અને બિનજરૂરી જમાવટ પૂરી પાડે છે.

- તેમના વધુ પડતા ઉપયોગથી પાણી અને જમીનનું પ્રદૂષણ તેમજ જંતુનાશકો પર વધુ ખર્ચ થાય છે.
- પરંપરાગત મેન્યુઅલ સ્પ્રેયર્સ સાથે ઓપરેટર્સની સલામતી પણ મુખ્ય ચિંતા છે.
- ડ્રોન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ: ડ્રોન ટેકનોલોજીનો આધુનિક કૃષિ ટેકનોલોજી તરીકે ઉપયોગ કરવાનો હેતુ જંતુનાશકો અને ખાતરોના છંટકાવ દ્વારા ઉત્પાદનને વધુ કાર્યક્ષમ બનાવવાનો છે.
- તેનો ઉપયોગ કૃષિના ઘણા ક્ષેત્રોમાં થઈ શકે છે અને તે ક્ષેત્રની અંદર રસાયણોના એકંદર વપરાશમાં ઘટાડો સુનિશ્ચિત કરશે એટલું જ નહીં પરંતુ ઓપરેટરોની સલામતીનું પણ ધ્યાન રાખશે.
- કૃષિમાં ડ્રોન ટેકનોલોજીના અન્ય ઉપયોગો અને ફાયદા:
- પાક સર્વેલન્સ: ડ્રોન મલ્ટી-સ્પેક્ટ્રલ અને ફોટો કેમેરા જેવી ઘણી સુવિધાઓથી સજ્જ છે.
- ડ્રોનનો ઉપયોગ કોઈપણ વનસ્પતિ અથવા પાક વિસ્તારના સ્વાસ્થ્યનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે થઈ શકે છે જે નીંદણના ઉપદ્રવ અને જીવાતોથી પ્રભાવિત છે.
- શ્રેષ્ઠ પોષક તત્વોની ડિલિવરી: મૂલ્યાંકનના આધારે, ચેપ સામે લડવા માટે જરૂરી રસાયણોની ચોક્કસ માત્રાનો છંટકાવ કરી શકાય છે, આમ ખેડૂતને એકંદર ખર્ચને શ્રેષ્ઠ બનાવે છે.
- આનાથી વર્ષ 2022 સુધીમાં ખેડૂતોની આવક બમણી કરવામાં મદદ મળશે.
- બહેતર પાક વ્યવસ્થાપન: ઘણા સ્ટાર્ટ-અપ્સ દ્વારા ડ્રોન વાવેતર પ્રણાલી પણ વિકસાવવામાં આવી છે, જે ડ્રોનને શીંગો અને જમીનમાં મહત્વપૂર્ણ પોષક તત્વોનો છંટકાવ કરવાની મંજૂરી આપે છે.
- આમ આ ટેકનિક ખર્ચ ઘટાડવા ઉપરાંત પાક વ્યવસ્થાપનની સાતત્ય અને કાર્યક્ષમતામાં વધારો કરે છે.
- આનાથી કૃષિ ક્ષેત્રની ઉત્પાદકતા તેમજ કાર્યક્ષમતા વધારવામાં મદદ મળશે.
- કૃષિ ક્ષેત્રે ડ્રોનનો ઉપયોગ ગ્રામીણ વિસ્તારના લોકોને રોજગાર મેળવવાની પૂરતી તકો પણ આપી શકે છે.
- ભારતમાં ડ્રોનના નિયમન માટેના નિયમો:
- ડ્રોન નિયમો, 2021
- નેશનલ કાઉન્ટર ડિસીઝ ડ્રોન માર્ગદર્શિકા 2019

અગ્નિ પ્રાઈમ મિસાઈલ

- તાજેતરમાં ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઈઝેશન (DRDO) એ નવી પેઢીની પરમાણુ સક્ષમ બેલિસ્ટિક મિસાઈલ 'અગ્નિ પ્રાઈમ'નું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ કર્યું હતું.
- આ મિસાઈલનું બીજું પરીક્ષણ છે, પહેલું પરીક્ષણ જૂન 2021માં થયું હતું.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- અગ્નિ-P મિસાઈલનો ઉદ્દેશ્ય ભારતની વિશ્વસનીય પ્રતિરોધક ક્ષમતાને વધુ મજબૂત કરવાનો છે.

મહત્વના મુદ્દા

- પરિચય:
- અગ્નિ-પી એ ડ્યુઅલ નેવિગેશન અને ગાઈડન્સ સિસ્ટમ સાથે બે તબક્કાની કેનિસ્ટર્ડ સોલિડ પ્રોપેલન્ટ મિસાઈલ છે.
- તે અગ્નિ-ક્લાસ મિસાઈલોની નવી પેઢીનું સુધારેલું સંસ્કરણ છે જેમાં અત્યંત મનુવેરેબિલિટી અને સચોટતા સહિતના સુધારેલા પરિમાણો હોવાનું કહેવાય છે.
- મિસાઈલનું કેનિસ્ટર્ડરેશન મિસાઈલ લોન્ચ કરવા માટે જરૂરી સમય ઘટાડે છે, જ્યારે સ્ટોરેજ અને હેન્ડલિંગની સરળતા પૂરી પાડે છે.
- આ સરફેસ ટુ સરફેસ બેલેસ્ટિક મિસાઈલ 1,000 થી 2,000 કિમીની રેન્જ ધરાવે છે.

મિસાઈલોની અગ્નિ શ્રેણી

- અગ્નિ-ક્લાસ મિસાઈલો એ ભારતની પરમાણુ પ્રક્ષેપણ ક્ષમતાનો મુખ્ય આધાર છે, જેમાં પૃથ્વી -ટૂંકા અંતરની બેલેસ્ટિક મિસાઈલો, સબમરીનથી લોન્ચ કરાયેલી બેલેસ્ટિક મિસાઈલો અને ફાઈટર એરક્રાફ્ટનો સમાવેશ થાય છે.
- 5,000 કિ.મી. અગ્નિ-V, એક ઈન્ટર-કોન્ટિનેન્ટલ બેલેસ્ટિક મિસાઈલ (ICBM) થી વધુની રેન્જ સાથે.
- અગ્નિ-પી અને અગ્નિ-5 બેલેસ્ટિક મિસાઈલોનો ઉદ્ભવ ઈન્ટિગ્રેટેડ ગાઈડેડ મિસાઈલ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (IGMDP) માંથી થયો હતો, જેનું નેતૃત્વ 1980ના દાયકાની શરૂઆતમાં ભૂતપૂર્વ DRDO વડા અને ભૂતપૂર્વ ભારતીય રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. એપીજે અબ્દુલ કલામ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.
- અગ્નિ મિસાઈલની અન્ય શ્રેણી:
- અગ્નિ I: 700-800 કિમી. ની મર્યાદા.
- અગ્નિ II: રેન્જ 2000 કિમી. કરતાં વધુ
- અગ્નિ III: 2,500 કિમી. મર્યાદા વટાવી
- અગ્નિ IV: તેની રેન્જ 3,500 કિમી છે. અને તે રોડ મોબાઈલ લોન્ચરથી ફાયર થઈ શકે છે.
- અગ્નિ V: અગ્નિ શ્રેણીની સૌથી લાંબી , 5,000 કિમીની રેન્જ સાથેની આંતર-ખંડીય બેલેસ્ટિક મિસાઈલ (ICBM) છે. કરતાં વધુ.

તાજેતરમાં પરીક્ષણ કરાયેલ મિસાઈલો

- બ્રહ્મોસ સુપરસોનિક ક્રૂઝ મિસાઈલ (એર વર્ઝન)
- વર્ટિકલ લોન્ચ શોર્ટ રેન્જ સરફેસ ટુ એર મિસાઈલ (VL-SRSAM)
- ઈન્ટિગ્રેટેડ ગાઈડેડ મિસાઈલ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (IGMDP)
- તેની સ્થાપનાનો વિચાર પ્રખ્યાત વૈજ્ઞાનિક ડૉ. એપીજે અબ્દુલ કલામે આપ્યો હતો. તેનો ઉદ્દેશ મિસાઈલ ટેકનોલોજીના

ક્ષેત્રમાં આત્મનિર્ભરતા હાંસલ કરવાનો હતો. તે વર્ષ 1983 માં ભારત સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું અને માર્ચ 2012 માં પૂર્ણ થયું હતું.

- આ પ્રોગ્રામ હેઠળ વિકસિત 5 મિસાઈલો (PATNA) છે:
- પૃથ્વી: ટૂંકી અંતરની બેલેસ્ટિક મિસાઈલ સપાટીથી સપાટી પર પ્રહાર કરવા સક્ષમ છે.
- અગ્નિ: સપાટીથી સપાટી પર પ્રહાર કરવા સક્ષમ મધ્યમ રેન્જની બેલેસ્ટિક મિસાઈલ, એટલે કે અગ્નિ (1,2,3,4,5).
- ત્રિશુલ: ટૂંકી અંતરની સપાટીથી હવામાં પ્રહાર કરવાની મિસાઈલ.
- નાગ: થર્ડ જનરેશન એન્ટી ટેન્ક મિસાઈલ.
- આકાશ: મધ્યમ રેન્જની સપાટીથી આકાશમાં મારનાર મિસાઈલ.
- ભારતમાં મિસાઈલ ટેકનોલોજીનો ઇતિહાસ

મિસાઈલ ટેકનોલોજી વિશે

- સ્વતંત્રતા પહેલા, ભારતના ઘણા રાજ્યો તેમની યુદ્ધ તકનીકના ભાગ રૂપે રોકેટનો ઉપયોગ કરતા હતા.
- મૈસુરના શાસક હૈદર અલીએ 18મી સદીના મધ્યમાં તેની સેનામાં લોખંડથી સજ્જ રોકેટ ઉમેરવાનું શરૂ કર્યું.
- આઝાદી સમયે ભારત પાસે કોઈ સ્વદેશી મિસાઈલ ક્ષમતા નહોતી.
- વર્ષ 1958માં સરકાર દ્વારા સ્પેશિયલ વેપન ડેવલપમેન્ટ ટીમની રચના કરવામાં આવી હતી.
- બાદમાં તેને ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ લેબોરેટરી (ડીઆરડીએલ) તરીકે વિસ્તરણ કરવામાં આવ્યું જે વર્ષ 1962માં દિલ્હીથી હૈદરાબાદમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું.
- પ્રોજેક્ટ ડેવિલની શરૂઆત 1972માં મધ્યમ રેન્જની સપાટીથી સપાટી પરની મિસાઈલ વિકસાવવા માટે કરવામાં આવી હતી.
- વર્ષ 1982 સુધી ડીઆરડીએલ દ્વારા ઈન્ટિગ્રેટેડ ગાઈડેડ મિસાઈલ્સ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (IGMDP) હેઠળ ઘણી મિસાઈલ ટેકનોલોજીઓ પર કામ કરવામાં આવ્યું હતું.

ભારત પાસે ઉપલબ્ધ મિસાઈલોના પ્રકાર

- સરફેસ-લોન્ચ સિસ્ટમ:-
- એન્ટી-ટેન્ક ગાઈડેડ મિસાઈલ:
- સાપ
- સરફેસ ટુ એર મિસાઈલ:
- આકાશ
- મધ્યમ-શ્રેણી સેમ:
- નૌકાદળ માટે MRSAM સિસ્ટમનું ઉત્પાદન પૂર્ણ થઈ ગયું છે અને નૌકાદળ દ્વારા તેનો ઓર્ડર આપવામાં આવી રહ્યો છે.
- શોર્ટ-રેન્જ સેમ:-
- નૌકાદળ માટે તેનું પ્રથમ પરીક્ષણ સફળતાપૂર્વક હાથ ધરવામાં આવ્યું છે.

- કેટલીક એર-લોન્થ સિસ્ટમ:
- હવાથી હવા:
- શસ્ત્ર
- જમીનથી હવા:
- રુદ્રમ
- બ્રહ્મોસ

ભારતની સૌથી મહત્વપૂર્ણ મિસાઈલો

- અગ્નિ (આશરે 5,000 કિ.મી. રેન્જ):
- તે ભારતની એકમાત્ર ઇન્ટર-કોન્ટિનેન્ટલ બેલિસ્ટિક મિસાઈલ (ICBM) છે, જે માત્ર થોડા જ દેશો પાસે ઉપલબ્ધ છે.
- પૃથ્વી:
- તે 350 કિ.મી. તે ટૂંકી રેન્જની સપાટીથી સપાટી મિસાઈલ છે અને તેનો વ્યૂહાત્મક ઉપયોગો છે.
- ભારત દ્વારા એપ્રિલ 2019માં એન્ટિ-સેટેલાઈટ સિસ્ટમનું પણ પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.
- પૃથ્વી ડિફેન્સ વ્હીકલ એમકે 2 નામની સંશોધિત એન્ટિ-બેલિસ્ટિક મિસાઈલનો ઉપયોગ ઓછી ઉંચાઈની કક્ષાના ઉપગ્રહને મારવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો.
- અમેરિકા, રશિયા અને ચીન પછી ભારત આ ક્ષમતા મેળવનાર બીજો દેશ છે.
- હાઈપરસોનિક ટેકનોલોજી:
- આ ટેકનોલોજીના મામલામાં અમેરિકા, રશિયા અને ચીન પછી ભારત વિશ્વનો ચોથો દેશ છે.
- 'ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઈઝેશન' એ સપ્ટેમ્બર 2020માં 'હાયપરસોનિક ટેકનોલોજી ડેમોન્સ્ટ્રેટર વ્હીકલ' (HSTDV)નું સફળતાપૂર્વક પરીક્ષણ કર્યું હતું અને તેની હાયપરસોનિક એર-બ્રેથિંગ સ્કેમજેટ ટેકનોલોજીનું નિદર્શન કર્યું હતું.
- પાકિસ્તાન અને ચીનની સરખામણીમાં ભારતની મિસાઈલ ટેકનોલોજી:

ભારત

- ઇન્ટિગ્રેટેડ ગાઈડેડ મિસાઈલ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ (IGMP) હેઠળ પહેલા 'પૃથ્વી' અને પછી 'અગ્નિ' મિસાઈલો વિકસાવવામાં આવી હતી.
- જ્યારે 'બ્રહ્મોસ' (ધ્વનિની ગતિ કરતા 2.5-3 ગણી ઝડપી) વિકસાવવામાં આવી ત્યારે તે વિશ્વની સૌથી ઝડપી મિસાઈલોમાંની એક હતી.
- ભારત અગ્નિ VI અને અગ્નિ VII પર કામ કરી રહ્યું છે, જેની રેન્જ ઘણી મોટી હશે.

ચીન અને પાકિસ્તાન

- ચીન ભારત કરતાં આગળ હોવા છતાં, ઘણા નિષ્ણાતો સહમત છે કે 'ચીન વિશેના ઘણા તથ્યો માત્ર મનોવૈજ્ઞાનિક છે'.

- ચીને પાકિસ્તાનને ટેકનોલોજી આપી છે, "પરંતુ ટેકનોલોજી મેળવવી અને તેનો વાસ્તવમાં ઉપયોગ કરવો અને પછી નીતિ બનાવવી એ સાવ અલગ છે.
- ભારત પાસે પરમાણુ મિસાઈલો છે - 'પૃથ્વી' અને 'અગ્નિ', પરંતુ તેમાંથી આગળ વ્યૂહાત્મક પરમાણુ શસ્ત્રો ભારતીય વાયુસેનાના કેટલાક ફાઈટર જેટ અથવા આર્મી બંદૂકોમાંથી છોડવામાં આવી શકે છે, જેની ટૂંકી રેન્જ લગભગ 50 કિમી છે.

ગ્રીન હાઈડ્રોજન

- કેન્દ્ર સરકાર સૌર ઊર્જાનો ઉપયોગ કરીને ગંદા પાણીમાંથી 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન ઈંધણ'નો ઉપયોગ કરવાની યોજના બનાવી રહી છે. 'ઈલેક્ટ્રોલાઈઝર'નો ઉપયોગ કરીને આ શક્ય બની શકે છે.

પ્રક્રિયા:

- 'ફૂટોપ સોલાર'નો ઉપયોગ કરીને 'સોલિડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ'ને અલગ કરીને આપણે ઈલેક્ટ્રોલાઈઝરની મદદથી 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' બનાવી શકીએ છીએ. તેના ઉત્પાદનમાં વીજળી અને પાણીનો ખર્ચ નહિવત હશે. આ ઈંધણનો ઉપયોગ આપણે રેલવે એન્જિન, સિમેન્ટ અને કેમિકલ કંપનીઓમાં કોલસાની જગ્યાએ પણ કરી શકીએ છીએ.

પડકારો:

- દેશમાં 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન'ના ઉપયોગ માટેનો માર્ગ હજુ સ્પષ્ટ નથી અને હાલમાં 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન'નું ઉત્પાદન પણ 'ગ્રે હાઈડ્રોજન' કરતાં થોડું મોંઘું છે.
- દેશમાં 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' માટેનો રસ્તો હજુ સ્પષ્ટ નથી અને હાલમાં 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન'નું ઉત્પાદન 'ગ્રે હાઈડ્રોજન' કરતાં થોડું મોંઘું છે.

ગ્રીન હાઈડ્રોજન શું છે?

- રિન્યુએબલ/નવીનીકરણીય એનર્જીનો ઉપયોગ કરીને 'ઈલેક્ટ્રોલિસિસ' દ્વારા ઉત્પાદિત હાઈડ્રોજનને 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તેમાં કાર્બનનો કોઈ અંશ હોતો નથી.

ગ્રીન હાઈડ્રોજનનું મહત્વ:

- 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' ઊર્જા ભારત માટે તેના 'રાષ્ટ્રીય રીતે નિર્ધારિત યોગદાન' (INDC) લક્ષ્યોને પૂર્ણ કરવા અને પ્રાદેશિક અને રાષ્ટ્રીય ઊર્જા સુરક્ષા, એક્સેસ અને ઉપલબ્ધતાને સુનિશ્ચિત કરવા માટે મહત્વપૂર્ણ છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- ગ્રીન હાઇડ્રોજન ઊર્જા સંગ્રહ વિકલ્પ તરીકે સેવા આપી શકે છે, જે ભવિષ્યમાં પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાના તફાવતને દૂર કરવા માટે મહત્વપૂર્ણ હશે.
- પરિવહનના સંદર્ભમાં, ગ્રીન હાઇડ્રોજનનો ઉપયોગ લાંબા અંતરની મુસાફરી અથવા શહેરોની અંદર અથવા રાજ્યો વચ્ચે, રેલ્વે, મોટા જહાજો, બસો અથવા ટ્રકો વગેરે વચ્ચે નૂર પરિવહન માટે થઈ શકે છે.

ગ્રીન હાઇડ્રોજનનો ઉપયોગ:

- એમોનિયા અને મિથેનોલ જેવા લીલા રસાયણોનો સીધો ઉપયોગ હાલની જરૂરિયાતો જેમ કે ખાતર, પરિવહન, શક્તિ, રસાયણો, શિપિંગ વગેરે માટે થઈ શકે છે.
- CGD નેટવર્કમાં 10 ટકા સુધીનું ગ્રીન હાઇડ્રોજન મિશ્રણ વ્યાપક અપનાવવા માટે લાગુ કરી શકાય છે.

લાભ:

- ગ્રીન હાઇડ્રોજન ઊર્જા સંગ્રહ માટે ખનિજો અને દુર્લભ-પૃથ્વી તત્વ આધારિત બેટરીઓ પર નિર્ભરતા ઘટાડવામાં મદદ કરશે.
- નવીનીકરણીય ઊર્જા કે જે ગ્રીડ દ્વારા સંગ્રહિત અથવા ઉપયોગમાં લઈ શકાતી નથી તેનો ઉપયોગ હાઇડ્રોજન ઉત્પન્ન કરવા માટે કરી શકાય છે.

જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ

- તાજેતરમાં, નાસાએ 24 ડિસેમ્બરે 'જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ' (JWST) લોન્ચ કરવાની જાહેરાત કરી છે.
- JWST, વિશ્વની અગ્રણી અવકાશ વિજ્ઞાન વેધશાળા, હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપનું સ્થાન લેશે, જે ત્રણ દાયકાથી વધુ સમયથી કાર્યરત નાસાના મુખ્ય ટેલિસ્કોપ છે.

જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ (JWST) વિશે:

- JWST એ અમેરિકન સ્પેસ એજન્સી (NASA), યુરોપિયન સ્પેસ એજન્સી અને કેનેડિયન સ્પેસ એજન્સીનું સંયુક્ત સાહસ છે.
- 'જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ' એ અવકાશમાં પરિભ્રમણ કરતી ઈન્ફ્રારેડ વેધશાળા છે, જેમાં લાંબી તરંગલંબાઈ કવરેજ અને વધુ સારી સંવેદનશીલતા છે, જે 'હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ'ના કાર્યોને સમર્થન આપશે અને તેની શોધો વિસ્તરણ કરશે.
- અગાઉ, JWST ને NGST (ન્યુ જનરેશન સ્પેસ ટેલિસ્કોપ) તરીકે ઓળખવામાં આવતું હતું, ત્યારબાદ વર્ષ 2002 માં તેનું નામ બદલીને નાસાના ભૂતપૂર્વ પ્રશાસક 'જેમ્સ વેબ' રાખવામાં આવ્યું હતું.

GUJARAT PUBLIC SERVICE COMMISSION

GPSC

GPSCની એકઝામ પેટર્ન સમજવાની એકમાત્ર માસ્ટર કી

GPSC CLASS 1/2, STI, PI,
Dy. SO, Dy. MAMLATDAR,
A.O., GUJ ENGINEERING SERVICE,
તથા લેકચરર અને આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસરના
પેપરોનો સમાવેશ

અગાઉની પરીક્ષાઓના પ્રશ્નોનો ગ્રંથ

TOTAL QUESTIONS **7700+**

2017 થી લઈ 2020 સુધીના પેપરોનો સમાવેશ

ICE®
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

સંપાદક
મૌલિક ગોધિયા

LATEST EDITION

- તે 6.5 મીટર પ્રાઈમરી મિરર સાથેનું એક મોટું ઈન્ફ્રારેડ ટેલિસ્કોપ હશે.

દૂરબીનનો હેતુ અને કાર્યો:

- 'જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ' (JWST) બિગ બેંગ પછી રચાયેલા પ્રથમ તારાઓ અને આકાશગંગાઓને શોધવા અને તારાઓની આસપાસના ગ્રહોના પર્યાવરણનો અભ્યાસ કરવાના હેતુથી બનાવવામાં આવ્યું છે.
- આ ટેલિસ્કોપ બ્રહ્માંડમાં ઊંડા અવલોકનો કરશે અને 'હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ' સાથે કામ કરશે.
- ટેલિસ્કોપ 22-મીટર (ટેનિસ કોર્ટ-કદની) સોલર શિલ્ડ અને 6.5-મીટર પહોળાઈના અરીસાઓ અને ઈન્ફ્રારેડ ક્ષમતાઓથી સજ્જ સાધનોથી સજ્જ હશે.
- વૈજ્ઞાનિકોને આશા છે કે બ્રહ્માંડનું આ 'સેટ-અપ' 13.5 અબજ વર્ષ પહેલાં બનેલી બિગ બેંગ ઘટનાના પરિણામે બનેલી પ્રથમ આકાશગંગાને પણ જોઈ શકશે.

બ્રમણકક્ષા:

- હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ લગભગ 570 કિમીની ઊંચાઈએ પૃથ્વીની આસપાસ પરિભ્રમણ કરે છે.
- 'જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ' વાસ્તવમાં પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા કરશે નહીં, પરંતુ તેના બદલે 1.5 મિલિયન કિમી દૂર પૃથ્વી-સન લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ 2 પર સ્થાપિત થશે.
- લેગ્રેન્જ પોઈન્ટ 2 (L 2) પર જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપનું સૌર ક્વચ સૂર્ય, પૃથ્વી અને ચંદ્રમાંથી આવતા પ્રકાશને અવરોધિત કરશે, ટેલિસ્કોપને ઠંડું રહેવામાં મદદ કરશે. 'ઈન્ફ્રારેડ ટેલિસ્કોપ' માટે ઠંડું રહેવું ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે.

ભારતે પ્રલય મિસાઈલનું પરીક્ષણ કર્યું

- 22 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, ટૂંકા અંતરની સપાટીથી સપાટી પર પ્રલય મિસાઈલની પ્રથમ સફળ પરીક્ષણ ઉડાન હાથ ધરવામાં આવી હતી.

મહત્વના મુદ્દા

- પ્રલય બેલિસ્ટિક મિસાઈલનું પરીક્ષણ ઓડિશાના દરિયાકાંઠે આવેલા ડૉ. એપીજે અબ્દુલ કલામ દ્વીપ પરથી કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ મિસાઈલે સૌથી વધુ ચોકસાઈ સાથે લક્ષ્યને નિશાન બનાવ્યું હતું.

પ્રલય

- પ્રલય એ સરફેસ-ટુ-સર્ફેસ, શોર્ટ-રેન્જ બેલિસ્ટિક મિસાઈલ (SRBM) છે. આ મિસાઈલ એ એક્ઝોએટમોસ્ફેરિક

ઈન્ટરસેપ્ટર મિસાઈલ પૃથ્વી ડિફેન્સ વ્હીકલ (PDV) અને પ્રહાર ટેક્ટિકલ મિસાઈલ માટે વિકસિત ટેકનોલોજીનું મિશ્રણ છે. પ્રલયને વિકસાવવાના પ્રોજેક્ટને માર્ચ 2015માં રૂ. 332.88 કરોડના ખર્ચ સાથે મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્રલયની વિશેષતાઓ

- પ્રલય 150 થી 500 કિલોમીટરની રેન્જમાં આશરે 10 મીટર કે તેથી ઓછી ચોકસાઈ સાથે લક્ષ્યને નષ્ટ કરી શકે છે.
- તેને મોબાઈલ લોન્ચરથી લોન્ચ કરી શકાય છે.
- તેમાં માર્ગદર્શન સિસ્ટમ છે, જેમાં અદ્યતન નેવિગેશન સિસ્ટમ અને સંકલિત એવિઓનિક્સનો સમાવેશ થાય છે.
- તે ઘન ઈંધણ મિસાઈલ છે.
- મિસાઈલ એન્ટી-બેલિસ્ટિક મિસાઈલ (ABM) ઈન્ટરસેપ્ટરને હરાવવા માટે મેન્યુવરેબલ રીએન્ટ્રી વ્હીકલ (MaRV) નો ઉપયોગ કરવામાં સક્ષમ છે.
- તે 350 કિગ્રાથી 700 કિગ્રાના વોરહેડ લઈ જઈ શકે છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઈઝેશન (DRDO) એ 2015 ની આસપાસ પ્રોજેક્ટ વિકસાવવાનું શરૂ કર્યું. આ મિસાઈલને પાછળથી પ્રલય નામ આપવામાં આવ્યું.

બેલિસ્ટિક મિસાઈલ

- બેલેસ્ટિક મિસાઈલો એક અથવા વધુ હથિયારોને પૂર્વનિર્ધારિત લક્ષ્ય સુધી પહોંચાડવા માટે બેલિસ્ટિક માર્ગને અનુસરે છે. બેલેસ્ટિક શસ્ત્રો માત્ર ટૂંકા ગાળામાં જ માર્ગદર્શન આપે છે. ટૂંકા અંતરની બેલેસ્ટિક મિસાઈલો પૃથ્વીના વાતાવરણમાં રહે છે. બીજી તરફ, ઈન્ટરકોન્ટિનેન્ટલ બેલિસ્ટિક મિસાઈલ્સ (ICBMs) ને પેટા-ઓર્બિટલ માર્ગ પર લોન્ચ કરવામાં આવે છે.

'કૃત્રિમ સૂર્ય': ચીનનો નવો પ્રયોગ

- ચીને તેના "કૃત્રિમ સૂર્ય" ને આગળ વધારવા માટે ન્યુક્લિયર ફ્યુઝન પ્રયોગ હાથ ધર્યો છે.

મહત્વના મુદ્દા

- હેફેઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફિઝિક્સ દ્વારા ડિસેમ્બર 2021માં એક્સપેરિમેન્ટલ એડવાન્સ્ડ સુપરકન્ડક્ટિંગ ટોકમાક (EAST) હીટિંગ સિસ્ટમ શરૂ કરવામાં આવી હતી.
- પૂર્વ હીટિંગ સિસ્ટમનો ઉપયોગ કૃત્રિમ સૂર્ય અથવા સહાયક હીટિંગ સિસ્ટમને 'ગરમ અને વધુ ટકાઉ' બનાવવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે કરવામાં આવ્યો હતો.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- ચીને ટોકમાક નામના મોટા ડોનટ આકારના ઈન્સ્ટોલેશન પર લગભગ 6 બિલિયન યુઆન ખર્ચ્યા હતા.
- ટોકમાક હાઇડ્રોજન આઇસોટોપ્સને પ્લાઝમામાં ઉકાળવા માટે અત્યંત ઊંચા તાપમાનનો ઉપયોગ કરે છે અને પછી ઊર્જા છોડવા માટે તેમને એકસાથે ફ્યુઝ કરે છે.
- જો છોડેલી ઊર્જાનો ઉપયોગ કરી શકાય, તો તેને માત્ર થોડી માત્રામાં બળતણની જરૂર પડશે અને તે કોઈપણ કિરણોત્સર્ગી કચરો બનાવશે નહીં.

પૃષ્ઠભૂમિ

- ઈસ્ટ સિસ્ટમ ન્યુક્લિયર ફ્યુઝનની પ્રક્રિયાની નકલ કરે છે, જે 2006માં શરૂ થઈ હતી.
- આ પ્રયોગ જૂન 2021માં 160 મિલિયન ડિગ્રી સેલ્સિયસના તાપમાને પહોંચીને રેકોર્ડ તોડ્યો હતો, જે સૂર્ય કરતાં દસ ગણો વધુ ગરમ હતો.

Experimental Advanced Superconducting

Tokamak (EAST)

- EAST એ સુપરકન્ડક્ટીંગ ટોકામેક મેગ્નેટિક ફ્યુઝન એનર્જી રિએક્ટર છે જે ચીનના હેફેઈમાં સ્થિત છે. ચાઈનીઝ એકેડેમી ઓફ સાયન્સ માટે હેફેઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફિઝિક્સ દ્વારા આ પ્રયોગો કરવામાં આવી રહ્યા છે. તે 2006 થી કાર્યરત છે. EAST એ સુપરકન્ડક્ટીંગ ટોરોઇડલ અને પોલીઓઇડલ મેગ્નેટનો ઉપયોગ કરનાર પ્રથમ ટોકમાક છે.
- EAST પ્રયોગ ચીનના પ્રથમ સુપરકન્ડક્ટીંગ ટોકમાક ઉપકરણ, જેને HT-7 કહેવાય છે, પછી મોડલ કરવામાં આવ્યો હતો. તે 1990 ના દાયકામાં ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્લાઝમા ફિઝિક્સ દ્વારા રશિયાના સહયોગથી બનાવવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રોજેક્ટ 1996 માં પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે તેને 1998 માં મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેનું બાંધકામ માર્ચ 2006માં પૂર્ણ થયું હતું. પ્રથમ પ્લાઝમા સપ્ટેમ્બર 2006 માં હસ્તગત કરવામાં આવ્યો હતો.

ITER પ્રોજેક્ટ

- ચીન ITER પ્રોજેક્ટનું સભ્ય છે. આ સૌથી મહત્વકાંક્ષી પ્રોજેક્ટ છે જેના માટે 35 દેશોએ સહયોગ કર્યો છે. આ પ્રોજેક્ટ ફ્રાન્સમાં વિકસાવવામાં આવી રહ્યો છે. આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ દેશો વિશ્વના સૌથી મોટા ટોકમાકનું નિર્માણ કરી રહ્યા છે. ટોકમાક એ ચુંબકીય ફ્યુઝન ઉપકરણ છે જે ઊર્જાના વિશાળ અને કાર્બન-મુક્ત સ્ત્રોત તરીકે ફ્યુઝનની શક્યતાને સાબિત કરવા માટે રચાયેલ છે. તે સમાન સિદ્ધાંત પર આધારિત છે જે સૂર્ય અને તારાઓને શક્તિ આપે છે.

જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ મિશન

- નાસા “જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ મિશન” નામના તેના બહુપ્રતીક્ષિત નેક્સ્ટ જનરેશન સ્પેસ ટેલિસ્કોપ મિશનને લોન્ચ કરવા માટે તૈયાર છે. તે Arianespace દ્વારા સંચાલિત Ariane 5 રોકેટ પર લોન્ચ કરવામાં આવશે.

જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ (JWST)

- JWST પર દાયકાઓથી કામ ચાલી રહ્યું છે. તે નાસા, કેનેડિયન સ્પેસ એજન્સી (CSA) અને યુરોપિયન સ્પેસ એજન્સી (ESA) દ્વારા સંયુક્ત રીતે વિકસાવવામાં આવી છે. નાસાના ફ્લેગશિપ એસ્ટ્રોફિઝિક્સ મિશન તરીકે, તે હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપનું સ્થાન લેશે. તે 25 ડિસેમ્બર, 2021 ની આસપાસ Ariane ફ્લાઇટ VA256 દરમિયાન લોન્ચ કરવામાં આવશે. JWST નું પ્રાથમિક અરીસો, ઓપ્ટિકલ ટેલિસ્કોપ તત્વ, 18 હેક્સાગોનલ મિરર સેગમેન્ટ્સ ધરાવે છે. આ વિભાગો ગોલ્ડ પ્લેટેડ બેરિલિયમથી બનેલા છે.

મિશન હેતુ

- JWST મિશન હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ કરતાં વધુ સારું ઈન્ફ્રારેડ રિઝોલ્યુશન અને સંવેદનશીલતા પ્રદાન કરશે. તે ખગોળશાસ્ત્ર અને બ્રહ્માંડ વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રોમાં તપાસની વિશાળ શ્રેણીને સક્ષમ કરશે, જેમાં અવકાશમાં કેટલીક સૌથી દૂરની ઘટનાઓ અને પદાર્થોનું અવલોકન, જેમ કે પ્રથમ તારાવિશ્વોની રચના અને સંભવિત રીતે વસવાટ કરી શકાય તેવા ગ્રહોની વિગતવાર વાતાવરણીય લાક્ષણિકતાઓનો સમાવેશ થાય છે.

એરિયન ફ્લાઇટ VA256

- આ 256મું એરિયન મિશન છે. આ મિશન જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપને અવકાશમાં લોન્ચ કરશે. Ariane 5 એ હેવી-લિફ્ટ બે-સ્ટેજ રોકેટ છે જેમાં બે ઘન ઈંધણ બૂસ્ટરનો સમાવેશ થાય છે. વાહનનું કુલ લોન્ચ માસ અંદાજે 7,70,000 કિલોગ્રામ છે. તેનું એકમાત્ર પેલોડ જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ (JWST) છે.

66 મિલિયન વર્ષ જૂનો ડાયનાસોર ભૂણ

- દક્ષિણ ચીનના ગાન્ઝોઉમાં 66 મિલિયન વર્ષ જૂનો ડાયનાસોર ભૂણ મળી આવ્યો છે.

મહત્વના મુદ્દા

- આ ગર્ભ દાંત વગરનો થેરોપોડ ડાયનાસોર અથવા ઓવિરાપ્ટોરોસોર હોવાનું માનવામાં આવે છે.
- તેનું નામ બેબી ચિંગલિયાંગ રાખવામાં આવ્યું છે.
- આ ગર્ભની શોધથી સંશોધકોને ડાયનાસોર અને આધુનિક પક્ષીઓ વચ્ચેની કડી વિશે વધુ સમજણ મળી છે.
- અશ્મિ પ્રદાન કરે છે કે, ગર્ભ “ટકીંગ” તરીકે ઓળખાતી વક્ક સ્થિતિમાં હતો. આ વર્તન પક્ષીઓમાં ઈંડામાંથી બહાર આવવાના થોડા સમય પહેલા જોવા મળે છે. તે એ પણ સૂચવે છે કે આધુનિક પક્ષીઓમાં ટકીંગની વર્તણૂક વિકસિત થઈ છે અને તે તેમના ડાયનાસોરના પૂર્વજોમાંથી ઉદ્ભવી છે.

ઓવિરાપ્ટોરોસોર્સ

- ઓવિરાપ્ટોરોસોર પીંછાવાળા ડાયનાસોર હતા જે આજના એશિયા અને ઉત્તર અમેરિકામાં લેટ ક્રેટેસિયસ સમયગાળા દરમિયાન લગભગ 100 મિલિયનથી 66 મિલિયન વર્ષો પહેલા રહેતા હતા.

બેબી ચિંગલિયાંગ

- બેબી ચિંગલિયાંગની લંબાઈ માથાથી પૂંછડી સુધી 27 સે.મી. તે ચીનના ચિંગલિયાંગ સ્ટોન નેચર હિસ્ટ્રી મ્યુઝિયમમાં 6.7-ઈચ-લાંબા ઈંડાની અંદર છે. આ ઈંડાને સૌપ્રથમ 2000 માં ખોલવામાં આવ્યું હતું અને 10 વર્ષ સુધી સ્ટોરેજમાં રાખવામાં આવ્યું હતું.

ગુરુના ચંદ્ર ગેનીમીડ નજીક કેપ્ચર કરાયેલો અવાજ જાહેર

- ગુરુના ચંદ્ર ગેનીમીડ નજીક નાસાએ જુનો મિશન દ્વારા રેકોર્ડ કરાયેલો અવાજ બહાર પાડ્યો હતો.

મહત્વના મુદ્દા

- જુનોએ સૂર્યમંડળના સૌથી મોટા ચંદ્ર પર પોતાના ફ્લાયબાયથી ડેટા પરત મોકલ્યો.
- નાસાએ જુનોના વેવ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ દ્વારા કેપ્ચર કરાયેલ 50-સેકન્ડનો ઓડિયો ટ્રેક રિલીઝ કર્યો.
- ઓડિયો ટ્રેક બનાવવા માટે, વૈજ્ઞાનિકોએ કેપ્ચર કરેલી ફ્રીક્વન્સીને ઓડિયો રેન્જમાં ટ્રાન્સફર કરી.
- અવકાશયાનનો સૌથી નજીકનો અભિગમ
- સૌથી નજીકના અભિગમ દરમિયાન, જુનો ગેનીમીડની સપાટીથી 1,038 કિલોમીટરની અંદર હતું. તેણે 67,000 કિલોમીટર પ્રતિ કલાકના સાપેક્ષ વેગથી પ્રવાસ કર્યો.

ગેનીમીડ

- ગેનીમીડ એ ગુરુનો ઉપગ્રહ (ચંદ્ર) છે. તે સૌથી મોટો અને સૌથી વિશાળ ચંદ્ર તેમજ સૌરમંડળનો નવમો સૌથી મોટો પિંડ છે. ગેનીમીડ એ વાતાવરણ વિનાનો સૌથી મોટો ચંદ્ર છે. તેનો વ્યાસ 5,268 કિમી છે અને આ રીતે તે બુધ ગ્રહ કરતાં દળમાં 26% મોટો છે. તે એકમાત્ર ચંદ્ર છે જે ચુંબકીય ક્ષેત્ર ધરાવે છે.

ભ્રમણકક્ષા

- ગેનીમીડ લગભગ સાત દિવસમાં ગુરુની પરિક્રમા કરે છે.

જુનો મિશન

- જુનો એ નાસાની અવકાશ તપાસ છે જે ગુરુ ગ્રહને સાથે સંબંધિત છે. તે લોકહીડ માર્ટિન દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું હતું. આ અવકાશયાન નાસાની જેટ પ્રોપલ્શન લેબોરેટરી દ્વારા સંચાલિત છે. ન્યૂ ફ્રન્ટીયર્સ પ્રોગ્રામના ભાગરૂપે કેપ કેનાવેરલ એર ફોર્સ સ્ટેશનથી ઓગસ્ટ 2011માં તેને લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. ગુરુની વૈજ્ઞાનિક તપાસ શરૂ કરવા માટે અવકાશયાન જુલાઈ 2016 માં ગુરુની ધ્રુવીય ભ્રમણકક્ષામાં પ્રવેશ્યું હતું. જુનો એ ગુરુની પરિક્રમા કરનાર બીજું અવકાશયાન છે. પ્રથમ અવકાશયાન પરમાણુ સંચાલિત ગેલિલિયો ઓર્બિટર હતું, જે 1995 થી 2003 સુધી કાર્યરત હતું.

“માઈક્રોએજ” પ્રયોગ શું છે?

- “માઈક્રોએજ” નામનો પ્રયોગ ફ્લોરિડાના કેનેડી સ્પેસ સેન્ટરથી સ્પેસએક્સ ફાલ્કન 9 રોકેટ પર ઈન્ટરનેશનલ સ્પેસ સ્ટેશન પર લોન્ચ કરવામાં આવશે.

મહત્વના મુદ્દા

- માઈક્રોએજ પ્રયોગ લોકોને લાંબુ અને સ્વસ્થ જીવન જીવવામાં મદદ કરશે.
- આ પ્રયોગ હેઠળ માનવ કોષોને અવકાશમાં મોકલવામાં આવશે.
- આ પ્રયોગ ફ્લોરિડાના કેનેડી સ્પેસ સેન્ટરથી અવકાશમાં લોન્ચ કરવામાં આવશે.

કોષોને અવકાશમાં કેવી રીતે મોકલવામાં આવશે?

- માનવ કોષો નાના 3D કન્ટેનરમાં મૂકવામાં આવે છે. આ કોષો અવકાશમાં પહોંચ્યા પછી ઈલેક્ટ્રિકલી ઉત્તેજિત થશે. વિદ્યુત ઉત્તેજના સ્નાયુ પેશીમાં સંકોચન પ્રેરિત કરવામાં મદદ કરશે. આ પ્રયોગ વૈજ્ઞાનિકોને કોષોની વધુ નજીકથી તપાસ કરવામાં મદદ કરશે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

આ કોષોનું વિશ્લેષણ કોણ કરશે?

- વિવરપૂલ યુનિવર્સિટીના સંશોધકો દ્વારા આ કોષોનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવશે. સંશોધન માટે યુકે સ્પેસ એજન્સી દ્વારા ભંડોળ પૂરું પાડવામાં આવશે. યુકે સ્પેસ એજન્સીએ પ્રયોગ માટે 1.2 મિલિયન પાઉન્ડ આપ્યા છે.

આનો ઉપયોગ શા માટે થઈ રહ્યો છે?

- જાણીતું છે કે અવકાશયાત્રીઓ અવકાશમાં ઝડપથી સ્નાયુ સમૂહ ગુમાવે છે. આનાથી અટકળો શરૂ થઈ છે કે શું તે ત્વરિત વૃદ્ધત્વની ઘટના છે. સ્પેસ સ્ટેશન પર અવકાશયાત્રીઓ સમાન સમસ્યાનો સામનો કરે છે. સ્પેસ સ્ટેશન પર દરેક અવકાશયાત્રી દિવસમાં 2.5 કલાક કસરત કરે છે. આ હોવા છતાં, તેઓ સ્નાયુ સમૂહની નોંધપાત્ર માત્રા ગુમાવે છે. પૃથ્વી પર પાછા ફર્યા પછી, તેઓને થોડો સમય ચાલવું મુશ્કેલ લાગે છે.

કંટ્રોલ એરિયલ ડિલિવરી સિસ્ટમ

- ડિકેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન (DRDO) એ 19 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ કંટ્રોલ એરિયલ ડિલિવરી સિસ્ટમનું પ્રદર્શન કર્યું.

મહત્વના મુદ્દા

- આ કંટ્રોલ એર ડિલિવરી સિસ્ટમનું ઉડાન પ્રદર્શન એરિયલ ડિલિવરી રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ (ADRDE) દ્વારા દર્શાવવામાં આવ્યું હતું.
- આ સિસ્ટમની ક્ષમતા 500 કિગ્રા છે.
- આ સિસ્ટમનું નિદર્શન ડ્રોપ ઝોન, માલપુરા ખાતે 5000 મીટરની ઉંચાઈ પરથી કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ સિસ્ટમ AN32 એરક્રાફ્ટમાંથી પેરા ડ્રોપ કરવામાં આવી હતી. તે પછી, તેને સ્વાયત્ત મોડમાં પૂર્વનિર્ધારિત લેન્ડિંગ પોઈન્ટ પર લઈ જવામાં આવ્યું હતું.
- ભારતીય સેના અને ભારતીય વાયુસેનાના 11 પેરાટ્રૂપર્સે આ સિસ્ટમને હવામાં અનુસરી અને એકસાથે ઉતર્યા.

'CADS-500' શું છે?

- CADS-500 નો ઉપયોગ પૂર્વનિર્ધારિત સ્થાન પર 500 કિગ્રા સુધીનો પેલોડ પહોંચાડવા માટે થાય છે. તે આવી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવા માટે રામ એર પેરાશૂટ (RAP) ની દાવપેચ ક્ષમતાઓનો ઉપયોગ કરે છે. તે તેની ફ્લાઈટ દરમિયાન ટોચની માહિતી મેળવવા માટે ગ્લોબલ પોઝિશનિંગ સિસ્ટમનો પણ ઉપયોગ કરે છે.

ADRDE (એરિયલ ડિલિવરી રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ)

- તે આગ્રા, ઉત્તર પ્રદેશમાં સ્થિત DRDO ની પ્રયોગશાળા છે. ARDE ના સંશોધન ક્ષેત્રોમાં ભારે ભાર છોડવા માટેની પ્રણાલીઓના વિકાસ, ટોલ ટાર્ગેટ, બ્રેક પેરાશૂટ, એરોસ્ટેટ્સ અને એરક્રાફ્ટ એરેસ્ટર બેરિયર્સ સમાવેશ થાય છે. તાજેતરના સમયમાં ARDE દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા મહત્વના પ્રોજેક્ટ્સમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:
- શસ્ત્ર વિતરણ પેરાશૂટ
- બલૂન બેરેજ અને સર્વેલન્સ સિસ્ટમ
- જગ્યા પુનઃપ્રાપ્તિ પેરાશૂટ

મોરમુગાઓનું પ્રથમ દરિયાઈ પરીક્ષણ

- 19 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, ભારતીય નૌકાદળે અરબી સમુદ્રમાં ભારતીય નૌકાદળના સ્વદેશી રીતે નિર્મિત સ્ટેલ્થ ડિસ્ટ્રોયર મોરમુગાઓનું પ્રથમ સમુદ્ર પરીક્ષણ હાથ ધર્યું.

મહત્વના મુદ્દા

- આ યુદ્ધજહાજ પ્રોજેક્ટ P-15B હેઠળ બનાવવામાં આવ્યું છે.
- તેનો વિકાસ પોર્ટુગીઝ શાસનમાંથી ગોવાની મુક્તિની 60મી વર્ષગાંઠ સાથે એકરૂપ છે.
- પ્રોજેક્ટ P-15B હેઠળ બનાવવામાં આવી રહેલું મોરમુગાઓ બીજું સ્વદેશી સ્ટેલ્થ ડિસ્ટ્રોયર છે.
- તે 2022 ના મધ્યમાં કાર્યરત થવાની સંભાવના છે.

મોરમુગાઓ કોણ બનાવી રહ્યું છે?

- સ્ટેલ્થ ડિસ્ટ્રોયર મોરમુગાઓ મઝગાંવ ડોક શિપબિલ્ડર્સ લિમિટેડ (MDSL) ખાતે બનાવવામાં આવી રહ્યું છે.
- P-15B પ્રોજેક્ટ હેઠળનું પ્રથમ જહાજ
- INS વિશાખાપટ્ટનમ P-15B પ્રોજેક્ટ હેઠળ બનાવવામાં આવેલ પ્રથમ જહાજ હતું. આ જહાજને 21 નવેમ્બર, 2021ના રોજ મુંબઈ ખાતે ભારતીય નૌકાદળમાં સામેલ કરવામાં આવ્યું હતું.

ભારતનો ડિસ્ટ્રોયર કન્સ્ટ્રક્શન પ્રોગ્રામ

- ભારતનો સ્વદેશી વિનાશક નિર્માણ કાર્યક્રમ 1990 ના દાયકાના અંતમાં ત્રણ દિલ્હી-ક્લાસ (P-15 વર્ગ) યુદ્ધ જહાજો સાથે શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. આ પછી ત્રણ કોલકાતા-ક્લાસ (P-15A) ડિસ્ટ્રોયર હતા.

પ્રોજેક્ટ P-15B

- આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ વિશાખાપટ્ટનમ, મોરમુગાઓ, ઈન્દ્રાલ અને સુરત એમ કુલ ચાર યુદ્ધ જહાજોનું આયોજન કરવામાં

આવ્યું છે. આ ગાઈડેડ મિસાઈલ ડિસ્ટ્રોયર્સ મઝાગોન ડોક શિપબિલ્ડર્સ લિમિટેડ, મુંબઈ ખાતે નિર્માણાધીન છે. આ જહાજો માટેનો કરાર 2011માં થયો હતો. આ જહાજો વિશ્વમાં સૌથી વધુ તકનીકી રીતે અદ્યતન માર્ગદર્શિત મિસાઈલ વિનાશકમાં ગણવામાં આવે છે. તેમાં અત્યાધુનિક શસ્ત્રો અથવા સેન્સર પેકેજો, ઉચ્ચ સ્તરના ઓટોમેશન અને અદ્યતન સ્ટીલ્થ સુવિધાઓ જેવી સુવિધાઓનો સમાવેશ થાય છે.

P-15B જહાજોની વિશેષતાઓ

- P-15B જહાજો લાંબા અંતરની સપાટી-થી-એર મિસાઈલો (SAMs) અને બ્રહ્મોસ સુપરસોનિક ક્રૂઝ મિસાઈલોથી સજ્જ છે. તે વિવિધ સ્વદેશી શસ્ત્ર પ્રણાલીઓ જેવી કે મધ્યમ શ્રેણીના SAM, સ્વદેશી એન્ટિ-સબમરીન રોકેટ લોન્ચર, સ્વદેશી ટોર્પિડો ટ્યુબ લોન્ચર અને 76-mm સુપર રેપિડ ગન માઉન્ટથી પણ સજ્જ છે.

પ્રોજેક્ટ ચાર જહાજો

- વિશાખાપટ્ટનમ: તે નવેમ્બર 2021 માં ભારતીય નૌકાદળને આપવામાં આવ્યું હતું.
- મોર્મુગાઓ: તે 2016 માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું અને તાજેતરમાં જ હાર્બર ટ્રાયલ કરવામાં આવ્યું હતું.
- ઈમ્ફાલ: તે 2019 માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. હાલમાં, તે આઉટફિટિંગના અદ્યતન તબક્કામાં છે.
- સુરત: આ જહાજને 2022માં લોન્ચ કરવામાં આવશે.

LogiXtics હેકાથોન

- ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર પ્રમોશન ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ઈન્ટરનલ ટ્રેડ (DPIIT) એ લોજિસ્ટિક્સ ઉદ્યોગના લાભ માટે વધુ વિચારોને કાઉન્સેલ કરવા માટે 'LogiXtics' નામનું યુનિફાઈડ લોજિસ્ટિક્સ ઈન્ટરફેસ પ્લેટફોર્મ (ULIP) હેકાથોન શરૂ કર્યું.
- યુનિફાઈડ લોજિસ્ટિક્સ ઈન્ટરફેસ પ્લેટફોર્મ (ULIP) હેકાથોન
- ULIP ને સમગ્ર ભારતમાં કાર્યક્ષમતા વધારવા અને લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચ ઘટાડવા માટે ડિઝાઇન કરવામાં આવી છે. આ ઉદ્દેશ્યને પારદર્શક પ્લેટફોર્મ બનાવીને ઘટાડવામાં આવશે જે તમામ હિતધારકોને વાસ્તવિક સમયની માહિતી પ્રદાન કરશે.
- નીતિ આયોગ અને અટલ ઈનોવેશન મિશન દ્વારા યુલિપ હેકાથોન લોજીક્સટીક્સનું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે.
- તે NICDC લોજિસ્ટિક્સ ડેટા બેંક સર્વિસ લિમિટેડ (NLDSL) અને નેશનલ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ કોરિડોર ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન (NICDC) દ્વારા પણ સપોર્ટેડ છે.
- ULIP ની કલ્પના લોજિસ્ટિક્સ સેક્ટરમાં એક ટેકનોલોજી પ્લેટફોર્મ તરીકે કરવામાં આવી હતી.

ULIP નો હેતુ

- ULIP ને તમામ હિતધારકોને વાસ્તવિક સમયની માહિતી પૂરી પાડવા માટે એક ટેકનોલોજી પ્લેટફોર્મ તરીકે વિકસાવવામાં આવી રહ્યું છે.
- આ સિલોસમાં કામ કરતા બહુવિધ મંત્રાલયો અથવા વિભાગોની હાલની સિસ્ટમ્સમાં મલ્ટિ-મોડલ ટ્રાન્સપોર્ટની દૃશ્યતાને એકીકૃત કરશે.
- ULIP લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચમાં ઘટાડો કરીને અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં ભારતની સ્પર્ધાત્મકતા વધારીને લોજિસ્ટિક્સ સેક્ટરમાં પરિવર્તન લાવશે.
- ULIP PM ગતિશક્તિના ઉદ્દેશ્યને અનુરૂપ છે, જેનો ઉદ્દેશ બહુવિધ મંત્રાલયો અથવા વિભાગો વચ્ચે એકીકરણને પ્રોત્સાહન આપવા અને એક વાસ્તવિક સિંગલ વિન્ડોને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

નેશનલ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ કોરિડોર ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન

(NICDC)

- NITI આયોગે જાન્યુઆરી 2021 માં લોજિસ્ટિક્સ ડેટા બેંક પ્રોજેક્ટનો લાભ લઈને ULIPs વિકસાવવા માટે NICDC નો વિકાસ કર્યો હતો.

LogiXtics

- ULIP હેઠળ, LogiXtics દરેકને તેમના વ્યૂહાત્મક, કોર્ડિંગ અને ડોમેન કૌશલ્યોને રાષ્ટ્રીય સ્તરના પ્લેટફોર્મ પર પ્રદર્શિત કરવા માટે આમંત્રિત કરે છે જેથી ઉદ્યોગમાં વર્તમાન સમસ્યાઓને ઉકેલી શકાય. આ હેકાથોન ULIP પ્લેટફોર્મના વિઝનને હાંસલ કરવા માટે નિર્ણાયક છે.

પ્રશ્નોત્તરી

- 1) ક્ષાર્ટક પ્રોટેક્શન ઓફ રાઈટ ટુ ફ્રીડમ ઓફ રિલિજિયન બિલ, 2021 વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. લગભગ 25 વર્ષના સમયગાળા પછી જાન્યુઆરી 2021 માં ઓડિશામાં આ કવાયત હાથ ધરવામાં આવી હતી.
 2. ઓડિશામાં આવેલ ગહીરમાથા દરિયાઈ અભયારણ્ય વિશ્વમાં દરિયાઈ કાયબા માટેના સૌથી મોટા સંવર્ધન સ્થળ તરીકે જાણીતું છે.
 ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

2) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. અગાઉ, આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલયે ડ્રોન આધારિત રસી વિતરણ મોડલ લોન્ચ કર્યું હતું જેનું નામ ડ્રોન રિસ્પોન્સ એન્ડ આઉટરીચ ઈન ઘ નોર્થ ઈસ્ટ (i-ડ્રોન) હતું.
2. તેનો ઉપયોગ કૃષિના ઘણા ક્ષેત્રોમાં થઈ શકે છે અને તે ક્ષેત્રની અંદર રસાયણોના એકંદર વપરાશમાં ઘટાડો સુનિશ્ચિત કરશે એટલું જ નહીં પરંતુ ઓપરેટરોની સલામતીનું પણ ધ્યાન રાખશે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

3) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. અગ્નિ I: 700-800 કિમી. ની મર્યાદા.
2. અગ્નિ II: રેન્જ 2000 કિમી. કરતાં વધુ.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

4) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. CGD નેટવર્કમાં 50 ટકા સુધીનું ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશ્રણ વ્યાપક અપનાવવા માટે લાગુ કરી શકાય છે.
2. રિન્યુએબલ/નવીનીકરણીય એનર્જીનો ઉપયોગ કરીને 'ઇલેક્ટ્રોલિસિસ' દ્વારા ઉત્પાદિત હાઈડ્રોજનને 'ગ્રીન હાઈડ્રોજન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તેમાં કાર્બનનો કોઈ અંશ હોતો નથી.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

5) હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ લગભગ _____ ની ઊંચાઈએ પૃથ્વીની આસપાસ પરિભ્રમણ કરે છે.

- (A) 370 કિમી (B) 570 કિમી
(C) 670 કિમી (D) 170 કિમી

6) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. પ્રલય એ સરફેસ-ટુ-સર્ફેસ, શોર્ટ-રેન્જ બેલેસ્ટિક મિસાઈલ (SRBM) છે.
2. તે 350 કિગ્રાથી 700 કિગ્રાના વોરહેડ લઈ જઈ શકે છે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

7) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. Experimental Advanced Superconducting Tokamak (EAST) એ સુપરકન્ડક્ટીંગ ટોકામેક મેગ્નેટિક ફ્યુઝન એનર્જી રિએક્ટર છે જે ચીનના હેફેઈમાં સ્થિત છે.
2. આ પ્રોજેક્ટ 1996 માં પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે તેને 1996 માં જ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

8) જેમ્સ વેબ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ મિશન વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. 25 ડિસેમ્બર, 2021 ની આસપાસ Ariane ફ્લાઈટ VA256 દરમિયાન લોન્ચ કરવામાં આવશે.
2. JWST મિશન હબલ સ્પેસ ટેલિસ્કોપ કરતાં વધુ સારું ઈન્ફ્રારેડ રિઝોલ્યુશન અને સંવેદનશીલતા પ્રદાન કરશે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

9) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. દક્ષિણ ચીનના ગાન્ઝોઉમાં 66 મિલિયન વર્ષ જૂનો ડાયનાસોર ભૂણ મળી આવ્યો છે.
2. તેનું નામ બેબી ચિંગલિયાંગ રાખવામાં આવ્યું છે.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

10) જુનો મિશન વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. જુનો એ નાસાની અવકાશ તપાસ છે જે બુધ ગ્રહને સાથે સંબંધિત છે.
2. આ અવકાશયાન નાસાની જેટ પ્રોપલ્શન લેબોરેટરી દ્વારા સંચાલિત છે.
3. જુનો એ ગુરુની પરિક્રમા કરનાર પ્રથમ અવકાશયાન છે.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

- 11) “માઈક્રોએજ” પ્રયોગ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. માઈક્રોએજ પ્રયોગ લોકોને લાંબુ અને સ્વસ્થ જીવન જીવવામાં મદદ કરશે.
 2. માઈક્રોએજ પ્રયોગ સૂર્યની નજીકથી ઈમેજ લેવામાં મદદ કરશે.
 3. આ પ્રયોગ ફ્લોરિડાના કેનેડી સ્પેસ સેન્ટરથી અવકાશમાં લોન્ચ કરવામાં આવશે.
- ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?
- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

- 12) DRDOની કંટ્રોલ્સ એરિયલ ડિલિવરી સિસ્ટમ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. આ કંટ્રોલ્સ એર ડિલિવરી સિસ્ટમનું ઉડાન પ્રદર્શન એરિયલ ડિલિવરી રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ (ADRDE) દ્વારા દર્શાવવામાં આવ્યું હતું.
 2. આ સિસ્ટમની ક્ષમતા 500 કિગ્રા છે.
 3. આ સિસ્ટમનું નિદર્શન ડ્રોપ ઝોન, માલપુરા ખાતે 5000 મીટરની ઉંચાઈ પરથી કરવામાં આવ્યું હતું.
- ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?
- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

- 13) પ્રોજેક્ટ ચાર જહાજ સંદર્ભે નીચેના જોડકાં પૈકી કયું જોડકું ખોટું છે?
- (A) વિશાખાપટ્ટનમ: તે નવેમ્બર 2021 માં ભારતીય નૌકાદળને આપવામાં આવ્યું હતું.
- (B) મોર્બુગાઓ: તે 2016 માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું અને તાજેતરમાં જ હાર્બર ટ્રાયલ કરવામાં આવ્યું હતું.
- (C) ઈમ્ફાલ: તે 2019 માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. હાલમાં, તે આઉટફિટિંગના અદ્યતન તબક્કામાં છે.
- (D) સુરત: આ જહાજને 2025માં લોન્ચ કરવામાં આવશે.

- 14) ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર પ્રમોશન ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ઈન્ટરનલ ટ્રેડ (DPIIT) નીચેના પૈકી કઈ હેકાથોન શરૂ કરવામાં આવી હતી?
- (A) LogiXtics હેકાથોન (B) આધાર હેકાથોન
(C) Logical હેકાથોન (D) LogiTech હેકાથોન

LATEST EDITION

એલી ઘડીએ વિજય LATEST EDITION

PSI-ASI-કોન્સ્ટેબલ

મેરીટમાં સ્થાન મેળવવા માટેનું એકમાત્ર વનલાઇન પ્રશ્નક

અભ્યાસક્રમ મુજબ ક્રમિક પ્રશ્ન-જવાબ

16 મહત્વના કસ્ટ અકેડેમી પ્રશ્નો

સામાન્ય જ્ઞાન

મનોવિજ્ઞાન

સમાજશાસ્ત્ર

ગંધારણ

કમ્પ્યુટર

ગણિત

રીઝનિંગ

આર-આર

સામાન્ય વિજ્ઞાન

9,000 સી વધુ પ્રશ્ન-જવાબ

ઇતિહાસ

ભૂગોળ

ઇતિહાસ

સામાન્ય જ્ઞાન

IPC CrPCC Evidence Act

આપ્રામી પોલીસ બરતલીની પરીસામગ્રી એવાન્ય લેવલના પ્રશ્નો

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

ICE INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

NOW AVAILABLE

→ આ પુસ્તક તમામ અગ્રગણ્ય બુક સ્ટોર પર ઉપલબ્ધ ←

ઓડિશા રાજ્યના સૌથી લાંબા પુલનું ઉદ્ઘાટન

- 20 ડિસેમ્બર 2021ના રોજ, ઓડિશાના મુખ્યમંત્રી નવીન પટનાયકે મહાનદી પર ટી-સેતુનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

ટી-સેતુ

- ટી-સેતુ એ ઓડિશાનો સૌથી લાંબો પુલ છે, જે કટક જિલ્લામાં મહાનદી પર બનેલો છે.
- તે 3.4 કિમી લાંબો અને 7.5 મીટર પહોળો પુલ છે.
- આ પુલ બડમ્બામાં ગોપીનાથપુર, બાંકીના બેડેશ્વરને સિંધાનાથ પીઠ સાથે જોડે છે.
- આ પુલ અંગ્રેજી અક્ષર 'T'ના આકારમાં બનાવવામાં આવ્યો છે.
- આ બ્રિજ બનાવવાનો કુલ ખર્ચ 111 કરોડ રૂપિયા છે.
- ટી-સેતુ બ્રિજની બંને બાજુ ફૂટપાથ છે. તેની પહોળાઈ 1.5 મીટર છે.

ટૂંકું અંતર

- ટી-સેતુ બડમ્બા અને બેડેશ્વર વચ્ચેનું અંતર 45 કિમી ઘટાડીને કટક અને ખુર્દાના લોકોને ફાયદો કરશે.
- આ બ્રિજ આસપાસના વિસ્તારોના લગભગ પાંચ લાખ લોકોને કમ્યુનિકેશનની સુવિધા પૂરી પાડશે.
- તે પ્રદેશમાં કૃષિ, વેપાર અને પ્રવાસન પ્રવૃત્તિઓમાં પણ સુધારો કરશે.
- બડંબા બ્લોકમાં બાબા સિંધાનાથની બાલી મકર જાત્રામાં આવતા ભક્તોને તેનો લાભ મળશે.

પુલનું મહત્વ

- ટી-સેતુનું નિર્માણ મહત્વનું છે કારણ કે, રાજ્ય સરકાર ભક્તો માટે સંચારની સુવિધા માટે દર વર્ષે 14-15 લાખ રૂપિયાના ખર્ચે મહાનદી પર 3 કિમી લાંબો ફેર-વેધર રોડ (પેડસ્ટ્રિયન ટ્રેક) બનાવે છે. આ રોડ વરસાદની સીઝનમાં ધોવાઈ જાય છે. પરિણામે, આ પુલ બનાવવાની સ્થાનિક લોકોની લાંબા સમયથી માંગ હતી.

પૃષ્ઠભૂમિ

- મુખ્યમંત્રીએ 28 ફેબ્રુઆરી, 2014ના રોજ ટી-સેતુનો શિલાન્યાસ કર્યો હતો. પરંતુ, કેટલીક ટેકનિકલ સમસ્યાઓના કારણે, બાંધકામનું કામ વિલંબમાં આવ્યું અને 2018 માં શરૂ થયું.

મહાનદી નદી

- મહાનદી એ પૂર્વ મધ્ય ભારતની મુખ્ય નદી છે, જે છત્તીસગઢ અને ઓડિશામાંથી વહે છે. તેની કુલ લંબાઈ 900 કિલોમીટર છે અને તેનો વિસ્તાર લગભગ 1,32,100 ચોરસ કિલોમીટર છે. આ નદી હીરાકુડ ડેમ માટે પણ પ્રખ્યાત છે.

પ્રથમ શિક્ષક યુનિવર્સિટી

- 20 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, દિલ્હી કેબિનેટે દિલ્હી શિક્ષક યુનિવર્સિટીની સ્થાપનાને મંજૂરી આપી.

મહત્વના મુદ્દા

- આ યુનિવર્સિટી વર્ગ 12 પછી ચાર-વર્ષનો સંકલિત શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમ ઓફર કરશે.
- કાર્યક્રમમાં BA અને B.Ed, BSc અને B.Ed, અને B.Com અને B.Ed અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.
- આ અભ્યાસક્રમોને અનુસરીને, યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મેળવનારાઓને તાલીમ હેતુઓ માટે દિલ્હીની સરકારી શાળાઓ સાથે પણ જોડવામાં આવશે.
- આ માટે સરકાર દિલ્હી વિધાનસભાના આગામી સત્રમાં “દિલ્હી શિક્ષક યુનિવર્સિટી બિલ, 2021” રજૂ કરશે.

દિલ્હી ટીચર્સ યુનિવર્સિટી

- દિલ્હી ટીચર્સ યુનિવર્સિટી જાહેર યુનિવર્સિટી હશે. તે વિવિધ શાળાના તબક્કાઓમાં દિલ્હી માટે ઉત્તમ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષકો તૈયાર કરવા માટે સમર્પિત કરવામાં આવશે. વ્યાવહારિક અનુભવ મેળવવા માટે યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસક્રમના સમગ્ર સમયગાળા માટે દિલ્હીની સરકારી શાળાઓ સાથે પણ જોડવામાં આવશે. તે વિદ્યાર્થીઓને સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાન સિવાય ઉત્તમ વ્યવહારુ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરશે.

યુનિવર્સિટીનું મહત્વ

- યુનિવર્સિટી શિક્ષણ અભ્યાસ, નેતૃત્વ અને નીતિના ક્ષેત્રોમાં પૂર્વ-સેવા તેમજ સેવામાં શિક્ષકોના ઉત્પાદનમાં શ્રેષ્ઠતાના કેન્દ્ર તરીકે કાર્ય કરશે.
- યુનિવર્સિટી શિક્ષકની તૈયારીમાં અભ્યાસ, સંશોધન અને નીતિ વચ્ચેના અંતરને દૂર કરવા માટે કામ કરશે. તે દિલ્હીમાં ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણની ગતિશીલ વિભાવના અને વાસ્તવિકતાઓ સાથે પણ સતત સુસંગત રહેશે.

યુનિવર્સિટી પ્રવેશ

- નવી યુનિવર્સિટીમાં શૈક્ષણિક સત્ર 2022-23 માટે પ્રવેશ શરૂ થશે.

યુનિવર્સિટી ક્યાં સ્થાપવામાં આવશે?

- પશ્ચિમ દિલ્હીમાં બક્કરવાલા ખાતે દિલ્હી ટીચર્સ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવશે.

સંકલિત શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમ (ITEP)

- રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP), 2020 મુજબ શિક્ષણ મંત્રાલય દ્વારા સંકલિત શિક્ષક શિક્ષણ કાર્યક્રમ (ITEP) ને સૂચિત કરવામાં આવ્યું હતું. આ કોર્સ તે તમામ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપલબ્ધ હશે જેઓ 12 માં ની પરીક્ષા પછી શિક્ષક બનવાનું પસંદ કરે છે. ચાર વર્ષનું ITEP શૈક્ષણિક સત્ર 2022-23 થી શરૂ થશે. આ કોર્સ શરૂઆતમાં ભારતમાં પસંદ કરેલ 50 મલ્ટિડિસિપ્લિનરી સંસ્થાઓમાં પાયલોટ મોડમાં ઓફર કરવામાં આવશે. કોર્સમાં પ્રવેશ નેશનલ ટેસ્ટિંગ એજન્સી (NTA) દ્વારા નેશનલ કોમન એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ (NCET) દ્વારા કરવામાં આવશે.

ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ફેબ યુનિટ્સ સ્થાપવાનું આયોજન

- ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી મંત્રાલયે ભારતમાં ઈલેક્ટ્રોનિક્સ મેન્યુફેક્ચરિંગ ઈકોસિસ્ટમને વેગ આપવા માટે સેમિકન્ડક્ટર પોલિસીની સૂચના આપી છે.

મહત્વના મુદ્દા

- ઈલેક્ટ્રોનિક્સ 2019 (NPE 2019) પરની રાષ્ટ્રીય નીતિને અનુરૂપ, સેમિકન્ડક્ટર નીતિને તાજેતરમાં કેબિનેટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી.
- ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ફેબ્સ સ્થાપવા માટે મોટા રોકાણોને આકર્ષવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે સરકાર દ્વારા આ નીતિ શરૂ કરવામાં આવી છે.
- આ નીતિ ભારતને ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સિસ્ટમ ડિઝાઇન એન્ડ મેન્યુફેક્ચરિંગ (ESDM) માટે વૈશ્વિક હબ બનાવવાનો પણ પ્રયાસ કરે છે.
- સરકારની સૂચના મુજબ, ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ફેબની સ્થાપનાને પબ્લિક પ્રોજેક્ટોરમેન્ટ (મેક ઈન ઈન્ડિયા) ઓર્ડર 2017 હેઠળ ઈલેક્ટ્રોનિક ઉત્પાદનોની ખરીદીમાં ખરીદીની પસંદગી દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવશે.

સરકારી નાણાકીય સહાય

- ભારતમાં ચીપ ઉત્પાદન અને ડિઝાઇન સુવિધાઓ સ્થાપવા કંપનીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા સરકારે ડિસેમ્બર 2021માં રૂ. 76,000 કરોડના પેકેજનું અનાવરણ કર્યું હતું.

- આ નીતિના અમલીકરણ માટે, સરકાર ભારતમાં બે સેમિકન્ડક્ટર અને બે ડિસ્પ્લે ફેબની સ્થાપના માટે પ્રોજેક્ટ ખર્ચના લગભગ 50% જેટલી નાણાકીય સહાય પૂરી પાડશે.
- આ યોજના માટેની અરજી વિન્ડો 1 જાન્યુઆરી, 2022ના રોજ 45 દિવસ માટે ખુલશે.
- આ યોજના હેઠળ સરકાર 6 વર્ષ માટે સમાન ધોરણે સહાય પૂરી પાડશે.
- ભારતમાં સેમિકન્ડક્ટર ઈકોસિસ્ટમના વિકાસ માટે R&D, કૌશલ્ય વિકાસ અને તાલીમ જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે યોજનાના 5% ખર્ચનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે.

સરકારી ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સપોર્ટ

- સરકાર રિવાઈઝ્ડ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ મેન્યુફેક્ચરિંગ ક્લસ્ટર્સ (EMC 2.0) સ્કીમ હેઠળ વધારાના ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સપોર્ટ આપશે.
- રાજ્ય સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી સહાય ઉપરાંત સરકાર સંશોધન અને વિકાસ, કૌશલ્ય વિકાસ અને તાલીમ માટે પણ સહાય આપશે.

કેરળના સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટનો વિરોધ કેમ?

- કેટલાક રાજકીય પક્ષો અને નાગરિક સંગઠનો જેમ કે કે-રેલ સિલ્વરલાઇન વિરૂદ્ધ જાનકીયા સમિતિ “કેરળના સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટ” નો વિરોધ કરી રહ્યા છે.

આ પ્રોજેક્ટનો વિરોધ શા માટે થઈ રહ્યો છે?

- ધારાશાસ્ત્રીઓએ, પ્રોજેક્ટ સામેની અરજી પર હસ્તાક્ષર કરતી વખતે કહ્યું હતું કે “ત્યાં એક મોટું કૌભાંડ ચાલી રહ્યું છે” અને તે રાજ્યને વધુ દેવાની સ્થિતિમાં ખેંચી જશે. વધુમાં, પર્યાવરણવાદીઓનું માનવું છે કે આ પ્રોજેક્ટ પર્યાવરણને ઘણું નુકસાન કરશે કારણ કે તેનો માર્ગ ભીની જમીનો, ડાંગરના ખેતરો અને ટેકરીઓમાંથી પસાર થાય છે.

સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટ શું છે?

- સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટ સેમી હાઈ સ્પીડ રેલવે પ્રોજેક્ટ છે. તે કેરળના ઉત્તર અને દક્ષિણ છેડા વચ્ચે 200 કિમી/કલાકની ઝડપે દોડતી ટ્રેનો માટેનો વિચાર છે. આ પ્રોજેક્ટનો કુલ અંદાજિત ખર્ચ રૂ. 63,940 કરોડ છે. આ પ્રસ્તાવિત રેલ-લિંક લગભગ 529.45 કિમીની છે અને તિરુવનંતપુરમને કાસરગોડ સાથે જોડશે. તે 11 સ્ટેશનો દ્વારા 11 જિલ્લાઓને આવરી લેશે. કાસરગોડથી તિરુવનંતપુરમ વચ્ચેનો મુસાફરીનો સમય 12 કલાકથી ઘટાડીને ચાર કલાકથી ઓછો કરવામાં આવશે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

કાર્યકારી સત્તા અને સમયમર્યાદા

- આ પ્રોજેક્ટ “કેરળ રેલ વિકાસ નિગમ લિમિટેડ (KRDCL)” દ્વારા લાગુ કરવામાં આવી રહ્યો છે. આ પ્રોજેક્ટ કેરળ સરકાર અને કેન્દ્રીય રેલવે મંત્રાલય વચ્ચેનું સંયુક્ત સાહસ છે. આ પ્રોજેક્ટના અમલીકરણની અંતિમ તારીખ 2025 છે.

સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટનું મહત્વ

- કેટલાક શહેરી નીતિ નિષ્ણાતો ચિંતા વ્યક્ત કરે છે કે કેરળમાં હાલની રેલવે ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ભવિષ્યની માંગને પૂરી કરી શકશે નહીં. હાલના વિભાગને વળાંક અને વળાંકને કારણે મોટાભાગની ટ્રેનો સરેરાશ 45 કિમી/કલાકની ઝડપે દોડે છે. તેથી સરકાર સિલ્વરલાઇન પ્રોજેક્ટ પર કામ કરી રહી છે, જે હાલના વિભાગમાંથી ટ્રાફિકનો નોંધપાત્ર ભાર ઉઠાવી શકે છે અને મુસાફરો માટે મુસાફરીને ઝડપી બનાવી શકે છે. વધુમાં, આ પ્રોજેક્ટ ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનમાં ઘટાડો કરશે, રોજગારીની તકોનું સર્જન કરશે અને Ro-Ro સેવાઓના વિસ્તરણમાં, એરપોર્ટ અને IT કોરિડોરને એકીકૃત કરવામાં તેમજ તે જ્યાંથી પસાર થાય છે તેવા શહેરોમાં ઝડપી વૃદ્ધિને સક્ષમ કરવામાં મદદ કરશે.

પ્રોજેક્ટ લક્ષ્યો

- આ પ્રોજેક્ટ ઇલેક્ટ્રિક મલ્ટીપલ યુનિટ (EMU) પ્રકારની ટ્રેનો ચલાવશે. દરેક ટ્રેનમાં 9 કોચ હશે જેને 12 સુધી વધારી શકાય છે.
- બિઝનેસ અને સ્ટાન્ડર્ડ ક્લાસ સેટિંગમાં 9 કોચમાં 675 મુસાફરો મુસાફરી કરી શકે છે.
- ટ્રેનો માનક ગેજ ટ્રેક પર 220 કિમી /કલાક મહત્તમ ઝડપે ચાલશે.

પોષણ ટ્રેકર

- ભારત સરકારે લોકસભામાં માહિતી આપી છે કે ‘મહિલાઓ અને બાળકોની ગોપનીયતા’ના હિતને ધ્યાનમાં રાખીને ‘પોષણ ટ્રેકર’માં નોંધાયેલ ડેટાને સાર્વજનિક કરવામાં આવ્યો નથી.
- તેનો ઉદ્દેશ્ય દેશમાં આંગણવાડી પ્રણાલીઓ દ્વારા ભારત સરકાર દ્વારા રાજ્ય સરકારો સાથે મળીને પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓનો લાભ લેતી મહિલાઓ અને બાળકોની ગોપનીયતાનો આદર કરવાનો છે.

‘પોષણ ટ્રેકર’ વિશે:

- તેના પાછલા સંસ્કરણમાં ‘પોષણ ટ્રેકર’ને ‘સંકલિત બાળ વિકાસ સેવાઓ-કોમન એપ્લિકેશન સોફ્ટવેર (ICDS-CAS)’ તરીકે ઓળખવામાં આવતું હતું, જેનું વિતરણ આંગણવાડીઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે. તે ઓફર કરવામાં આવતી વિવિધ

સેવાઓને ટ્રેક કરવા અને સુધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યું હતું. લાભાર્થીઓનું પોષણ વ્યવસ્થાપન.

- આ રિયલ ટાઇમ મોનિટરિંગ સિસ્ટમ એ પોષણ અભિયાનના મુખ્ય સ્તંભોમાંનું એક છે જે નવેમ્બર 2017માં કેન્દ્રીય કેબિનેટ દ્વારા ત્રણ વર્ષના સમયગાળા માટે રૂ. 9,000 કરોડના નાણાકીય ખર્ચ સાથે મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ ટ્રેકર વિકસાવવા માટે સરકાર દ્વારા ₹1,053 કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો છે.

મહત્વ:

- પોષણ અભિયાનના મહત્વના સ્તંભોમાંનું એક ‘પોષણ ટ્રેકર’ છે.
- તે સરકારને 3 લાખ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ પર દેખરેખ રાખવામાં મદદ કરે છે.
- તે છ મહિનાથી છ વર્ષની વય જૂથના બાળકો, સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ સહિત 8 લાખ લાભાર્થીઓના પોષણ સૂચકાંકો રેકોર્ડ કરે છે.
- આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં, છ સેવાઓ પૂરી પાડવામાં આવે છે જેમાં ગરમ રાંધેલા ભોજનના રૂપમાં પૂરક પોષણ, અને ઘરે લઈ જવાનું રાશન, રસીકરણ અને પ્રિ-સ્કૂલ શિક્ષણનો સમાવેશ થાય છે.

સંબંધિત વિવાદો:

- સંસદીય સમિતિ દ્વારા તેના અહેવાલમાં ‘ન્યુટ્રિશન ટ્રેકર’ના અસરકારક ઉપયોગ પર અનેક સવાલો ઉઠાવવામાં આવ્યા છે.
- સમિતિએ માંગ કરી છે કે મુખ્ય પ્રદર્શન સૂચકાંકોનું સતત નિરીક્ષણ કરવામાં આવે અને વેબસાઇટ પર અપલોડ કરવામાં આવે તેમજ રાજ્યવાર પ્રગતિ અહેવાલ જાળવવામાં આવે “જેથી લાભોથી વંચિત રહી ગયેલા લોકોને વાસ્તવિક સમયમાં ટ્રેક કરવામાં આવે તથા આના આધારે તેમને ઓળખી શકાય અને તેના માટે ઉપચારાત્મક પગલાં લઈ શકાય.”
- સમિતિએ મંત્રાલયને આંગણવાડી લાભાર્થીઓને ફૂડ પેકેટના વિતરણમાં કોઈ અંતર ન રહે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે મોનિટરિંગ મિકેનિઝમ ગોઠવવાની પણ ભલામણ કરી છે.

‘પોષણ અભિયાન’ વિશે:

- પોષણ અભિયાન કાર્યક્રમનો ઉદ્દેશ્ય બાળકો, સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ માટે પોષણના પરિણામોમાં સુધારો કરવાનો છે.
- વર્ષ 2018 માં, મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયે સમગ્ર દેશમાં કુપોષણની સમસ્યાને દૂર કરવા પોષણ અભિયાન શરૂ કર્યું.
- આ અંતર્ગત વર્ષ 2022 સુધીમાં ચોક્કસ લક્ષ્યાંકો હાંસલ કરવાનો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉદ્દેશ્યો અને લક્ષ્ય:

- 0-6 વર્ષના બાળકોમાં ઠીંગણાપણું અટકાવવું અને દર વર્ષે 2% (2022 સુધીમાં કુલ 6%) ના દરે ઘટાડો કરવો.
- 15 થી 49 વર્ષની કિશોરીઓ, સગર્ભા અને સ્તનપાન કરાવતી માતાઓમાં દર વર્ષે 3% (કુલ 9%) ના દરે એનિમિયાનો વ્યાપ ઘટાડવા માટે.
- આ મિશનનો ઉદ્દેશ્ય વર્ષ 2022 સુધીમાં 0-6 વય જૂથના બાળકોમાં સ્ટેટિંગને 4% થી ઘટાડીને 25% કરવાનો છે.

પૃષ્ઠભૂમિ:

- પાંચ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના ત્રીજા કરતાં વધુ બાળકો સ્ટેટિંગ અને બગાડથી પીડાય છે, અને એકથી ચાર વર્ષની વચ્ચેના 40% બાળકો એનિમિયાથી પીડાય છે. વર્ષ 2016માં બહાર પાડવામાં આવેલ 'નેશનલ ફેમિલી હેલ્થ' સર્વે 4 મુજબ, 50% થી વધુ ગર્ભવતી અને અન્ય મહિલાઓ એનિમિયાથી પીડિત હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.

'Meendham Manjappai' યોજના

- તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી એમ.કે. સ્ટાલિને 'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક' બેગને બદલે કાપડની થેલીઓના ઉપયોગ અંગે જાગૃતિ લાવવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે 'મીંદમ મંજપ્પાઈ' અભિયાન શરૂ કર્યું છે.
- તમિલનાડુ સરકારે પહેલાથી જ 14 પ્રકારની પ્લાસ્ટિક સામગ્રી પર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે.

આવશ્યકતા:

- પ્લાસ્ટિક સામગ્રી પરના પ્રતિબંધને અસરકારક બનાવવા માટે અમલીકરણ મહત્વપૂર્ણ છે.
- પ્લાસ્ટિકના વિકલ્પોના ઉપયોગને નિયંત્રિત કરવા, રિસાયક્લિંગમાં સુધારો કરવા અને કચરાના અલગીકરણના બહેતર વ્યવસ્થાપન જેવી નીતિઓ જેવા નિર્ણાયક માળખાકીય મુદ્દાઓને ઉકેલવાની પણ સરકારને જરૂર છે.
- રિસાયક્લિંગમાં સુધારો કરવા ઉપરાંત, આ સમસ્યાનો સામનો કરવા માટે અન્ય વિકલ્પો માટે સંશોધન અને વિકાસમાં રોકાણ કરવું એ પણ પ્રાથમિકતા હોવી જોઈએ.

'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક' શું છે?

- 'સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટિક' એ નિકાલજોગ પ્લાસ્ટિકનું એક સ્વરૂપ છે જે ફક્ત એક જ ઉપયોગ સાથે ફેંકી દેવામાં આવે છે, અને તેનો ઉપયોગ કરિયાણાની થેલીઓ, ખાદ્યપદાર્થોના પેકેજિંગ માટે કરી શકાય છે, બોટલ અને સ્ટ્રો વગેરેની જેમ રિસાયકલ કરી શકાય છે.

- પ્લાસ્ટિક ઉત્પાદિત સામગ્રી પર પ્રતિબંધ મૂકવાના કારણો:
- પ્લાસ્ટિક સસ્તા, હલકા અને ઉત્પાદનમાં સરળ હોવાને કારણે છેલ્લી સદી દરમિયાન તેમના ઉત્પાદનમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો છે. યુનાઈટેડ નેશન્સ અનુસાર, આગામી દાયકાઓમાં આ વલણ ચાલુ રહેવાની શક્યતા છે.
- પરંતુ, હવે લગભગ તમામ દેશો તેમના દ્વારા પેદા પ્લાસ્ટિકના કચરાના જથ્થો મેનેજ કરવા સંઘર્ષ કરી રહ્યા છે.
- ભારતભરમાં પ્લાસ્ટિકના કચરાના 60 માત્ર% દૈનિક એકત્રિત કરવામાં આવે છે - જેનો અર્થ આ બાકીના 40% અથવા કચરો 10.376 ટન એકત્રિત થયેલ નથી.

પૃષ્ઠભૂમિ:

- 2019 માં, કેન્દ્ર સરકાર મલ્ટિ-મંત્રી સમગ્ર દેશમાં 'એકલ-ઉપયોગ પ્લાસ્ટિક' ના ઉપયોગ પ્રતિ હતોત્સાહ અને વર્ષ 2022 સુધીમાં 'સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટિક' માંથી મુક્ત ભારત બનાવવા માટે યોજના તૈયાર કરી હતી.

વ્યૂહરચના:

- 'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક' (SUP) ઉત્પાદિત વસ્તુઓને તેમની ઉપયોગિતા અને પર્યાવરણીય અસર સૂચકાંકના આધારે સરકારી સમિતિ દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવા માટે ઓળખવામાં આવી છે. સમિતિએ તેને ત્રણ તબક્કામાં પ્રતિબંધિત કરવાની દરખાસ્ત કરી છે:
- 'સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટિક' ઉત્પાદિત માલસામાનની પ્રથમ શ્રેણીમાં તબક્કાવાર રીતે બલૂન, ફ્લેગ, કેન્ડી, આઈસ્ક્રીમ અને 'ઈચર બ્લસ' અને ડેકોરેશનમાં વપરાતી થર્મોકોલમાં વપરાતી પ્લાસ્ટિકની લાકડીઓનો સમાવેશ થાય છે.
- બીજી શ્રેણીમાં, પ્લેટ, કપ, ચશ્મા અને કટલરી જેમ કે ચોપસ્ટિક્સ, ચમચી, સ્ટ્રો અને ટ્રે; મીઠી બોક્સના પેકિંગમાં વપરાતી ફિલ્મો; આમંત્રણ પત્ર; 100 માઈક્રોનથી ઓછી જાડાઈવાળા સિગારેટના પેકેટ અને પ્લાસ્ટિકના બેનરો. 1લી જુલાઈ, 2022થી આ શ્રેણીની વસ્તુઓ પર પ્રતિબંધ મૂકવાનો પ્રસ્તાવ છે.
- પ્રતિબંધિત 'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક'ની ત્રીજી શ્રેણીમાં, 240 માઈક્રોનથી ઓછી જાડાઈની બિન-વણાયેલી બેગનો સમાવેશ થાય છે. આવતા વર્ષે સપ્ટેમ્બરથી શરૂ કરવાની દરખાસ્ત છે.

આગામી પડકારો:

- સમગ્ર ભારતમાં દરરોજ લગભગ 26,000 ટન પ્લાસ્ટિક કચરો ઉત્પન્ન થાય છે, જેમાંથી 10,000 ટનથી વધુ કચરો એકઠો થતો નથી; આ જોતાં 'સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિક' પર પ્રતિબંધ મૂકવો એ સરળ કામ નહીં હોય.
- નદીઓ, મહાસાગરો અને પડતર જમીનોમાં મોટા પ્રમાણમાં પ્લાસ્ટિક ફેંકવામાં આવે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

આવશ્યકતા:

- > સરકારને આનો સામનો કરવા માટે, પ્રથમ આર્થિક અને પર્યાવરણીય ખર્ચ-લાભનું સંપૂર્ણ વિશ્લેષણ કરવું આવશ્યક છે.
- > આ પ્રતિબંધ સફળ થવા માટે, યોજનાએ સામાજિક અને આર્થિક અસરોને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ.
- > અમારી પાસે સંસાધનો ઓછા હોવાથી, અમને બહેતર રિસાયક્લિંગ નીતિઓની જરૂર છે અને વધુમાં, એક વ્યાપક વ્યૂહરચના જરૂરી છે.

પ્રશ્નોત્તરી

- 1) ઓડિશા રાજ્યના સૌથી લાંબા પુલ ટી-સેતુ સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. ટી-સેતુ એ ઓડિશાનો સૌથી લાંબો પુલ છે, જે કટક જિલ્લામાં મહાનદી પર બનેલો છે.
 2. તે 34 કિમી લાંબો અને 7.5 મીટર પહોળો પુલ છે.
 3. ટી-સેતુ બડમ્બા અને બૈડેશ્વર વચ્ચેનું અંતર 45 કિમી ઘટાડીને કટક અને ખુર્દાના લોકોને ફાયદો કરશે.
- ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
- 2) ભારતમાં પ્રથમ શિક્ષક યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ક્યાં કરવામાં આવી છે?
- (A) દિલ્હી (B) મુંબઈ
(C) ગુજરાત (D) યુએસએ
- 3) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. ઈલેક્ટ્રોનિક્સ 2019 (NPE 2019) પરની રાષ્ટ્રીય નીતિને અનુરૂપ, સેમિકન્ડક્ટર નીતિને તાજેતરમાં કેબિનેટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી.
 2. આ યોજના હેઠળ સરકાર 6 વર્ષ માટે સમાન ધોરણે સહાય પૂરી પાડશે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- 4) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. આ પ્રોજેક્ટ ઈલેક્ટ્રિક મલ્ટીપલ યુનિટ (EMU) પ્રકારની ટ્રેનો ચલાવશે.
 2. બિઝનેસ અને સ્ટાન્ડર્ડ ક્લાસ સેટિંગમાં 9 કોચમાં 675 મુસાફરો મુસાફરી કરી શકે છે.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

- 5) 'પોષણ ટ્રેકર' યોજના સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. આ મિશનનો ઉદ્દેશ્ય વર્ષ 2022 સુધીમાં 0-6 વય જૂથના બાળકોમાં સ્ટેટિંગને 4% થી ઘટાડીને 25% કરવાનો છે.
 2. વર્ષ 2018 માં, મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયે સમગ્ર દેશમાં કુપોષણની સમસ્યાને દૂર કરવા પોષણ અભિયાન શરૂ કર્યું.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને (D) એકપણ નહીં

- 6) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
1. 2008 માં, કેન્દ્ર સરકાર મલ્ટિ-મંત્રી સમગ્ર દેશમાં 'એકલ-ઉપયોગ પ્લાસ્ટિક' ના ઉપયોગ પ્રતિ હતોત્સાહ અને વર્ષ 2022 સુધીમાં 'સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટિક' માંથી મુક્ત ભારત બનાવવા માટે યોજના તૈયાર કરી હતી.
 2. સમગ્ર ભારતમાં દરરોજ લગભગ 26,000 ટન પ્લાસ્ટિક કચરો ઉત્પન્ન થાય છે, જેમાંથી 10,000 ટનથી વધુ કચરો એકઠો થતો નથી.
- ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં (D) આપેલ તમામ

ભારતનો
ઈતિહાસ

GPSC 1/2, PSI/CONSTABLE,
Dy. S.O./ Dy. MAMLATDAR, તલાટી,
બિનસચિવાલય ક્લાર્ક, વગેરે સ્પર્ધાત્મક
પરીક્ષાઓ માટે અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક

ICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

NOW AVAILABLE

'કલાઈમેટ ચેન્જ'ને 'સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદ'માં લઈ જવાના પ્રસ્તાવનો વિરોધ

- ઈન્ડિયન ડેઝર્ટ કેટ
- તાજેતરમાં મધ્યપ્રદેશના 'પત્રા ટાઈગર રિઝર્વ' (PTR)માં પહેલીવાર 'ઈન્ડિયન ડેઝર્ટ બિલાડી' જોવા મળી છે.
- 'ઈન્ડિયન ડેઝર્ટ કેટ'ને એશિયાટિક વાઈલ્ડ કેટ અથવા એશિયન સ્ટેપ વાઈલ્ડ કેટ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

મહત્વના મુદ્દા

- વૈજ્ઞાનિક નામ: Felis sylvestris ornata
- પરિચય:
- તે સામાન્ય રીતે રાજસ્થાનના થાર રણાંજું પ્રાણી છે અને ઝાડીવાળા રણ વિસ્તારોમાં જોવા મળે છે.
- આ બિલાડી ગુજરાત, રાજસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર (પુણે અને નાગપુર) સહિત પશ્ચિમ ભારતના શુષ્ક અને અર્ધ શુષ્ક પ્રદેશોમાં જોવા મળે છે.
- આ બિલાડી રણમાં જોવા મળે છે અને પાણી વિના જીવી શકે છે.
- આ પ્રજાતિના અંગૂઠામાં ગાદી જેવા વાળ હોય છે જે તેને રણના વધઘટના તાપમાનને સંતુલિત કરવામાં મદદ કરે છે.
- પ્રાકૃતિક નિવાસસ્થાન:
- તે મોટે ભાગે 2,000-3,000 મીટરની ઉંચાઈ સુધી ઝાડીવાળા રણમાં, નોંધપાત્ર વનસ્પતિવાળા પર્વતીય વિસ્તારોમાં તેમજ સમશીતોષ્ણ જંગલોમાં જોવા મળે છે.
- એશિયન જંગલી બિલાડી સામાન્ય રીતે પાણીના સ્ત્રોતની નજીક રહે છે, પરંતુ ઓછા પાણીવાળા વિસ્તારોમાં પણ રહી શકે છે.
- તે વિશાળ રણ, ગાઢ જંગલો અને ઠંડા બરફમાં પણ ટકી રહે છે.
- જોખમ લેવું:
- તે સુંદર નરમ ફર ધરાવે છે, તેથી આંતરરાષ્ટ્રીય ફર વેપારમાં તેની ખૂબ માંગ છે.
- ઘરેલું બિલાડીઓ સાથે વર્ણસંકરીકરણ આનુવંશિક લક્ષણોના નુકશાનમાં પરિણમી શકે છે અને તેથી તે મુખ્ય જોખમોમાંનું એક માનવામાં આવે છે. પાકિસ્તાન અને મધ્ય એશિયામાંથી હાઈબ્રિડાઈઝેશનની જાણ કરવામાં આવી હતી અને તે ભારતમાં પણ એક મોટી સમસ્યા છે.

- અન્ય નોંધપાત્ર ખતરો માનવ સંઘર્ષ સાથે સંબંધિત શિકાર છે.
- આવાસનો વિનાશ અને વસવાટની ગુણવત્તાની ખોટ મહત્વના મુદ્દાઓ રહે છે. જમીનના ઉપયોગમાં બદલાવને કારણે એશિયન જંગલી બિલાડી ભારે દબાણ હેઠળ છે.
- તેઓ ઉંદરો અને અન્ય રસાયણોથી પણ જોખમમાં છે.
- સંરક્ષણ સ્થિતિ:
- IUCN રેડ લિસ્ટ: સૌથી ઓછું જોખમ
- સંદર્ભો: પરિશિષ્ટ-II
- વન્યજીવ સંરક્ષણ અધિનિયમ: અનુસૂચિ-I

પત્રા ટાઈગર રિઝર્વ

- સ્થાન:
- મધ્ય પ્રદેશના પત્રા અને છતરપુર જિલ્લામાં 576 ચોરસ કિલોમીટરમાં ફેલાયેલા પત્રા ટાઈગર રિઝર્વમાં વાઘની વર્તમાન વસ્તી 55 પર પહોંચી ગઈ છે.
- પત્રા ટાઈગર રિઝર્વની સ્થાપના 1981માં થઈ હતી.
- આ અનામતનો ભારતના 22માં ટાઈગર રિઝર્વ તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.
- કેન-બેતવા નદીને જોડતો પ્રોજેક્ટ ટાઈગર રિઝર્વની અંદર સ્થિત હશે.
- માન્યતા:
- જુલાઈ 2021 માં, પીટીઆરને વાઘ સંરક્ષણ અને વ્યવસ્થાપન માટે સ્થાપિત આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણોને પૂર્ણ કરવા માટે નેશનલ ટાઈગર કન્ઝર્વેશન ઓથોરિટી દ્વારા એશ્યોર્ડ કન્ઝર્વેશન ટાઈગર સ્ટાન્ડર્ડ્સ (CAITS) પ્રમાણપત્ર એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.
- યુનાઈટેડ નેશન્સ એજ્યુકેશનલ, સાયન્ટિફિક એન્ડ કલ્ચરલ ઓર્ગેનાઈઝેશન (UNESCO) એ 25 ઓગસ્ટ, 2011ના રોજ પત્રા ટાઈગર રિઝર્વને બાયોસ્ફિયર રિઝર્વ તરીકે નિયુક્ત કર્યું.
- મધ્ય પ્રદેશમાં અન્ય વાઘ અનામત:
- સંજય-ડુબરી
- સાતપુરા
- બાંધવગઢ
- માઘવ નેશનલ પાર્ક
- પેંચ ટાઈગર રિઝર્વ

ભારતમાં હાથીઓના અકુદરતી મૃત્યુ

- કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન મંત્રાલય દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ ડેટા અનુસાર, 2009 અને 2019 ની વચ્ચે, સમગ્ર ભારતમાં 600 હાથીઓ વીજ કરંટથી મૃત્યુ પામ્યા હતા.

મહત્વના મુદ્દા

- કુલ મૃત્યુમાંથી, કર્ણાટકમાં 116, ઓડિશામાં 117 અને આસામમાં 105 થયા છે.
- અરુણાચલ પ્રદેશ, ત્રિપુરા અને મહારાષ્ટ્ર એવા રાજ્યો છે જ્યાં આવા મૃત્યુ શૂન્ય થયા છે.

કર્ણાટકમાં મૃત્યુ

- છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં કર્ણાટકમાં સૌથી વધુ અકુદરતી હાથીઓના મૃત્યુ નોંધાયા છે. જોકે, આ સંખ્યા ઘટી છે. પરંતુ દર વર્ષે 5-6 હાથીઓ વીજ કરંટથી મૃત્યુ પામે છે.
- કોડાગુમાં જૂન 2021માં ચાર હાથીઓનાં મોત થયાં હતાં, જ્યારે બે નર હાથીઓ ઓક્ટોબર 2020માં બેનરઘટ્ટા નેશનલ પાર્ક, બેંગલુરુમાં વીજ કરંટથી મૃત્યુ પામ્યા હતા.
- જ્યારે હાથીઓ ખાનગી જમીનમાલિકો દ્વારા લગાવવામાં આવેલી ઇલેક્ટ્રિક વાડના સંપર્કમાં આવે છે ત્યારે તેઓ મૃત્યુ પામે છે.
- સરકારના પ્રોજેક્ટ
- સરકાર હાથી શ્રેણીના રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને “પ્રોજેક્ટ એલિફન્ટ” નામની યોજના હેઠળ નાણાકીય અને તકનીકી સહાય પૂરી પાડી રહી છે.
- પ્રોજેક્ટ એલિફન્ટ
- વન્ય એશિયાઈ હાથીઓના સંરક્ષણ માટે રાજ્યો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા વન્યજીવન વ્યવસ્થાપન પ્રયાસોને નાણાકીય અને તકનીકી સહાય પૂરી પાડવા માટે ‘પ્રોજેક્ટ એલિફન્ટ’ 1992 માં શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. તે કેન્દ્રીય પ્રાયોજિત યોજના છે. આ યોજના નીચેના ઉદ્દેશ્યો સાથે અમલમાં છે:

- હાથીઓ, તેમના રહેઠાણો અને કોરિડોરનું રક્ષણ
- માનવ-પ્રાણી સંઘર્ષના મુદ્દાઓને સંબોધિત કરવું
- બંદીવાન હાથીઓનું કલ્યાણ
- યોજનાનો અમલ
- આ પ્રોજેક્ટ મુખ્યત્વે આંધ્ર પ્રદેશ, આસામ, અરુણાચલ પ્રદેશ, ઝારખંડ, છત્તીસગઢ, કેરળ, કર્ણાટક, નાગાલેન્ડ, મહારાષ્ટ્ર, મેઘાલય, તમિલનાડુ, ઓરિસ્સા, ઉત્તરાખંડ, ત્રિપુરા, પશ્ચિમ બંગાળ અને ઉત્તર પ્રદેશના 16 રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં લાગુ કરવામાં આવી રહ્યો છે.
- એક્સ-ગ્રેશિયા ચુકવણી
- આ યોજના માનવ મૃત્યુ અથવા ઈજા, મિલકતને નુકસાન અને પાકના નુકસાનના કિસ્સામાં એક્સ-ગ્રેશિયાની પણ જોગવાઈ કરે છે.
- એશિયન હાથી: સંરક્ષણની સ્થિતિ
- IUCN રેડ લિસ્ટ: લુપ્તપ્રાય શ્રેણી
- CITES: પરિશિષ્ટ I પ્રાણીઓ
- ઈન્ડિયાઝ વાઈલ્ડલાઈફ (પ્રોટેક્શન) એક્ટ, 1972: શેડ્યૂલ I પશુ

પ્રશ્નોત્તરી

- નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - ‘ઇન્ડિયન ડેઝર્ટ કેટ’ને એશિયાટિક વાઈલ્ડ કેટ અથવા એશિયન સ્ટેપ વાઈલ્ડ કેટ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
 - તે મોટે ભાગે 2,000-3,000 મીટરની ઉંચાઈ સુધી ઝાડીવાળા રણમાં, નોંધપાત્ર વનસ્પતિવાળા પર્વતીય વિસ્તારોમાં તેમજ સમશીતોષ્ણ જંગલોમાં જોવા મળે છે.
 ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- ભારતમાં હાથીઓના અકુદરતી મૃત્યુ સંદર્ભે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 - કોડાગુમાં જૂન 2021માં ચાર હાથીઓનાં મોત થયાં હતાં, જ્યારે બે નર હાથીઓ ઓક્ટોબર 2020માં બેનરઘટ્ટા નેશનલ પાર્ક, બેંગલુરુમાં વીજ કરંટથી મૃત્યુ પામ્યા હતા.
 - NIA ‘સેન્ટ્રલ કાઉન્ટર ટેરરિઝમ લો એન્ફોર્સમેન્ટ એજન્સી’ તરીકે પણ કામ કરે છે.
 ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ

રમના કાલી મંદિર: બાંગ્લાદેશ

- તાજેતરમાં જ ભારતીય રાષ્ટ્રપતિએ રમના, ઢાકા (બાંગ્લાદેશ) માં જીર્ણોદ્ધાર કરાયેલ રમણ કાલી મંદિરનું ઉદ્ઘાટન કર્યું, જ્યાં ઐતિહાસિક સુહરાવર્દી ઉદ્યાન (ભૂતપૂર્વ રમના રેસકોર્સ) આવેલું છે.
- નવીનીકરણ કરાયેલ રમના કાલીબારીનું ઉદ્ઘાટન મુક્તિ યુદ્ધમાં બાંગ્લાદેશ અને ભારતની જીતની 50મી વર્ષગાંઠ સાથે એકરુપ છે, જે બંને પક્ષો વચ્ચેના દ્વિપક્ષીય સંબંધોની સુવર્ણ જયંતી પણ દર્શાવે છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- પરિચય:
- માર્ચ 1971 માં ઓપરેશન સર્ચલાઈટ દરમિયાન પાકિસ્તાની સેના દ્વારા મંદિરનો નાશ કરવામાં આવ્યો હતો અને ફૂર કાર્યવાહીને કારણે નરસંહાર અને બાંગ્લાદેશ મુક્તિ યુદ્ધ થયું હતું.
- માર્ચ 1971 માં, પશ્ચિમ પાકિસ્તાને બંગાળના લોકોના સ્વ-નિર્ણયને દબાવવા માટે પૂર્વ પાકિસ્તાનમાં નરસંહારનું નેતૃત્વ કર્યું. પૂર્વ પાકિસ્તાન બાંગ્લાદેશના પીપલ્સ રિપબ્લિકની સ્થાપના માટે લડ્યું અને જીત્યું. બાંગ્લાદેશના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં ભારતે મહત્વની ભૂમિકા ભજવી હતી.
- પાકિસ્તાનમાંથી મુક્ત થયા પછી બાંગ્લાદેશના લોકો પ્રાર્થના કરવા માટે આ સ્થળે એક નાનું મંદિર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું.
- સંકુલના પુનઃનિર્માણની જાહેરાત 2017માં કરવામાં આવી હતી જ્યારે તત્કાલિન ભારતીય વિદેશ મંત્રીએ ઢાકાના બારીધરામાં 15 વિકાસ પ્રોજેક્ટનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.
- ઐતિહાસિક રમણ કાલી મંદિર એ ભારત અને બાંગ્લાદેશના લોકો વચ્ચેના આધ્યાત્મિક અને સાંસ્કૃતિક બંધનનું પ્રતીક છે.
- રમના કાલી મંદિર:
- દેવી કાલીને સમર્પિત, આ મંદિરનું નિર્માણ મુઘલ કાળ દરમિયાન થયું હોવાનું માનવામાં આવે છે. તે 400 વર્ષ જૂનું હોવાનું માનવામાં આવે છે, જોકે તે કહેવું મુશ્કેલ છે કે તે કયા વર્ષમાં બનાવવામાં આવ્યું હતું.
- આ મંદિર એક હિંદુ સંપ્રદાય દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ તે કોણે બનાવ્યું તે ઓળખવું મુશ્કેલ છે. જોકે એવું કહેવાય છે કે તે ચોક્કસપણે હરિયરણ ગિરી દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું હતું જે મંદિરના મહંત હતા.

- તે બહુ મોટું મંદિર નહોતું અને સ્થાપત્યની દૃષ્ટિએ એકદમ સરળ હતું, જે કે ઢાકેશ્વરી મંદિર પછી તે બાંગ્લાદેશનું બીજું સૌથી જૂનું હિન્દુ મંદિર છે.
- 20મી સદીની શરૂઆતમાં જ્યારે પ્રખ્યાત સંત મા આનંદમચીએ તેમનો આશ્રમ પરિસરમાં બનાવ્યો ત્યારે મંદિરને મહત્વ મળ્યું.
- આનંદમચીને લોકપ્રિય રીતે “શાહબાગ-એર મા” અથવા શાહબાગની માતા તરીકે સંબોધવામાં આવતી હતી.
- મંદિર અને યુદ્ધ:
- 27 માર્ચ, 1971 ના રોજ, પાકિસ્તાની સેના દ્વારા મંદિરનો નાશ કરવામાં આવ્યો હતો અને પૂજારીઓ અને ભક્તો સહિત 85 હિંદુઓ માર્યા ગયા હતા.
- 7 માર્ચ, 1971ના રોજ મંદિરને તોડી પાડવામાં આવ્યું તેના થોડા દિવસો પહેલાં, બંગબંધુ શોખ મુજબુર રહેમાને રમના રેસકોર્સ મેદાનમાં તેમનું ઐતિહાસિક ભાષણ આપ્યું હતું જેમાં તેમણે બંગાળીઓને આઝાદી માટે લડવાનું આહ્વાન કર્યું હતું.
- બંગબંધુ શોખ મુજબુર રહેમાન (1920-1975) બાંગ્લાદેશના સ્થાપક નેતા અને દેશના પ્રથમ વડા પ્રધાન હતા.

ભારત-બાંગ્લાદેશ સંબંધો

- લશ્કરી સહયોગ:
- બાંગ્લાદેશ સરકારે તેની સરહદો પરથી ભારત વિરોધી ઉગ્રવાદી તત્વોને ખતમ કરવા માટે કામ કર્યું છે જેના પરિણામે ભારત-બાંગ્લાદેશ સરહદ આ ક્ષેત્રના સૌથી શાંતિપૂર્ણ વિસ્તારોમાંથી એક બની ગઈ છે.
- આનાથી ભારતને તેની વધુ વિવાદાસ્પદ સરહદો પર સૈન્ય સંસાધનોને પુનઃસ્થાપિત કરવાની મંજૂરી મળી છે.
- જમીન સીમા કરાર:
- વર્ષ 2015 માં, બાંગ્લાદેશ અને ભારતે ઐતિહાસિક ભૂમિ સીમા કરારને બહાલી આપીને તેમની સરહદો સંબંધિત મુદ્દાઓને શાંતિપૂર્ણ રીતે ઉકેલવામાં એક મહત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્ન પ્રાપ્ત કર્યું હતું.
- વ્યવસાયિક સંબંધો:
- બાંગ્લાદેશ દક્ષિણ એશિયામાં ભારતનું સૌથી મોટું વેપારી ભાગીદાર છે. નાણાકીય વર્ષ 2018-19માં ભારતથી બાંગ્લાદેશમાં નિકાસ \$9.21 બિલિયન અને આયાત \$1.04 બિલિયન હતી.
- આ સાથે ભારતે ઘણા બાંગ્લાદેશી ઉત્પાદનોને ડ્યુટી ફ્રી એક્સેસ આપવાની ઓફર પણ કરી છે.

- વિકાસના ક્ષેત્રો:
- બંને દેશો વચ્ચે વિકાસના મોરચે પણ સહકાર વધ્યો છે. તાજેતરના વર્ષોમાં, ભારતે બાંગ્લાદેશને રસ્તાઓ, રેલ્વે, પુલ અને બંદરોના નિર્માણ માટે \$8 બિલિયનની લાઈન ઓફ ક્રેડિટ પ્રદાન કરી છે.
- બહેતર કનેક્ટિવિટી: બંને દેશો વચ્ચેની કનેક્ટિવિટી ઘણી સુધરી છે.
- કોલકાતા અને અગરતલા વચ્ચે સીધી બસ સેવા (ઢાકા વાયા) શરૂ થવાથી, બંને સ્થળો વચ્ચેનું અંતર માત્ર 500 કિમી છે. જ્યારે ચિકન નેક મારફતે મુસાફરી 1,650 કિ.મી. અંતર આવરી લેવું પડશે.
- બાંગ્લાદેશ તેના મોંગલા અને ચટ્ટોગ્રામ (ચટ્ટોગ્રામ) બંદરો દ્વારા માલવાહક પરિવહનને મંજૂરી આપે છે, જ્યાંથી માલસામાનને માર્ગ, રેલ અને જળમાર્ગો દ્વારા અગરતલા લઈ જવામાં આવે છે.

સહકારના નવા ક્ષેત્રો

- ભારતની મુલાકાતે આવતા પ્રવાસીઓમાં બાંગ્લાદેશી પ્રવાસીઓનો મોટો હિસ્સો છે, વર્ષ 2017માં પશ્ચિમ યુરોપના પ્રવાસીઓના આંકડાને વટાવીને, ભારતમાં આવતા પ્રવાસીઓમાં દર પાંચમો બાંગ્લાદેશનો હતો.
- ભારતના આંતરરાષ્ટ્રીય તબીબી દર્દીઓમાં બાંગ્લાદેશનો હિસ્સો 35% (અન્ય દેશોમાંથી ભારતમાં સારવાર માટે આવતા દર્દીઓ) અને તબીબી મુસાફરી ભારતની આવકના 50% કરતા વધુ હિસ્સો ધરાવે છે.

તાજેતરના વિકાસ

- અગાઉ, બાંગ્લાદેશ સશસ્ત્ર દળોની 122 સભ્યોની ટુકડીએ 1971ના ભારત-પાકિસ્તાન યુદ્ધની 50મી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે ભારતના 72મા પ્રજાસત્તાક દિવસની પરેડમાં ભાગ લીધો હતો, જેમાં બાંગ્લાદેશને આઝાદી મળી હતી.

પ્રશ્નોત્તરી

1) રમના કાલી મંદિર વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:

1. બાંગ્લાદેશ સશસ્ત્ર દળોની 122 સભ્યોની ટુકડીએ 1971ના ભારત-પાકિસ્તાન યુદ્ધની 50મી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે ભારતના 72મા પ્રજાસત્તાક દિવસની પરેડમાં ભાગ લીધો હતો, જેમાં બાંગ્લાદેશને આઝાદી મળી હતી.
2. ભારતની મુલાકાતે આવતા પ્રવાસીઓમાં બાંગ્લાદેશી પ્રવાસીઓનો મોટો હિસ્સો છે, વર્ષ 2017માં પશ્ચિમ યુરોપના પ્રવાસીઓના આંકડાને વટાવીને, ભારતમાં આવતા પ્રવાસીઓમાં દર પાંચમો બાંગ્લાદેશનો હતો.

ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

- (A) માત્ર 1
- (B) માત્ર 2
- (C) એકપણ નહીં
- (D) આપેલ તમામ

GPSC 1/2, PSI/CONSTABLE, STI, Dy.SO, Dy.મામલતદાર, Sr.Clerk, ATDO, તલાટી, TET, TAT
 બિનસચિવાલય ક્લાર્ક વગેરે વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક

COMBO BOOKS

MRP 320 + 170 = ~~490~~

PRICE = 343/-

30% COMBO OFFER

3 MONTHS

ICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

8 અન્ય સંક્ષિપ્ત વર્તમાન પ્રવાહો

અલ્બાટ્રોસ

- તાજેતરના અભ્યાસે આલ્બાટ્રોસની વસ્તી વચ્ચેના સંબંધોના લાંબા આયુષ્ય પર પર્યાવરણીય પરિસ્થિતિઓની અસરના પુરાવા પ્રદાન કર્યા છે.
- સંશોધકોના મતે, આબોહવા પરિવર્તન અને ગરમ પાણીના કારણે, કાળા-ભૂરા અલ્બાટ્રોસના અલગ થવાના દરમાં વધુ વધારો થયો છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- કાળો-ભૂરો અલ્બાટ્રોસ:
- વૈજ્ઞાનિક નામ: થેલાસરચે મેલાનોફ્રિસ
- આ અલ્બાટ્રોસીસ ડાયોમેડિડે પરિવારના સભ્યો છે, તેમની નળી-નાક શીયરવોટર, પેટ્રેલ્સ અને ફુલમર સાથે સંબંધિત છે.
- તે સૌથી સામાન્ય અને વ્યાપકપણે જોવા મળતું અલ્બાટ્રોસ છે.
- આ મોટા દરિયાઈ પક્ષીનું નામ તેની આંખો ઉપર ઘેરા કાળા પીંછાને કારણે પડ્યું છે.
- આલ્બાટ્રોસીસ વાસ્તવમાં દરિયાઈ પક્ષીઓ છે જે દક્ષિણ ગોળાર્ધમાં મહાસાગરોને પાર કરે છે અને માત્ર પ્રજનન માટે જમીન પર પાછા ફરે છે.
- ડિલિવરી:
- તેઓ દક્ષિણ એટલાન્ટિકમાં અને દક્ષિણ ગોળાર્ધમાં પરિભ્રમણની નજીક જોવા મળે છે. તેમની આસપાસનો વિસ્તાર ઠંડા પ્રવાહ સાથે ઉત્તર તરફ જાય છે.
- સપ્ટેમ્બર અને ઓક્ટોબર દરમિયાન, આ પક્ષીઓ દક્ષિણ એટલાન્ટિક ટાપુઓ જેવા કે દક્ષિણ જ્યોર્જિયા અને ફોકલેન્ડ ટાપુઓ, દક્ષિણ સેન્ડવિચ અને કેપ હોર્ન ટાપુઓ પર પ્રજનન કરે છે.
- જોખમ લેવું:
- પાર્શિવ પ્રાણીઓનો શિકાર.
- જળચર સંસાધનોની માછીમારી અને લણણી.
- આક્રમક અને અન્ય સમસ્યારૂપ પ્રજાતિઓ, જનીનો અને રોગો.
- જવાળામુખી.
- આબોહવા પરિવર્તન અને ખતરનાક હવામાન.
- સંરક્ષણ સ્થિતિ:
- ઈન્ટરનેશનલ યુનિયન ફોર કન્ઝર્વેશન ઓફ નેચર (IUCN) : સૌથી ઓછી ચિંતા- LC

શ્રી અરવિંદો

- તાજેતરમાં, વડા પ્રધાને 15 ઓગસ્ટ, 2022 ના રોજ આધ્યાત્મિક નેતા શ્રી અરવિંદોની 150મી જન્મજયંતિ નિમિત્તે 53 સભ્યોની સમિતિની રચના કરી છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- પરિચય:
- અરવિંદો ઘોષનો જન્મ 15 ઓગસ્ટ, 1872ના રોજ કલકત્તામાં થયો હતો. તે યોગી, દ્રષ્ટા, ફિલસૂફ, કવિ અને ભારતીય રાષ્ટ્રવાદી હતા જેમણે આધ્યાત્મિક વિકાસ દ્વારા પૃથ્વી પર દૈવી જીવનની ફિલસૂફીનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો.
- 5 ડિસેમ્બર, 1950ના રોજ પોંડિચેરીમાં તેમનું અવસાન થયું.
- શિક્ષણ:
- તેમનું શિક્ષણ દાર્જિલિંગની એક ક્રિશ્ચિયન કોન્વેન્ટ સ્કૂલમાં શરૂ થયું.
- તેમણે કેમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટીમાં હાજરી આપી, જ્યાં તેઓ બે શાસ્ત્રીય અને અનેક આધુનિક યુરોપિયન ભાષાઓમાં નિપુણ બન્યા.
- વર્ષ 1892માં તેમણે બરોડા (વડોદરા) અને કલકત્તા (કોલકાતા)માં વિવિધ વહીવટી હોદ્દાઓ પર સેવા આપી હતી.
- તેમણે શાસ્ત્રીય સંસ્કૃત સહિત યોગ અને ભારતીય ભાષાઓનો અભ્યાસ કરવાનું શરૂ કર્યું.
- ભારતીય ક્રાંતિકારી ચળવળ:
- 1902 થી 1910 સુધી, તેમણે અંગ્રેજોથી ભારતને મુક્ત કરવાના સંઘર્ષમાં ભાગ લીધો હતો. તેમની રાજકીય પ્રવૃત્તિઓના પરિણામે વર્ષ 1908 (અલીપોર બોમ્બ કેસ)માં તેમને જેલમાં ધકેલી દેવામાં આવ્યા હતા.
- બે વર્ષ પછી તે બ્રિટિશ ભારતમાંથી ભાગી ગયો અને પોંડિચેરી (પુડુચેરી) ની ફ્રેન્ચ વસાહતમાં આશરો લીધો, જ્યાં તેણે પોતાનું આખું જીવન પરિપૂર્ણ અને આધ્યાત્મિક રીતે પરિવર્તનશીલ જીવનના ઉદ્દેશ્ય સાથે તેના “અવિભાજ્ય” યોગના વિકાસ માટે સમર્પિત કર્યું.
- આધ્યાત્મિક યાત્રા:
- પોંડિચેરીમાં તેમણે આધ્યાત્મિક સાધકોના સમુદાયની સ્થાપના કરી, જેણે વર્ષ 1926માં શ્રી અરવિંદો આશ્રમ તરીકે આકાર લીધો.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

- તેઓ માનતા હતા કે દ્રવ્ય, જીવન અને મનના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો પાર્થિવ ઉદ્ધાંતિ દ્વારા સુપરમાઈન્ડના સિદ્ધાંત દ્વારા અનંત અને મર્યાદિત બે ક્ષેત્રો વચ્ચે મધ્યવર્તી બળ તરીકે સફળ થશે.
- સાહિત્યિક કૃતિઓ:
- બંદે માતરમ નામનું અંગ્રેજી અખબાર (વર્ષ 1905માં).
- યોગનો આધાર.
- ભગવદ ગીતા અને તેનો સંદેશ.
- માણસનો ભાવિ વિકાસ.
- પુનર્જન્મ અને કર્મ.
- સાવિત્રી: એક દંતકથા અને પ્રતીક.
- ભગવાનનો કલાક

‘ચિલ્લાઈ કલાન’

- કાશ્મીરમાં 40 દિવસનો સૌથી કઠોર શિયાળાનો સમયગાળો, જેને ‘ચિલ્લાઈ કલાન’ કહેવામાં આવે છે.

મુખ્ય મુદ્દા

- ચિલ્લાઈ કલાન વિશે:
- કાશ્મીરમાં દર વર્ષે 21મી ડિસેમ્બરથી 29મી જાન્યુઆરી સુધીનો આ સૌથી સખત શિયાળાનો સમયગાળો છે.
- ‘ચિલ્લાઈ કલાન’ એક ફારસી શબ્દ છે જેનો અર્થ થાય છે ‘મોટો શિયાળો’.
- ચિલ્લાઈ કલાન પછી 30 થી 18 જાન્યુઆરી સુધી 20 દિવસનો ચિલ્લાઈ ખુર્દ (ટૂંકો શિયાળો) અને ત્યારબાદ 10 દિવસનો ચિલ્લાઈ બચા (બેબી કોલ્ડ) સમયગાળો આવે છે જે 19 ફેબ્રુઆરીથી 28 ફેબ્રુઆરી સુધી ચાલે છે.
- 40-દિવસનો સમયગાળો કાશ્મીરીઓ માટે ઘણી મુશ્કેલીઓ લાવે છે કારણ કે આ સમયગાળા દરમિયાન તાપમાનમાં ભારે ઘટાડો થાય છે, જેના કારણે પ્રખ્યાત દાલ સરોવર સહિત જળાશયો સ્થિર થઈ જાય છે.
- આ 40 દિવસો દરમિયાન હિમવર્ષા થવાની સંભાવના છે અને તાપમાનમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થાય છે. ખીણમાં લઘુત્તમ તાપમાન ઠંડું બિંદુથી નીચે રચાયું છે.
- કાશ્મીરીઓના રોજિંદા જીવન પર અસર:
- ફેરાન (કશ્મીરી ડ્રેસ) અને કાંગર (કાંગર) તરીકે ઓળખાતા પરંપરાગત ફાયરિંગ પોટ્સનો ઉપયોગ વધે છે.
- સબ-ઝીરો ટેમ્પરેચરને કારણે આ સમય દરમિયાન નળની પાઈપલાઈનમાં પાણી આંશિક રીતે થીજી જાય છે અને વિશ્વ વિખ્યાત દાલ સરોવર પણ થીજી જાય છે.
- કાશ્મીરીઓ હરિસ્સા સાથે ઉજવણી કરે છે, જે ચોખા સાથે મિશ્રિત પાતળા મટનમાંથી બનેલી વાનગી છે અને તેમાં વરિયાળી, એલચી, લવિંગ અને મીઠું જેવા મસાલાનો સ્વાદ છે.

- ભારે હિમવર્ષા પછી રસ્તાના અવરોધને કારણે તાજા શાકભાજીનો પુરવઠો ઘટતો હોવાથી તેઓ વારંવાર સૂકા શાકભાજીનું સેવન કરે છે.

પાર્વો વાયરસ

- અમરાવતી શહેરમાં લગભગ 2,000 પાલતુ અને રખડતા ફૂતરાઓ ગયા મહિને ‘કેનાઈન પાર્વો વાયરસ’થી પ્રભાવિત થયા છે. પશુચિકિત્સકોએ પહેલાથી જ પાલતુ માલિકોને આ ગંભીર રોગચાળા વિશે ચેતવણી આપી છે.

‘પાર્વો વાયરસ’ શું છે?

- પાર્વો વાયરસ એ અત્યંત ચેપી વાયરસ રોગ છે જે ગલુડિયાઓ અને ફૂતરાઓને અસર કરે છે.
- તેનો ચેપ ફૂતરાઓના આંતરડાને અસર કરે છે, અને ગલુડિયાઓ આ રોગ માટે વધુ સંવેદનશીલ હોય છે.
- જ્યારે આ રોગનો ચેપ લાગે છે, ત્યારે લોહીવાળા ઝાડા, ઉલટી, વધુ પડતું વજન ઘટવું, ડિહાઈડ્રેશન અને સુસ્તી જેવા લક્ષણો જોવા મળે છે.
- જ્યારે આ વાયરસથી ચેપ લાગ્યો હોય ત્યારે 90 ટકા મૃત્યુ દર નોંધવામાં આવ્યો છે.
- આ વાયરસ પ્રથમ વખત વર્ષ 1967માં મળી આવ્યો હતો અને તે ઝડપથી ફૂતરાઓના સ્વાસ્થ્ય માટે ગંભીર ખતરો બની ગયો છે. તેની ગંભીરતાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે વાયરસને મારવો ખૂબ જ મુશ્કેલ છે અને તે પર્યાવરણમાં લાંબા સમય સુધી ટકી શકે છે, ઉપરાંત ચેપગ્રસ્ત ફૂતરાઓ દ્વારા તે ઝડપથી ફેલાય છે.

આ વાયરસ ફૂતરાઓમાં કેવી રીતે ફેલાય છે?

- ફૂતરાઓમાં વાયરસ ચેપગ્રસ્ત ફૂતરા સાથેના સીધા સંપર્ક દ્વારા અથવા ચેપગ્રસ્ત શ્વાનને સંભાળતા લોકોના હાથ અને કપડાં સહિત દૂષિત વસ્તુ સાથેના પરોક્ષ સંપર્ક દ્વારા ફેલાય છે.
- ચેપના કેસોની સંખ્યામાં વધારો થવાનું કારણ:
- પાળતુ પ્રાણીઓમાં ‘પાર્વો વાયરસ’ના કેસોમાં તાજેતરનો વધારો COVID-19 રોગચાળાને કારણે છે, જેના કારણે ઘણા પાલતુ માલિકો તેમના શ્વાનને સમયસર રસી આપવામાં અસમર્થ રહ્યા છે.
- આ ઉપરાંત, પ્રાણીઓના જન્મ નિયંત્રણ કાર્યક્રમોના અમલીકરણ ન થવાને કારણે, ફૂતરાઓની રસીકરણ અને હડકવાને કારણે શહેરોમાં છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં ‘શેરીના ફૂતરાઓમાં પારવો વાયરસ’ના કેસમાં વધારો થયો છે.
- સારવાર:
- ‘પાર્વો વાયરસ’ માટે હાલમાં કોઈ ઈલાજ નથી, અને ગલુડિયા અથવા ફૂતરાને રસી આપીને તેમને ચેપથી બચાવી શકાય છે.

HIVને રોકવા માટે એપ્રેટ્યુડ ઈન્જેક્શનને મંજૂરી

- 20 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, ફૂડ એન્ડ ડ્રગ એડમિનિસ્ટ્રેશન (FDA) એ HIV સંપાદનનું જોખમ ઘટાડવા માટે વિશ્વની પ્રથમ ઈન્જેક્ટેબલ દવાને મંજૂરી આપી.

એપ્રેટ્યુડ

- એપ્રેટ્યુડ એક ઈન્જેક્ટેબલ દવા છે. તેનું સામાન્ય નામ “કેબોટેગ્રેવીર એક્સટેન્ડેડ-રીલીઝ ઈન્જેક્ટેબલ સસ્પેન્શન” છે.
- આ દવા HIVની રોકથામ માટે દૈનિક ગોળીઓનો વિકલ્પ પૂરો પાડે છે. સેન્ટર્સ ફોર ડિસીઝ કંટ્રોલ એન્ડ પ્રિવેન્શન (CDC) અનુસાર, આ ગોળીઓ HIV ના જાતીય સંક્રમણને રોકવામાં 99% સુધી અસરકારક છે. જો કે, અસરકારક બનવા માટે તે દરરોજ લેવું આવશ્યક છે.
- પરંતુ એપ્રેટ્યુડ શરૂ કરવા માટે, લોકોને શરૂઆતમાં એક મહિનાના અંતરે બે શોટ મળે છે. તે પછી, તેઓ દર બે મહિને એક ઈન્જેક્શન મેળવે છે.
- યુ.એસ.માં HIV રોગચાળાને સંબોધવામાં આ ઈન્જેક્શન નિર્ણાયક સાબિત થશે. તે ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા વ્યક્તિઓ અને ચોક્કસ જૂથોને પણ મદદ કરશે જ્યાં દૈનિક દવાઓ એક મોટો પડકાર છે.

એપ્રેટ્યુડ ની કિંમત

- એપ્રેટ્યુડની ડોઝ દીઠ કિંમત \$3,700 છે. તે 2022 માં યુએસમાં હોલસેલર્સ અને વિશેષતા વિતરકોને મોકલવાની અપેક્ષા છે.

24 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક દિવસ

- દર વર્ષે 24 ડિસેમ્બરને ભારતમાં રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, 1986 ને રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા 24 ડિસેમ્બર 1986 ના રોજ સંમતિ આપવામાં આવી હતી. આ દિવસ દ્વારા, ગ્રાહકના અધિકારો અને જવાબદારીઓને પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે.

ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, 1986

- ભારતમાં ઉપભોક્તા અધિકારોના રક્ષણ માટે આ કાયદો ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ હતો. આ અધિનિયમ દ્વારા, ખરાબ માલ અને સેવાઓ તથા અસંગત વેપાર વગેરેથી ગ્રાહકનું રક્ષણ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવ્યું હતું. આ અધિનિયમ દ્વારા

ગ્રાહકોની ફરિયાદોના નિરાકરણ માટે ઝડપી વ્યવસ્થા બનાવવામાં આવી છે. આ કાયદો યુનાઈટેડ નેશન્સ ચાર્ટરમાં સમાવિષ્ટ ઉપભોક્તાના 8માંથી 6 અધિકારોને આવરી લે છે. આ અધિકારો છે: -

- સંરક્ષણનો અધિકાર
- માહિતીનો અધિકાર
- પસંદ કરવાનો અધિકાર
- સાંભળવાનો અધિકાર
- ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર
- શિક્ષણનો અધિકાર

વિશ્વ ગ્રાહક અધિકાર દિવસ

- World Consumer Rights Day- Consumers International એ 24 વર્ષ પહેલાં 1983માં કન્ઝ્યુમર રાઈટ્સ ડે મનાવવાની શરૂઆત કરી હતી. આ દિવસ વિશ્વમાં 15 માર્ચે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસની ઉજવણીનું એકમાત્ર કારણ એ હતું કે ગ્રાહકો તેમના અધિકારો વિશે જાગૃત હોવા જોઈએ, ઘણા ગ્રાહકોને અધિકારોની જાણકારીના અભાવે સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડે છે. ગ્રાહકોને ખબર હોવી જોઈએ કે તેમની જરૂરિયાતો પૂરી કરવા માટે તેમના અધિકારો શું છે, વિશ્વભરની સરકારોએ ગ્રાહકોના અધિકારોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.
- રાલ્ફ નાડેર દ્વારા અમેરિકામાં ગ્રાહક ચળવળ શરૂ કરવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે તત્કાલિન રાષ્ટ્રપતિ જોન એફ. કેનેડી દ્વારા 15 માર્ચ, 1962ના રોજ યુએસ કોંગ્રેસમાં ગ્રાહક સુરક્ષા બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

અમેરિકા : COVID-19 માટે દવાને મંજૂરી

- 22 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, US આરોગ્ય નિયમનકારોએ COVID-19 સામે પ્રથમ ગોળી (ફાઈઝરની દવા) અધિકૃત કરી.

મહત્વના મુદ્દા

- કોવિડ-19ની સૌથી ખરાબ અસરોને દૂર કરવા માટે લોકો ઘરે Pfizer દવા લઈ શકશે.
- દવા ફાઈઝર ઓમિક્રોન શ્રેણી કારણે નવી વ્યક્તિને ચેપ વધી વચ્ચે અમેરિકામાં મંજૂર કરવામાં આવી છે.

ફાઈઝર દવા Paxlovid

- Paxlovid નામની દવા એ કોવિડ-19 ચેપના પ્રારંભિક સારવાર માટે ઝડપી અને સસ્તી રીત છે. નિર્માત્રેલવીર બ્રાન્ડ

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

નામ Paxlovid હેઠળ વેચાય છે. આ એન્ટિવાયરલ દવા Pfizer દ્વારા વિકસાવવામાં આવી છે. તે મૌખિક રીતે સક્રિય 3CL પ્રોટીઝ અવરોધક તરીકે કાર્ય કરે છે. કોવિડ-19 રોગની સારવાર માટે US ફૂડ એન્ડ ડ્રગ એડમિનિસ્ટ્રેશન (FDA) દ્વારા દવાને તાજેતરમાં કટોકટીના ઉપયોગની અધિકૃતતા આપવામાં આવી હતી. તે COVID-19 ના પ્રી-એક્સપોઝર અથવા પોસ્ટ-એક્સપોઝર નિવારણ માટે અધિકૃત નથી. તેનો ઉપયોગ એવા લોકોમાં સારવાર શરૂ કરવા માટે પણ થઈ શકે છે જેમને ગંભીર COVID-19ને કારણે હોસ્પિટલમાં દાખલ થવાની જરૂર હોય છે.

આ દવા કોણ વાપરી શકે?

- FDA એ પુખ્ત વયના લોકો અને 12 વર્ષ અને તેથી વધુ ઉંમરના બાળકો માટે ફાઈઝરની દવાને અધિકૃત કરી છે જેમણે COVID-19 સાથે સકારાત્મક પરીક્ષણ કર્યું છે. પ્રારંભિક લક્ષણો ધરાવતા લોકો અને હોસ્પિટલમાં દાખલ થવાનું સૌથી વધુ જોખમ ધરાવતા લોકો આ દવાનો ઉપયોગ કરી શકે છે. દવા માટે લાયક બાળકોનું વજન ઓછામાં ઓછું 40 કિલો હોવું જોઈએ.

પેક્સલોવિડની અસરકારકતા

- લક્ષણો દેખાવાના પાંચ દિવસની અંદર આપવામાં આવે ત્યારે આ દવા એકદમ અસરકારક સાબિત થાય છે.

23 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ખેડૂત દિવસ

- દર વર્ષે 23 ડિસેમ્બરને ભારતમાં રાષ્ટ્રીય ખેડૂત દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે, આ દિવસ ભારતના ભૂતપૂર્વ વડા પ્રધાન ચૌધરી ચરણ સિંહની યાદમાં ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસને ચરણસિંહ જયંતિ તરીકે પણ ઉજવવામાં આવે છે. ચૌધરી ચરણ સિંહનો જન્મ 23 ડિસેમ્બરે થયો હતો.

ખેડૂત આંદોલન

- હાલમાં પંજાબ અને હરિયાણાના ખેડૂતો દ્વારા કૃષિ કાયદાનો જોરદાર વિરોધ કરવામાં આવી રહ્યો છે. ભારત સરકાર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ત્રણ કૃષિ સુધારા બિલનો ખેડૂતો વિરોધ કરી રહ્યા છે. આ કાયદા સપ્ટેમ્બર 2020માં લાગુ કરવામાં આવ્યા હતા. આ કાયદાઓમાં કૃષિ ઉત્પાદનોના વેચાણ, કિંમત અને સંગ્રહના નિયમોમાં થોડી છૂટછાટ આપવામાં આવી છે.
- આ કાયદાઓથી અસંતોષના કારણે ખેડૂતોએ આ આંદોલનને 'દિલ્હી ચલો' નામ આપીને શાંતિપૂર્ણ વિરોધ શરૂ કર્યો. મોટાભાગના પંજાબી અને શીખ ખેડૂતો વિરોધનું નેતૃત્વ કરી રહ્યા છે. ખેડૂતોને ડર છે કે નવું કૃષિ બિલ તેમની આજીવિકા માટે જોખમરૂપ છે.

ચૌધરી ચરણ સિંહ

- ચૌધરી ચરણ સિંહ ભારતના પાંચમા વડાપ્રધાન હતા, તેઓ 28 જુલાઈ, 1979 થી 14 જાન્યુઆરી, 1980 સુધી દેશના વડાપ્રધાન હતા. તેમનો જન્મ 23 ડિસેમ્બર, 1902ના રોજ બ્રિટિશ ભારતના સંયુક્ત પ્રાંતમાં નૂરપુર (હવે ઉત્તર પ્રદેશ) માં થયો હતો. તેઓ 1967 સુધી ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ સાથે જોડાયેલા હતા. ત્યારબાદ તેઓ 1967-77 દરમિયાન ભારતીય લોકદળ સાથે જોડાયેલા હતા. તેઓ 1977 થી 1980 સુધી જનતા પાર્ટી સાથે હતા. આ પછી 1980 થી 1987 સુધી તેઓ લોકદળ સાથે જોડાયેલા રહ્યા.
- ચૌધરી ચરણ સિંહ 3 એપ્રિલ 1967 થી 25 ફેબ્રુઆરી 1968 સુધી ઉત્તર પ્રદેશના મુખ્યમંત્રી હતા. આ પછી, તેઓ 24 માર્ચ, 1977 થી 1 જુલાઈ, 1978 સુધી કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી રહ્યા. 24 જાન્યુઆરી, 1979 થી 28 જુલાઈ, 1979 સુધી, તેઓ દેશના નાણામંત્રી હતા. 29 મે 1987ના રોજ નવી દિલ્હીમાં તેમનું અવસાન થયું.

સ્વદેશી આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વાહન આર્મીમાં સામેલ

- સ્વદેશી આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વાહનોની પ્રથમ બેચને 21 ડિસેમ્બર, 2021ના રોજ ભારતીય સેનામાં સામેલ કરવામાં આવી હતી.

મહત્વના મુદ્દા

- આ નેક્સ્ટ જનરેશનના વાહનોને પુણેમાં એક કાર્યક્રમમાં આર્મીમાં કોર્પ્સ ઓફ એન્જિનીયર્સમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા.
- ડિકેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓર્ગનાઈઝેશન (DRDO) દ્વારા સ્વદેશી રીતે તૈયાર કરાયેલ આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વ્હીકલની ડિઝાઈન તૈયાર કરવામાં આવી છે.
- તે ઓર્ડનન્સ ફેક્ટરી મેડક દ્વારા ભારત ઈલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ, પુણેના સહયોગથી બનાવવામાં આવ્યું છે.
- ભારતીય સેનાએ AERVA 53 યુનિટનો ઓર્ડર આપ્યો છે.
- આ વાહનો મુખ્યત્વે વેસ્ટર્ન ફ્રન્ટ પર વ્યક્તિગત એન્જિનિયરિંગ રચનાઓ સાથે તૈનાત કરવામાં આવશે.

વાહનનું મહત્વ

- આ વાહન પાણીના અવરોધો અને સ્વેમ્પી પેચને દૂર કરવામાં સક્ષમ છે અને કમાન્ડરોને ફરજ પાડવા માટે રીઅલ-ટાઈમ અપડેટ્સ પ્રદાન કરે છે. તે ભારતીય સેનાની હાલની એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ ક્ષમતાઓને વધારવામાં મદદ કરશે. આ વાહનો ભવિષ્યના કોઈપણ સંઘર્ષમાં યાંત્રિક કામગીરીના સમર્થનમાં મુખ્ય ગેમ-ચેન્જર હશે.

આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વાહનો (AERV)

- AERV ને BMP-II નામના ઉભયજીવી પાયદળ લડાયક વાહનમાં ફેરફાર કરીને વિકસાવવામાં આવ્યું છે. આ વાહન લશ્કરી ઈજનેરીની વ્યૂહાત્મક અને લડાયક જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે બનાવવામાં આવ્યું છે. તેનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે આક્રમક અને રક્ષણાત્મક કામગીરી માટે રણ, સપાટ અને નદીના વિસ્તારોમાં હુમલો પુલના નિર્માણ માટે કરવામાં આવશે.

NCCનું “રાષ્ટ્રીય એકતા ગીત”

- સંરક્ષણ પ્રધાન રાજનાથ સિંહે તાજેતરમાં રાષ્ટ્રીય એકતા ગીત લોન્ચ કર્યું હતું, જે નેશનલ કેડેટ કોર્પ્સના કેડેટ્સ દ્વારા રચવામાં આવ્યું હતું.

મહત્વના મુદ્દા

- રાષ્ટ્રીય એકતા ગીત 22 ભાષાઓમાં રચવામાં આવ્યું છે. તે રાષ્ટ્રીય એકતાની થીમ પર આધારિત છે. તે વિજય સિરીઝ અને ‘સંસ્કૃતિના મહાસંગમ’ના ગ્રાન્ડ ફિનાલેમાં લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- NCC દ્વારા આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવના ભાગરૂપે નવી દિલ્હીમાં આ મેગા ઈવેન્ટનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ અભિયાન ‘સંસ્કૃતિના મહાસંગમ’ સાથે સમાપ્ત થયું, જેમાં પસંદગીના NCC કેડેટ્સ ભેગા થયા અને તેમનો સહિયારો સાંસ્કૃતિક વારસો પ્રદર્શિત કર્યો.

નેશનલ કેડેટ કોર્પ્સ (NCC)

- NCC એ ભારતીય સશસ્ત્ર દળોની યુવા પાંખ છે. તેનું હેડક્વાર્ટર નવી દિલ્હીમાં છે. NCC આર્મી, એર વિંગ અને નેવીનો સમાવેશ કરતી ત્રિ-સેવા સંસ્થા તરીકે સ્વૈચ્છિક ધોરણે શાળા અને કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ માટે ખુલ્લું છે. તેઓ ભારતના યુવાનોને શિસ્તબદ્ધ અને દેશભક્ત નાગરિક તરીકે વિકસાવવા માટે કામ કરી રહ્યા છે. તે એક સ્વૈચ્છિક સંસ્થા છે, જે ઉચ્ચ શાળાઓ, ઉચ્ચ માધ્યમિક, યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજોમાંથી કેડેટ્સની ભરતી કરે છે. તમામ યુવા કેડેટ્સને નાના હથિયારો અને ક્વાયતની મૂળભૂત લશ્કરી તાલીમ આપવામાં આવે છે.

પૃષ્ઠભૂમિ

- NCC ની સ્થાપના 1950 ના અધિનિયમ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. તે ‘યુનિવર્સિટી કોર્પ્સ’ માં શોધી શકાય છે, જેની સ્થાપના ભારતીય સંરક્ષણ અધિનિયમ 1917 હેઠળ કરવામાં આવી હતી. સેનાની અછતને પહોંચી વળવાના ઉદ્દેશ્યથી તેની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.

નદી ઉત્સવ 2021

- 16મી ડિસેમ્બર 2021ના રોજ નદી ઉત્સવ 2021 શરૂ થયો હતો અને 23મી ડિસેમ્બર 2021ના રોજ સમાપ્ત થયો.
- નદી ઉત્સવ 2021 એ સમગ્ર ભારતનો તહેવાર છે. તે જલ શક્તિ મંત્રાલય, પરંપરા મંત્રાલય, પર્યટન મંત્રાલય અને સ્વચ્છ ગંગા માટે રાષ્ટ્રવ્યાપી મિશન દ્વારા સંયુક્ત રીતે આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે.
- આ ઉજવણી 4 પસંદ કરેલ વિષય હેઠળ કરવામાં આવે છે, જેમ કે સ્વચ્છતા, પ્રકૃતિ અને પર્યાવરણ, દેશભક્તિ અને ભક્તિ અને આધ્યાત્મિકતા.
- આ વર્ષે આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ અભિયાન અંતર્ગત આ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે.
- ભારતમાં 22 રાજ્યો અને 170 જિલ્લાઓમાં આ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

સ્વચ્છ ગંગા માટે રાષ્ટ્રીય મિશન (NMCG)

- જાહેર-નદી જોડાણને મજબૂત કરવા માટે નેશનલ મિશન ફોર ક્લીન ગંગા (NMCG) દ્વારા દર વર્ષે નદી ઉત્સવ ઉજવવામાં આવે છે. NMCG એ રાષ્ટ્રીય ગંગા પરિષદની અમલીકરણ શાખા છે. તેની સ્થાપના 2016 માં કરવામાં આવી હતી. તેણે નેશનલ ગંગા રિવર બેસિન ઓથોરિટી (NRGBA)નું સ્થાન લીધું.

ગોવા મુક્તિ દિવસ

- વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ 19 ડિસેમ્બરે ગોવા મુક્તિ દિવસની ઉજવણીમાં ભાગ લેવા માટે ગોવાની મુલાકાત લીધી હતી.

મહત્વના મુદ્દા

- આ પ્રસંગે ગોવાના ડો.શ્યામા પ્રસાદ મુખર્જી સ્ટેડિયમમાં એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- આ પ્રસંગે વડા પ્રધાને સ્વતંત્રતા સેનાનીઓ અને ‘ઓપરેશન વિજય’ના નિવૃત્ત સૈનિકોનું સન્માન કર્યું હતું.

ગોવા મુક્તિ દિવસ

- ગોવા મુક્તિ દિવસ દર વર્ષે 19 ડિસેમ્બરે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસ ‘ઓપરેશન વિજય’ની સફળતાને ચિહ્નિત કરે છે, જે ભારતીય સશસ્ત્ર દળો દ્વારા ગોવાને પોર્ટુગીઝ શાસનમાંથી મુક્ત કરાવવા માટે હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું. પોર્ટુગીઝ શાસિત ગોવા પર ભારતીય સશસ્ત્ર દળો દ્વારા નિયંત્રણ મેળવવાની યાદમાં આ દિવસ ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસે ભારત યુરોપીય શાસનથી સંપૂર્ણ રીતે મુક્ત થયું હતું.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

અનેક વિકાસ યોજનાઓનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું

- આ પ્રસંગે, પ્રધાનમંત્રીએ નીચેની વિકાસ યોજનાઓનું ઉદ્ઘાટન કર્યું:
- પુનર્નિર્મિત કિલ્લો અગુઆડા જેલ મ્યુઝિયમ
- ગોવા મેડિકલ કોલેજમાં સુપર સ્પેશિયાલિટી બ્લોક
- ન્યૂ સાઉથ ગોવા ડિસ્ટ્રિક્ટ હોસ્પિટલ
- મોપા એરપોર્ટ પર ઉડ્ડયન કૌશલ્ય વિકાસ કેન્દ્ર
- ડાબોલિમ-નાવેલિમ, મડગાંવ ખાતે ગેસ-ઈન્સ્યુલેટેડ સબસ્ટેશન.
- પ્રધાનમંત્રીએ ગોવામાં ઈન્ડિયા ઈન્ટરનેશનલ યુનિવર્સિટી ઓફ લીગલ એજ્યુકેશન તેમજ બાર કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયા ટ્રસ્ટના અનુસંધાનનો શિલાન્યાસ પણ કર્યો હતો.

પ્રધાનમંત્રી સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષા યોજના

- આ યોજના હેઠળ ગોવા મેડિકલ કોલેજ અને હોસ્પિટલમાં સુપર સ્પેશિયાલિટી બ્લોકનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે. આ પ્રોજેક્ટનો કુલ ખર્ચ ૩૮૦ કરોડ રૂપિયા હતો. મેડિકલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સુધારવા અને ઉચ્ચ કક્ષાની તબીબી સુવિધાઓ પૂરી પાડવાના વડા પ્રધાનના વિઝનને અનુરૂપ આ બ્લોકનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે. આ હોસ્પિટલ લિવર ટ્રાન્સપ્લાન્ટ, એન્જિયોપ્લાસ્ટી, બાયપાસ સર્જરી, ડાયાલિસિસ, કિડની ટ્રાન્સપ્લાન્ટ વગેરે જેવી સેવાઓ પૂરી પાડશે.

અગુઆડા ફોર્ટ જેલ મ્યુઝિયમનો પુનઃવિકાસ

- અગુઆડા ફોર્ટ જેલ મ્યુઝિયમને સ્વદેશ દર્શન યોજના હેઠળ હેરિટેજ પર્યટન સ્થળ તરીકે પુનઃવિકસિત કરવામાં આવ્યું છે. તેને ૨૮ કરોડના ખર્ચે તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. ગોવાની આઝાદી પહેલા, અગુઆડા કિલ્લાનો ઉપયોગ સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓને કેદ કરવા અને ત્રાસ આપવા માટે કરવામાં આવતો હતો. આ સંગ્રહાલય ગોવાની મુક્તિમાં ભાગ લેનારા અગ્રણી સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓના યોગદાન અને બલિદાન પર પ્રકાશ પાડે છે.

કે. શ્રીકાંતે BWF વર્લ્ડ બેડમિન્ટન ચેમ્પિયનશિપમાં સિલ્વર મેડલ જીત્યો

- ૧૯ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ના રોજ, શટલર કિદામ્બી શ્રીકાંત BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપમાં સિલ્વર મેડલ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય બન્યો.

મહત્વના મુદ્દા

- ફાઈનલમાં તેને સિંગાપોરના લોહ કીન યૂ સામે ૨૧-૧૫, ૨૨-૨૦થી પરાજય મળ્યો હતો.

- BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપમાં સિંગાપોરના કોઈ પુરુષ ખેલાડીએ ગોલ્ડ મેડલ જીત્યો હોય તેવો આ પ્રથમ પ્રસંગ હતો.

2021 BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપ્સ

- ૨૦૨૧ BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપને સ્પોન્સરશિપ હેતુઓ માટે સત્તાવાર રીતે “ટોટલ એનર્જીસ BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપ્સ ૨૦૨૧” તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આ બેડમિન્ટન ટુર્નામેન્ટ ૧૨ થી ૧૯ ડિસેમ્બર ૨૦૨૧ દરમિયાન સ્પેનના હુએલ્વા ખાતે યોજાઈ હતી.

TotalEnergies SE

- તે ફ્રેન્ચ બહુરાષ્ટ્રીય સંકલિત તેલ અને ગેસ કંપની છે, જેની સ્થાપના ૧૯૨૪માં થઈ હતી. તેના વ્યવસાયોમાં ફૂડ ઓઈલ અને નેચરલ ગેસ એક્સ્પ્લોરેશન અને પાવર જનરેશન, રિફાઈનિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, ઈન્ટરનેશનલ ફૂડ ઓઈલ અને પ્રોડક્ટ્સ ટ્રેડિંગ અને પેટ્રોલિયમ પ્રોડક્ટ માર્કેટિંગનો સમાવેશ થાય છે. તે રસાયણ ઉત્પાદક પણ છે.

શ્રીકાંત કિદામ્બી

- તે એક ભારતીય બેડમિન્ટન ખેલાડી છે જે હૈદરાબાદની ગોપીચંદ બેડમિન્ટન એકેડમીમાં તાલીમ લે છે. એપ્રિલ ૨૦૧૮ માં, તેને BWF રેન્કિંગમાં વિશ્વ નંબર ૧ તરીકે સ્થાન મળ્યું હતું. તેમને ૨૦૧૮માં ભારતનો ચોથો સર્વોચ્ચ નાગરિક પુરસ્કાર પદ્મશ્રી અને ૨૦૧૫માં અર્જુન એવોર્ડ પણ મળ્યો હતો. પુરૂષ સિંગલ્સમાં ૨૦૨૧ BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપની ફાઈનલમાં પહોંચનાર અને સિલ્વર મેડલ જીતનાર તે પ્રથમ ભારતીય બન્યો.

ગુડ ગવર્નન્સ વીક ૨૦૨૧

- કર્મચારી, જાહેર ફરિયાદ અને પેન્શન મંત્રાલય હેઠળના વહીવટી સુધારણા અને જાહેર ફરિયાદો (DARPG) વિભાગે ૨૦-૨૫ ડિસેમ્બરના રોજ ‘સુશાસન સપ્તાહ ૨૦૨૧’ની ઉજવણી કરી હતી.

મહત્વના મુદ્દા

- સુશાસન સપ્તાહનું આયોજન વિદેશ મંત્રાલય અને પંચાયતી રાજ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રાલયના સહયોગથી કરવામાં આવ્યું હતું.
- આઝાદીના અમૃત મહોત્સવના ભાગરૂપે ઉજવવામાં આવેલ હતું.

- આ પ્રસંગે ગુડ ગવર્નન્સ વીક પોર્ટલ લોન્ચ કરવામાં આવી અને DARPG ની 2 વર્ષની સિદ્ધિઓ પર એક પુસ્તિકા બહાર પાડવામાં આવી.
- આ અવસર પર ફિલ્મ “પ્રસાશન ગાંવ કી ઓર”નું સ્ક્રીનિંગ પણ યોજાયું.

થીમ

- “પ્રસાશન ગાંવ કી ઓર” થીમ હેઠળ સુશાસન સપ્તાહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

સુશાસન સમાહ

- સુશાસન સપ્તાહની ઉજવણી દરમિયાન, ભારતના તમામ જિલ્લાઓ, રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં જાહેર ફરિયાદોના નિવારણ અને સેવા વિતરણમાં સુધારો કરવા માટે રાષ્ટ્રવ્યાપી ઝુંબેશનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું.
- આ અભિયાનમાં 700 થી વધુ જિલ્લા કલેક્ટરે ભાગ લીધો હતો.
- તેઓ સમયસર ફરિયાદ નિવારણ અને સેવા વિતરણમાં સુધારણા માટે તહેસીલ અથવા પંચાયત સમિતિના મુખ્ય મથકની મુલાકાત લેશે.

આયોજનની પ્રગતિ

- ગુડ ગવર્નન્સ વીકની પ્રગતિનું નિરીક્ષણ “www.pgportal.gov.in/ggw” પોર્ટલ દ્વારા કરવામાં આવશે. આ ઈવેન્ટ દરમિયાન, દરેક જિલ્લા કલેક્ટર આ પોર્ટલ પર તેમના સંબંધિત જિલ્લામાંથી સફળ ગુડ ગવર્નન્સ પ્રેક્ટિસ અને જાહેર ફરિયાદનું સફળ નિવારણ રજૂ કરશે. આ અભિયાન દરમિયાન નીચેના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.
- 21 ડિસેમ્બર - “વિદેશ મંત્રાલય દ્વારા સુશાસન પહેલ” પર ચર્ચા.
- 22 ડિસેમ્બર - “DPIIT દ્વારા અનુપાલન બોજ અને સંકલિત અને અસરકારક શાસન પ્રથાઓ ઘટાડવા સુધારાના આગામી તબક્કા પર રાષ્ટ્રીય કાર્યશાળા” પર ચર્ચા.
- 23 ડિસેમ્બર - “મિશન કર્મચોગી - ઘ પાથ અહેડ” વિષય પર કર્મચારી અને તાલીમ વિભાગ દ્વારા આયોજિત વર્કશોપ.

- 24 ડિસેમ્બર - “કેન્દ્રીય સચિવાલયમાં નિર્ણય લેવાની કાર્યક્ષમતા વધારવાની પહેલ” પર વર્કશોપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.
- 25 ડિસેમ્બર - “સુશાસન દિવસ” ઉજવવામાં આવશે.

ગેબ્રિયલ બોરિક

- 19 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, ગેબ્રિયલ બોરિકને ચિલીના આગામી રાષ્ટ્રપતિ તરીકે ચૂંટવામાં આવ્યા. ગેબ્રિયલ 56 ટકા વોટ સાથે જીત્યા.

ગેબ્રિયલ બોરિક ફોન્ટ

- ગેબ્રિયલ બોરિક ફોન્ટ ચિલીના નવા ચૂંટાયેલા રાષ્ટ્રપતિ છે. તેઓ માર્ચ 2014 થી ચેમ્બર ઓફ ડેપ્યુટીઝના સભ્ય હતા, અને મેગલેન્સ અને એન્ટાર્કટિક જિલ્લાનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હતું. 2013ની સામાન્ય ચૂંટણીમાં તેઓ અપક્ષ ઉમેદવાર તરીકે ચૂંટાયા હતા. તેઓ 2017માં ફરી ચૂંટાયા હતા. બંને ચૂંટણીઓમાં, તેમણે મેગલેન્સ પ્રદેશના તમામ ઉમેદવારોમાં સૌથી વધુ મત મેળવ્યા. 2021ની સામાન્ય ચૂંટણી માટે, તેમણે લોકપ્રિય મતના 60% સાથે એપ્રેબો ડિગ્રિદાદ પ્રમુખપદની પ્રાથમિક ચૂંટણી જીતી. આમ, તેઓ ડાબેરી ચૂંટણી ગઠબંધન માટે રાષ્ટ્રપતિ પદના ઉમેદવાર બન્યા.

ચિલી

- ચિલીને સત્તાવાર રીતે ચિલી પ્રજાસત્તાક કહેવામાં આવે છે. તે દક્ષિણ અમેરિકાના પશ્ચિમ ભાગમાં આવેલો દેશ છે. આ દેશ એન્ડીઝ અને પેસિફિક મહાસાગર વચ્ચેની જમીનની લાંબી, સાંકડી પટ્ટી પર સ્થિત છે. તે વિશ્વનો સૌથી દક્ષિણનો દેશ છે. તે એન્ટાર્કટિકાની સૌથી નજીક છે અને પેરુ, બોલિવિયા, આર્જેન્ટિના અને ટ્રેક પેસેજ સાથે સરહદો ધરાવે છે. સેન્ટિયાગો આ દેશની રાજધાની તેમજ સૌથી મોટું શહેર છે. સ્પેનિશ એ ચિલીની રાષ્ટ્રીય ભાષા છે.

ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો

GPSC 1/2, PI, PSI/CONSTABLE, S.T.I.,
Dy.SO, નાયબ મામલતદાર,
બિનસચિવાલય કલાર્ક, તલાટી, TET, TAT વગેરે
વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ
માટે અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક

NOW AVAILABLE

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

20 ડિસેમ્બર: આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ એકતા દિવસ

- દર વર્ષે 20 ડિસેમ્બરને આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ એકતા દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર મહાસભાએ આ દિવસ માટે 22 ડિસેમ્બર 2005ના રોજ ઠરાવ 60/209 પસાર કર્યો હતો.

ઉદ્દેશ્ય

- આ દિવસ વિવિધતામાં એકતાના સન્માનમાં ઉજવવામાં આવે છે.
- આ દિવસ દ્વારા, વિવિધ સરકારોને આંતરરાષ્ટ્રીય કરારોનું સન્માન કરવા માટે યાદ અપાવવામાં આવે છે.
- આ દિવસ દ્વારા એકતા અંગે જાગૃતિ ફેલાવવાના પ્રયાસો કરવામાં આવે છે.
- આ દિવસે, સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ્સ હાંસલ કરવા માટે એકતાને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે.
- આ દિવસનો હેતુ ગરીબી નાબૂદી માટે નવી પહેલ શરૂ કરવાનો છે.

વિશ્વ માનવતા દિવસ

- દર વર્ષે 19 ઓગસ્ટને વિશ્વ માનવતાવાદી દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસ એવા લોકોને સમર્પિત છે જેઓ માનવતા માટે કામ કરે છે અને આ માટે તેઓએ પોતાના જીવનનું બલિદાન આપ્યું છે. આ દિવસ દ્વારા વિશ્વમાં માનવતા માટે કામ કરવાની પ્રેરણા મળે છે.
- વિશ્વ માનવતા દિવસની શરૂઆત યુનાઈટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલી દ્વારા કરવામાં આવી હતી, જેના માટે વર્ષ 2008 માં A/46/L.49 ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. દરખાસ્ત સ્વીડન દ્વારા પ્રાયોજિત કરવામાં આવી હતી. ઓગસ્ટ 19, 2003 ના રોજ, ઈરાકમાં સેક્ટરી-જનરલના વિશેષ પ્રતિનિધિ, સર્જિયો વિએરા ડી મેલોનું બોમ્બ વિસ્ફોટના પરિણામે મૃત્યુ થયું. આ ઘટનામાં તેના 21 સાથીદારોના પણ મોત થયા હતા. 2009 થી, દર વર્ષે 19 ઓગસ્ટને વિશ્વ માનવતા દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે, જેના દ્વારા માનવતા માટે કામ કરતા લોકોની સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે છે.

મહારાષ્ટ્ર: 'કેનાઈન પેરવોવાયરસ'

- નવેમ્બર 2021 માં, અમરાવતી શહેરમાં લગભગ 2,000 પાલતુ અને રખડતા કૂતરાઓ કેનાઈન પેરવોવાયરસથી પ્રભાવિત થયા હતા. પશુચિકિત્સકોએ પણ પાલતુ માલિકોને ગંભીર રોગચાળા સામે ચેતવણી આપી છે.

કેનાઈન પેરવોવાયરસ

- તે એક અત્યંત ચેપી વાયરલ રોગ છે જે કૂતરા માટે જીવલેણ બની શકે છે.
- આ વાયરસ કૂતરાઓના આંતરડાના માર્ગને અસર કરે છે.
- નાના કૂતરા આ વાયરસ માટે વધુ સંવેદનશીલ હોય છે.
- વાયરસ સાથે સંકળાયેલ લક્ષણો ઊલ્ટી, લોહિવાળા ઝાડા, ડી-હાઈડ્રેશન, વજન ઘટવો અને સુસ્તી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

અમરાવતીમાં કેસો

- અમરાવતીમાં, નવેમ્બર 2021 માં લગભગ 2000 પાળેલા અને રખડતા કૂતરાઓ પેરવોવાયરસથી પ્રભાવિત થયા હતા.
- અમરાવતી સ્થિત WASA કન્ઝર્વેશન ઓર્ગનાઈઝેશન અનુસાર, સરકાર સંચાલિત ક્લિનિકને અહેવાલો મળી રહ્યા છે કે દરરોજ 20 કૂતરા વાયરસથી પ્રભાવિત થઈ રહ્યા છે.
- નિષ્ણાતો માને છે કે કોવિડ-19 રોગચાળાને કારણે પાલતુ પ્રાણીઓમાં પેરવોવાયરસના કેસ વધી રહ્યા છે. રોગચાળાને કારણે, ઘણા પાલતુ માલિકોએ તેમના કૂતરાઓને સમયસર રસી આપી નથી.
- આ ઉપરાંત છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં પશુ જન્મ નિયંત્રણ કાર્યક્રમનો પણ અમલ થયો નથી. આનાથી શેરી કૂતરાઓમાં પેરવોવાયરસના કેસોમાં વધારો થયો છે કારણ કે જન્મ નિયંત્રણ કાર્યક્રમો રખડતા કૂતરાઓની વસ્તી, કૂતરાઓના રસીકરણ અને હડકવાને નિયંત્રિત કરવામાં મદદ કરે છે.

વાઈરસનો ફેલાવો

- પેરવોવાયરસ ચેપગ્રસ્ત કૂતરા સાથેના સીધા સંપર્ક દ્વારા અથવા ચેપગ્રસ્ત કૂતરાઓને સંભાળતા લોકોના હાથ અને કપડાં જેવા દૂષિત પદાર્થ સાથે પરોક્ષ સંપર્ક દ્વારા ફેલાય છે. જ્યારે કૂતરા તાજેતરમાં ચેપગ્રસ્ત કૂતરા સાથે સંપર્કમાં આવ્યા હોય તેવા વ્યક્તિના સંપર્કમાં આવે ત્યારે પણ વાયરસ આડકતરી રીતે પ્રસારિત થઈ શકે છે.

22 ડિસેમ્બર: રાષ્ટ્રીય ગણિત દિવસ

- ભારતમાં દર વર્ષે 22 ડિસેમ્બરે રાષ્ટ્રીય ગણિત દિવસ ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસની જાહેરાત 26 ફેબ્રુઆરી, 2012ના રોજ ડો. મનમોહન સિંહ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. આ દિવસ મહાન ગણિતશાસ્ત્રી શ્રીનિવાસ રામાનુજનની યાદમાં ઉજવવામાં આવે છે. આ પ્રસંગે શાળાઓ અને કોલેજોમાં ગણિતને લગતા વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

શ્રીનિવાસ રામાનુજન

- > શ્રીનિવાસ રામાનુજનનો જન્મ 22 ડિસેમ્બર, 1887ના રોજ ઈરોડ, મદ્રાસ પ્રેસિડેન્સીમાં થયો હતો. તેમણે સરકારી આર્ટ્સ કોલેજ, પચૈયાપ્પા કોલેજ, ટ્રિનિટી કોલેજ, કેમ્બ્રિજમાં અભ્યાસ કર્યો. 26 એપ્રિલ, 1920ના રોજ તેમનું અવસાન થયું. તેઓ નીચેના ગાણિતિક સિદ્ધાંતો માટે જાણીતા છે:
- > લેન્ડૌ-રામાનુજન સ્થિરાંક
- > રામાનુજન-સોલ્ડનર સ્થિરાંકરામાનુજન થીટા ફ્લાં
- > રોજર્સ-રામાનુજન સાદ્રશ્ય
- > રામાનુજન પ્રાઈમ

રામાનુજન યોગ

- > તેમણે સંખ્યા સિદ્ધાંત, ગાણિતિક વિશ્લેષણ, અનંત શ્રેણી અને સતત અપૂર્ણાંકમાં નોંધપાત્ર યોગદાન આપ્યું છે. તેમના કાર્યોને અંગ્રેજી ગણિતશાસ્ત્રી હાર્ડી દ્વારા માન્યતા આપવામાં આવી હતી. 1913 માં, હાર્ડીએ રામાનુજનને કેમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટીમાં આમંત્રણ આપ્યું. જો કે, 1919માં હેપેટિક અમીબિયાસિસે રામાનુજનને ભારત પરત ફરવાની ફરજ પાડી હતી. બાદમાં તેને ક્ષય રોગ થયો હતો.

હાર્ડી-રામાનુજન નંબર

- > 1729 હાર્ડી રામાનુજન નંબર છે. જ્યારે હાર્ડીએ હોસ્પિટલમાં રામાનુજનની મુલાકાત લીધી, ત્યારે રામાનુજને હાર્ડીને કહ્યું કે 1729 એ સૌથી નાની સંખ્યા છે જેને બે અલગ અલગ રીતે બે ક્યુબ તરીકે વ્યક્ત કરી શકાય છે.
- > $1729 = 13 + 123 = 93 + 103$

પ્રશ્નોત્તરી

- 1) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. આ અલ્બાટ્રોસીસ ડાયોમેડિડે પરિવારના સભ્યો છે, તેમની નળી-નાક શીયરવોટર, પેટ્રેલ્સ અને કુલમર સાથે સંબંધિત છે.
 2. આ અલ્બાટ્રોસીસ ડાયોમેડિડે પરિવારના સભ્યો છે, તેમની નળી-નાક શીયરવોટર, પેટ્રેલ્સ અને કુલમર સાથે સંબંધિત છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- 2) અરવિંદો ઘોષ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. અરવિંદો ઘોષનો જન્મ 15 ઓગસ્ટ, 1872ના રોજ કલકત્તામાં થયો હતો.
 2. 5 ડિસેમ્બર, 1950ના રોજ પોંડિચેરીમાં તેમનું અવસાન થયું. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ

- 3) અરવિંદો ઘોષ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. કાશ્મીરમાં દર વર્ષે 21મી ડિસેમ્બરથી 29મી જાન્યુઆરી સુધીનો આ સૌથી સખત શિયાળાનો સમયગાળો છે.
 2. ચિલ્લાઈ કલાન પછી 30 થી 18 જાન્યુઆરી સુધી 20 દિવસનો ચિલ્લાઈ ખુર્દ (ટૂંકો શિયાળો) અને ત્યારબાદ 10 દિવસનો ચિલ્લાઈ બચા (બેબી કોલ્ડ) સમયગાળો આવે છે જે 19 ફેબ્રુઆરીથી 28 ફેબ્રુઆરી સુધી ચાલે છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- 4) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. અમરાવતી શહેરમાં લગભગ 2,000 પાલતુ અને રખડતા કૂતરાઓ ગયા મહિને 'કેનાઈન પાર્વો વાયરસ'થી પ્રભાવિત થયા છે. 2. આ વાયરસથી ચેપ લાગ્યો હોય ત્યારે માત્ર 10 ટકા મૃત્યુ દર નોંધવામાં આવ્યો છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) 1 અને 2 બંને	(D) એકપણ નહીં
- 5) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. Apertude એક ઈન્જેક્ટેબલ દવા છે. તેનું સામાન્ય નામ "કેબોટેગ્રેવીર એક્સટેન્ડેડ-રીલીઝ ઈન્જેક્ટેબલ સસ્પેન્શન" છે.
 2. Apratude ની ડોઝ દીઠ કિંમત \$3,700 છે. તે 2022 માં યુએસમાં હોલસેલર્સ અને વિશેષતા વિતરકોને મોકલવાની અપેક્ષા છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ
- 6) રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે?

(A) 23 ડિસેમ્બર	(B) 24 ડિસેમ્બર
(C) 28 ડિસેમ્બર	(D) 31 ડિસેમ્બર
- 7) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો:
 1. 22 ડિસેમ્બર, 2021 ના રોજ, યુએસ આરોગ્ય નિયમનકારોએ COVID-19 સામે પ્રથમ ગોળી (ફાઈઝરની દવા) અધિકૃત કરી.
 2. પેક્સલોવિડ નામની દવા એ કોવિડ-19 ચેપના પ્રારંભિક સારવાર માટે ધીમી અને ખર્ચાળ રીત છે. ઉપરોક્ત પૈકી કયું(કયા) વિધાન સાચું(સાચા) છે?

(A) માત્ર 1	(B) માત્ર 2
(C) એકપણ નહીં	(D) આપેલ તમામ

8) રાષ્ટ્રીય ખેડૂત દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે?

- (A) 21 ડિસેમ્બર (B) 22 ડિસેમ્બર
(C) 23 ડિસેમ્બર (D) 24 ડિસેમ્બર

9) આર્મ્ડ એન્જિનિયર રિકોનિસન્સ વાહન નીચેના પૈકી કયા ક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ છે?

- (A) આર્મી (B) નેવી
(C) એરફોર્સ (D) એકપણ નહીં

10) નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. NCC એ ભારતીય સશસ્ત્ર દળોની યુવા પાંખ છે.
2. તેનું હેડક્વાર્ટર નવી દિલ્હીમાં છે.
3. NCC ની સ્થાપના 1960 ના અધિનિયમ દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

11) નદી ઉત્સવ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. આ વર્ષે આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ અભિયાન અંતર્ગત આ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે.
2. ભારતમાં 12 રાજ્યો અને 110 જિલ્લાઓમાં આ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
3. જાહેર-નદી જોડાણને મજબૂત કરવા માટે નેશનલ મિશન ફોર ક્લીન ગંગા (NMCG) દ્વારા દર વર્ષે નદી ઉત્સવ ઉજવવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

12) ગોવા મુક્તિ દિવસ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. ગોવા મુક્તિ દિવસ દર વર્ષે 14 ડિસેમ્બરે ઉજવવામાં આવે છે.
2. પ્રધાનમંત્રી સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષા યોજના હેઠળ ગોવા મેડિકલ કોલેજ અને હોસ્પિટલમાં સુપર સ્પેશિયાલિટી બ્લોકનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.
3. આ પ્રોજેક્ટનો કુલ ખર્ચ 380 કરોડ રૂપિયા હતો.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

13) નીચેના પૈકી કોણ BWF વર્લ્ડ ચેમ્પિયનશિપમાં સિલ્વર મેડલ જીતનાર પ્રથમ ભારતીય બન્યો છે?

- (A) કિદામ્બી શ્રીકાંત (B) અનુજ રાહોડ
(C) વિરાજ ભૂપતિ (D) માધવ મહેતા

14) ગુડ ગવર્નન્સ વીક 2021 વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. સુશાસન સપ્તાહનું આયોજન વિદેશ મંત્રાલય અને પંચાયતી રાજ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રાલયના સહયોગથી કરવામાં આવ્યું હતું.
2. 21 ડિસેમ્બર - “વિદેશ મંત્રાલય દ્વારા સુશાસન પહેલ” પર ચર્ચા કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.
3. 23 ડિસેમ્બર - “DPIIT દ્વારા અનુપાલન બોજ અને સંકલિત અને અસરકારક શાસન પ્રથાઓ ઘટાડવા સુધારાના આગામી તબક્કા પર રાષ્ટ્રીય કાર્યશાળા” પર ચર્ચા કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

ઉપરોક્ત આપેલ નિવેદનોમાંથી કયાં નિવેદનો યોગ્ય છે?

- (A) 1 અને 2 (B) 2 અને 3
(C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

15) તાજેતરમાં ગેબ્રિયલ બોરિક ફ્રોન્ટ નીચેના પૈકી કયા દેશના રાષ્ટ્રપતિ બન્યા છે?

- (A) જીમ્બાબવે (B) શીંગાપોર
(C) ચિલી (D) ઈજિપ્ત

16) દર વર્ષે 19 ઓગસ્ટને નીચેના પૈકી કયા દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. ?

- (A) વિશ્વ માનવતાવાદી દિવસ
(B) આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ એકતા દિવસ
(C) આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ દિવસ
(D) આંતરરાષ્ટ્રીય એકતા દિવસ

17) કેનાઈન પેરવોવાયરસ નીચેના પૈકી શેનાં સાથે સંબંધિત છે?

- (A) ફૂતરાં (B) બિલાડી
(C) મનુષ્ય (D) મરઘાં

18) નીચેના પૈકી કયો અંક હાર્ડી-રામાનુજન નંબર તરીકે ઓળખાય છે?

- (A) 1729 (B) 1732
(C) 1713 (D) 1771

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને ફ્રી મટીરિયલ્સ
તેમજ રેગ્યુલર કન્ટેન્ટ અફેર્સ મેળવવા માટે
નીચે આપેલા અમારા
Social Media Icon પર Click કરો.

JOIN OUR WHATSAPP GROUP
joinicerajkot.com

JOIN OUR TELEGRAM
t.me/icerajkotofficial

YouTube
ICE RAJKOT

Instagram
ICE RAJKOT

Facebook
like | comment | share
ICE RAJKOT

twitter
ICE RAJKOT